Národní pedagogický institut
České republiky

Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol

Ing. Mgr. Pavla Paterová

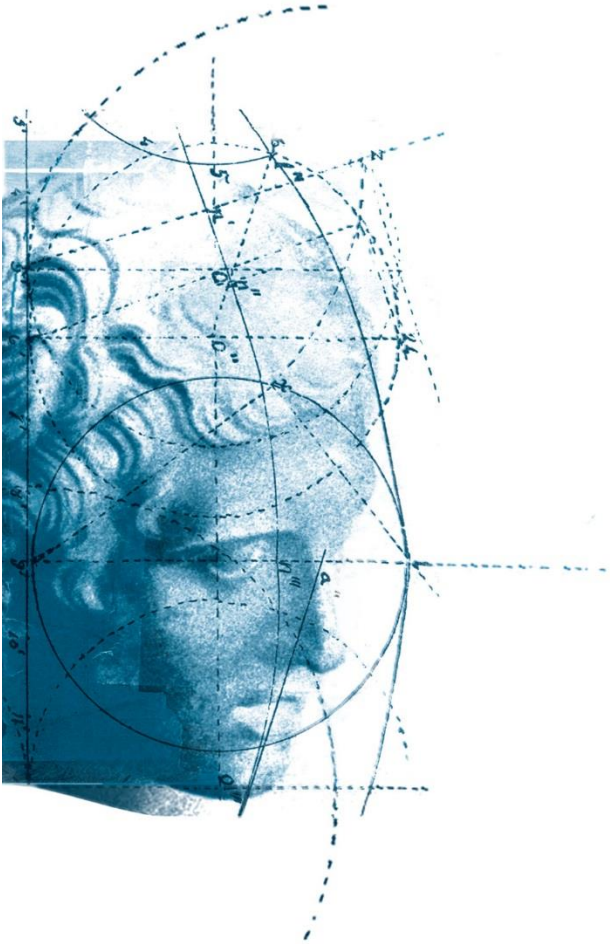

Praha 2021

Publikace vznikla v rámci kmenové činnosti analytického oddělení

Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol

Ing. Mgr. Pavla Paterová

© Národní pedagogický institut České republiky, 2021

Obsah

1. Úvod ... 2
1.1 Tematické okruhy ... 2
2. Metodologie, zdroj a kategorizace dat ... 2
2.1 Členění použité při zpracování ... 3
3. Vývoj soustavy středních škol ... 4
3.1 Struktura středních škol podle zřizovatelů ... 5
3.2 Změny struktury středních škol v krajích ... 6
3.3 Struktura středních škol podle počtu žáků ... 10
3.4 Struktura středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělání ... 12
3.5 Struktura středních škol z pohledu realizované skupiny oborů vzdělání ... 15
4. Vývoj realizované oborové soustavy ... 20
4.1 Počet vyučovaných oborů podle kategorie vzdělání ... 21
4.2 Počet vyučovaných oborů podle skupiny vzdělání ... 23
4.3 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s výučním listem ... 26
4.4 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou 27
4.5 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium ... 28
5. Vývoj struktury realizovaných školoborů ... 30
5.1 Struktura a charakteristiky školoborů podle kategorií vzdělání ... 31
5.2 Struktura a charakteristiky školoborů podle skupin oborů vzdělání ... 34
5.3 Realizované školobory z pohledu četnosti výskytu na školách ... 37
6. Závěr ... 42
7. Přílohy ... 44

1. Úvod

Publikace navazuje na dříve vydané, stejnojmenné studie a **údaje popisující realizovanou vzdělávací nabídku škol ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a doplňuje je o hodnoty za školní rok 2019/20.** Zatímco publikace vydaná v roce 2010 popisovala období před zahájením kurikulární reformy a po realizaci její první etapy, studie z roku 2017 dokumentovala změny ve struktuře realizovaných školoborů v návaznosti na nově vzniklý systém rámcových vzdělávacích programů. Tato publikace doplňuje aktuální změny a hodnotí vývoj v posledních třech letech v kontextu celého sledovaného období. Pozornost je zaměřena především na střední školy; vyšším odborným školám se tato studie věnuje pouze okrajově.

Hlavní přínos studie spočívá v tom, že se **zabývá** skutečně realizovanou vzdělávací nabídkou. Tedy tím, jaká je struktura oborů, které jsou **skutečně vyučovány** a mají žáky v 1. ročnících. Kapacitní nabídka škol odráží do jisté míry požadavky trhu práce a přání zřizovatelů (krajů, obcí, soukromníků), nicméně zájem žáků je další veličinou, která má podstatný vliv na výslednou podobu oborové struktury mladé pracovní síly vstupující na trh práce.

1.1 Tematické okruhy

Po stručném vysvětlení původu popisovaných dat a jejich struktury ve druhé kapitole se **třetí kapitola** studie věnuje rozčlenění škol podle zřizovatelů (veřejné, soukromé, církevní) a jejich velikosti (podle počtu žáků). Nechybí zde ani krajský pohled.

Čtvrtá kapitola se zabývá se strukturou středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělávání, a to souhrnně i v rozčlenění podle formy vzdělávání. Obdobná pozornost je věnována i struktuře škol podle skupin oborů, které vyučují.

Zajímavé informace poskytuje **pátá kapitola** popisující strukturu realizovaných školoborů. Přičemž školobor je označení pro obor vzdělání nabízený konkrétní školou v určité formě vzdělávání. Ve studii jsou vyjádřeny počty školoborů podle kategorií a skupin oborů vzdělání, vždy jak celkově, tak podle formy vzdělávání. Sledován je i průměrný počet žáků na školobor dané formy vzdělávání a kategorie či skupiny oborů.

Nejzajímavější částí studie je přehled dvacítky nejvíce vyučovaných oborů vzdělání v kategorii učebních, dále pak top dvacítky maturitních (M + L/0) a desítky nástavbových oborů realizovaných v prvních ročnících ve školním roce 2019/20, v dílčí kapitole 5.3.

2. Metodologie, zdroj a kategorizace dat

Tato analýza vychází z údajů resortního statistického zjišťování výkonových údajů středních škol, které nyní zajišťuje odbor informatiky a statistiky MŠMT. V něm jsou uvedeny mimo jiné údaje o počtech žáků, studentů a absolventů jednotlivých škol – v podrobném členění podle druhu a formy vzdělávání, podle oboru a dalších parametrů. Pro zpracování výsledků byly využity databáze ze školních roků 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17, poslední údaje vycházejí z roku 2019/20.

Zmíněné roky byly zvoleny vzhledem k záměru práce postihnout dostatečně dlouhé období změn, které proběhly a probíhají ve středním regionálním školství, ale zároveň zpracovávat a porovnávat srovnatelné údaje. Školní rok **2008/09** představuje **poslední rok** před povinným zavedením první vlny **rámcových vzdělávacích programů** (RVP) na středních školách, a poskytuje tak poslední možnost srovnat vývoj realizované vzdělávací nabídky v čase za výrazně nezměněných podmínek v soustavě oborů vzdělání. Údaje z roku **20016/17** jsou již

z období **ukončeného přechodu na RVP** a s tím související upravenou soustavou oborů vzdělání.

Pojem střední škola je chápán ve smyslu školského zákona č. 190/2004 Sb., který rozlišuje v oblasti středního školství pouze dva druhy škol – konzervatoř a střední školu. Střední škola je tedy brána jako subjekt s jedním ředitelstvím a vyučující alespoň jeden obor, který vede k dosažení středního vzdělání. V této analýze byly mezi střední školy začleněny i školy vyučující alespoň jeden konzervatorní obor. Je nutno ještě poznamenat, že do analýzy jsou začleněny školy, které středoškolské obory vyučují alespoň v jednom ročníku.

Při zpracovávání výsledků byly užity také informace o počtech žáků evidovaných v daných oborech a formách vzdělání a na daných středních školách. **V kapitole 3**, v níž se objevují data o středních školách, jsou uvedeny celkové počty žáků ve středoškolských oborech, tzn. ve **všech ročnících** (i z víceletých gymnázií), ve všech formách vzdělávání, ve všech oborech poskytujících středoškolské vzdělání (včetně nástaveb). Na druhou stranu **v kapitole 5**, která informuje o realizovaných školoborech, se počty žáků vztahují pouze k **1. ročníku** oborů středního vzdělání – navíc **bez zahrnutí žáků gymnaziálních oborů.**

Dalším problémem bylo vypořádat se s rozdílnými klasifikacemi oborové soustavy. Za školní rok 1998/99 vykazovaly školy počty žáků a studentů ještě podle Jednotné klasifikace oborů vzdělání (zkrácené JKOV), ve školních rocích 2003/04 a 2008/09 jsou obory zaznamenány již podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání (zkráceně KKOV). V roce 2019/20 soustava oborů odpovídá nařízení vlády č. 211/2010 o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání.

Zatímco údaje pro rok 1998/99 byly upraveny podle oficiálního převodníku mezi obory JKOV a KKOV, od roku 2016/17 jsou vzhledem k výrazným změnám v soustavě oborů (výrazné snížení počtu oborů) údaje začleňovány bez převodů. Je tedy nutno vzít v úvahu, že pokles počtu vyučovaných oborů celkový, v krajském členění, v kategoriích vzdělávání i v součtech školoborů je výrazně nižší nikoli z důvodu omezení vzdělávací nabídky, ale z velké části z důvodu změn v soustavě oborů.

Nová soustava oborů přinesla kromě výrazného snížení počtu oborů i vznik skupiny oborů 18 Informatické obory, kam se přesunula část oborů (a žáků) vyučovaných dříve ve skupině 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Nejzásadnější změnou z hlediska počtu oborů bylo v kategorii M sloučení všech 34 maturitních oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví do oboru 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, který byl začleněn do skupiny 63 Ekonomika a administrativa, a sloučení 15 nástavbových oborů ve skupině 63 do jednoho oboru 64-41-L/51 Podnikání a jeho přeřazení do skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví. Prozatím poslední změny oborové soustavy jsou dány nařízením vlády ze dne 13. června 2018, které nahrazuje maturitní obor 53-41-M/01 Zdravotnický asistent novým maturitním oborem 53-11-M/03 Praktická sestra a dále zavádí obor 53-41-M/04 Masér ve zdravotnictví.

2.1 Členění použité při zpracování

V rámci provedených analýz bylo použito několik členění dat s ohledem na potřeby a cíle výstupů. Pro lepší porozumění výsledkům je proto uveden i popis použitých kategorií.

V textu se vyskytuje členění dat podle kategorie vzdělání nebo podle jejich seskupení. Toto členění oborové soustavy je podrobnější než rozlišení podle stupně vzdělání a více koresponduje s obsahem a náplní vzdělání i s následnými možnostmi uplatnění absolventů. Tabulky v textu publikace obsahují pouze písmena, která rozlišují jednotlivé kategorie vzdělání (jedná se o písmena obsažená také v kódech oborů KKOV), proto zde jsou uvedeny vysvětlivky tohoto označení.

Kategorie vzdělání použité ve studii jsou podrobnější, než by odpovídalo liteře školského zákona. Studie člení obory na obory poskytující střední vzdělání (C + D + J), střední vzdělání s výučním listem (E + H) a u maturitních oborů používá podrobnější členění na střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou (M + L/0), nástavbové vzdělání (L/5) a gymnaziální vzdělání (K), jemuž se však věnuje pouze okrajově. Popřípadě je uplatněno ještě podrobnější členění, jak je uvedeno v následující tabulce 1.

Tabulka 1: Kategorie vzdělání – členění

Kategorie použité pro členění v kapitolách 3 a 4:	
C+D+J	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity)
E+H	Střední vzdělání s výučním listem
K	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - všeobecné v oborech gymnázia
L/0+M	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné
L/5	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - nástavbové studium
Nk	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři
Kategorie použité pro členění v kapitole 5:	
C	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity) - v praktické škole v délce 1-2 let
D	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity) - v praktické škole v délce 3 roky
E	Střední vzdělání s výučním listem - s nižšími nároky v oblasti všeobecného a obecně odborného vzdělání
H	Střední vzdělání s výučním listem
J	Střední vzdělání (bez vyučení, bez maturity)
K	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - všeobecné v oborech gymnázia
L/0	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné, se zahrnutím odborného výcviku
L/5	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - nástavbové studium
M	Střední vzdělání s maturitní zkouškou - odborné
Nk	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři - s délkou 6 let
Nk8	Střední vzdělání s maturitní zkouškou a vyšší odb. vzdělání v konzervatoři - s délkou 8 let

Členění výstupů podle skupin oborů vzdělání odpovídá platné klasifikaci oborů vzdělání[1]. Navíc je zde přičleněna skupina označená jako „00“, která pokrývá obor vzdělání 0097J001 Integrovaný první ročník existující v určitém období (viz tabulka 39 v příloze).

Dělení středních škol podle zřizovatele bylo zjednodušeno pouze na tři skupiny – veřejné, soukromé a církevní střední školy. Pod pojmem veřejné školy zahrnujeme střední školy zřizované krajem, obcí, státní správou ve školství nebo jiným orgánem státní správy.

Klasifikace podle krajů vychází z platného územního členění, každá škola je uvedena v kraji, kde má sídlo její ředitelství. Jelikož v roce 1998 ještě samosprávné krajské celky neexistovaly, byly školy začleněny do krajů dodatečně – buď podle okresu, nebo podle přičlenění do kraje v pozdějších letech.

Formy vzdělávání jsou rozlišovány na denní a jinou formu (dálková, večerní a distanční), dříve byly souhrnně označovány jako studium při zaměstnání.

3. Vývoj soustavy středních škol

Tato kapitola se zaměřuje na vývoj soustavy středních škol mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20. Zachycuje tedy jednak změny, které přinesla optimalizace školské soustavy, jednak i změny dané v posledním období **nařízením vlády č. 211/2010 Sb. o soustavě oborů vzdělání** a ukazuje, na jakých výsledných hodnotách se situace stabilizovala.

[1] Nařízení vlády č. 144/2018 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb. o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Spektrum vzdělávací nabídky středních škol i její realizace samozřejmě velice úzce souvisí s aktuální sítí středních škol. V této oblasti prošlo střední školství od roku 1990 řadou strukturálních změn, často velmi rozsáhlých. Krátce po revoluci vstoupily do středního vzdělávání soukromé a církevní školy a spolu s tím došlo také k zavedení právní subjektivity středních škol a jejich transformaci na příspěvkové organizace. Decentralizaci správy středního školství pak v roce 2001 dovršil přechod „státních“ škol do **působnosti krajů**.

Zmíněné změny se v podstatě netýkaly sítě středních škol, ale pouze jejich organizace, správy a řízení. Významnější zásah v podobě kvantitativních změn nastal v důsledku klesající **demografické křivky** populace vstupující do středních škol. Zatímco na počátku 90. let minulého století čítala generace 15letých více než 170 tisíc (v roce 1990 dokonce více než 180 tisíc) jedinců, v roce 1998 vykázal Český statistický úřad k 31. 12. jen 134,6 tisíc osob ve věku 15 let a jejich počet stále klesal. V roce 2008 již počet 15letých dosáhl pouze 121,5 tisíce.

To bylo nejpodstatnějším důvodem optimalizace sítě středních škol, kterou začalo MŠMT uskutečňovat v roce 1997.[2] Řada škol byla zrušena, sloučena či právně přiřazena k jiným školám. Hlavní snahou těchto kroků bylo přizpůsobit kapacitu a strukturu středních škol aktuálním tendencím populačního vývoje, avšak s ohledem na potřeby regionů a účelnost sítě středních škol. Po roce 2000 navíc 95 % veřejných středních škol přešlo do zřizovatelské pravomoci krajů, čímž proces optimalizace získal regionální charakter.

Počátek 21. století se nesl ve znamení postupného poklesu počtu 15letých. Do středních škol vstupovaly rok od roku početně slabší ročníky a v roce 2016 počet 15letých dosáhl minima, tj. 90 tisíc. Od roku 2017 dochází k postupnému nárůstu počtu žáků vstupujících do 1. ročníků středních škol. V roce 2019/2020 je už zvýšení docela výrazné, jedná se o 2 798 žáků, což představuje 2 % nově přijímaných (v předchozím roce to bylo pouze 484 žáků, 0,5 %, v roce 2017/2018 pak 129 žáků; 0,1 %). Tento nárůst bude pokračovat i v několika dalších letech. Zároveň je třeba upozornit, že nárůst přijímaných oproti počtu patnáctiletých se projevuje poněkud opožděně, což je dáno např. odklady přijetí do 1. ročníku ZŠ i delší dobou vzdělávání některých žáků na základní škole vlivem neprospěchu.

3.1 Struktura středních škol podle zřizovatelů

Od roku 1990 mohou střední vzdělávání realizovat i nestátní subjekty a zakládat církevní nebo soukromé školy. Jejich podíl stoupal v devadesátých letech poměrně výrazně, až na 22,1 % soukromých a 2 % církevních škol v roce 1998. Podíl veřejných škol pak činil přibližně tři čtvrtiny.

Tabulka 2: Struktura středních škol podle zřizovatele ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Zřizovatel střední školy	Podíl středních škol				
	1998	2003	2008	2016	2019
Veřejné střední školy	75,9%	77,7%	74,3%	74,5%	74,7%
Soukromé střední školy	22,1%	20,0%	23,1%	22,4%	21,9%
Církevní střední školy	2,0%	2,4%	2,6%	3,2%	3,4%
Celkem	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Poznámka: Z hlediska počtu přijímaných žáků však převládají veřejné školy. Do soukromých nebo církevních středních škol bylo v uplynulém školním roce přijato do denní formy vzdělávání 13 723 žáků základních škol, což představuje 13,8 % všech přijímaných.

[2] Viz Program optimalizace sítě středních a vyšších odborných škol a školských zařízení. MŠMT, 1997

V dalších obdobích se podíly škol podle zřizovatele měnily jen méně výrazně, a to i přesto, že rapidně klesl jejich celkový počet (za sledované období 1998–2019 o více než čtvrtinu). Trvale narůstal pouze podíl (a zároveň i počet) církevních škol, soukromé školy si udržely zhruba jednu pětinu a **veřejné se** v posledních letech **drží na** téměř **třech čtvrtinách**. V současnosti představuje podíl církevních škol 3,4 %, soukromých 21,9 % a veřejných 74,7 % (měřeno počtem škol). Hodnoty za ostatní sledované roky jsou uvedeny v tabulce 2.

Jak již bylo zmíněno výše, od roku 1998 do současnosti se **snížil počet středních škol** zhruba **o čtvrtinu**. K nejvýraznější redukci došlo v případě veřejných škol (o 27,3 %) a soukromých škol (o 26,7 %), přestože jejich počet v průběhu sledovaného období kolísal. Relativně největší úbytek veřejných škol nastal v letech 1998–2008, nicméně trend pokračoval i v letech 2008–2019. Snižování počtu soukromých škol bylo v porovnání se školami veřejnými rovnoměrnější. Naopak rostoucí trend je patrný u církevních škol, jejich počet se oproti roku 1998 zvýšil celkově o 22,2 %, přičemž z tabulky 3 je patrné, že obliba církevních škol stoupala především v posledních jedenácti letech.

Tabulka 3: Počet středních škol a jejich průměrná velikost ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Zřizovatel střední školy	Počet středních škol					Změna		
	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19
Veřejné střední školy	1335	1213	1080	985	971	-19,1%	-10,1%	-27,3%
Soukromé střední školy	389	312	336	296	285	-13,6%	-15,2%	-26,7%
Církevní střední školy	36	37	38	42	44	5,6%	15,8%	22,2%
Celkem	**1760**	**1562**	**1454**	**1323**	**1300**	**-17,4%**	**-10,6%**	**-26,1%**

Zřizovatel střední školy	Průměrný počet žáků na SŠ					Změna		
	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19
Veřejné střední školy	328,7	408,9	443,8	366,7	368,0	35,0%	-17,1%	12,0%
Soukromé střední školy	159,5	241,6	235,1	194,0	210,5	47,4%	-10,5%	32,0%
Církevní střední školy	182,5	238,3	250,8	244,2	234,3	37,4%	-6,6%	28,4%
Celkem	**288,3**	**371,4**	**390,6**	**324,2**	**329,0**	**35,5%**	**-15,8%**	**14,1%**

Poznámka: Střední škola je chápána jako subjekt s pouze jedním ředitelstvím vyučující alespoň jeden obor, který vede k dosažení středního vzdělání, vč. oboru konzervatoří, i když v letech 1998/99 a 2003/04 byly v síti škol, předškolních a školských zařízení uváděny jako dvě součásti (např. SOŠ a SOU).

Důsledkem postupné optimalizace sítě veřejných škol v letech 1998–2008, která probíhala formou jejich slučování i rušení, byl nárůst průměrného počtu žáků na školu, a to i přesto, že mírně klesaly počty žáků v populačních ročnících vstupujících do středního vzdělávání. Po roce 2008 byl pokles počtu patnáctiletých vstupujících do středoškolského vzdělávání dramatičtější a projevil se i výrazným poklesem průměrného počtu žáků na školu (viz kap. 3.3).

Sféra soukromých a církevních škol nese atributy tržního prostředí, ve kterém je pro školy podstatná schopnost přizpůsobit se poptávce zájemců o vzdělávání. Nárůst počtu žáků na školu v letech 1998–2008 lze v případě neveřejných škol vysvětlit rozšiřováním víceletých gymnázií. I zde však v období 2008–2019 zapůsobilo ztenčování příslušných populačních ročníků.

3.2 Změny struktury středních škol v krajích

Pro síť středních škol je důležité také jejich územní rozmístění. Školy by měly mít přiměřeně velkou spádovost, aby se středoškolské vzdělání stalo dostupným pro všechny skupiny obyvatelstva, a navíc v dostatečné rozmanitosti. Na druhou stranu není potřeba, aby několik

škol s podobnou strukturou středoškolských oborů duplicitně obsluhovalo daný region. I tato oblast se při optimalizačních krocích pečlivě posuzovala a diskutovala.

Obrázek 1: Proměny počtu středních škol a počtu žáků v jednotlivých krajích i celkem, ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

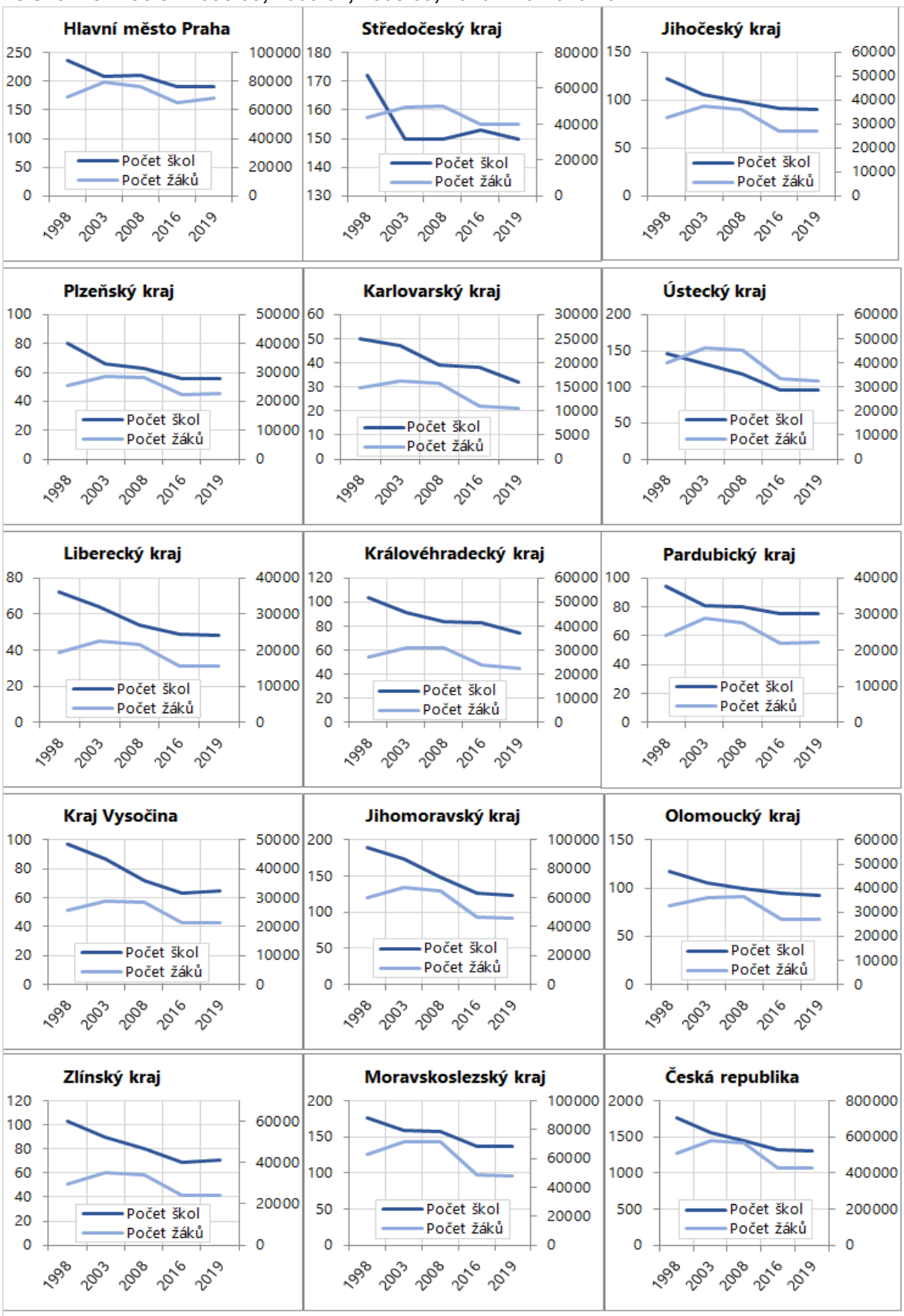

Každý kraj má jinou rozlohu a počet obyvatel, proto není vhodné porovnávat počet škol mezi jednotlivými kraji. Z tohoto důvodu bude pozornost zaměřena většinou na srovnání vývojových trendů v jednotlivých krajích.

Počet středních škol po roce 1998 klesal ve všech krajích s výjimkou Středočeského, kde se prudký pokles z počátku sledovaného období zastavil a nadále osciluje kolem stejné hodnoty.

Počet žáků středních škol začal výrazněji klesat ve většině krajů po roce 2003, zpočátku slabě. Výrazný pokles zaznamenaly všechny kraje až po roce 2008, přičemž pod úroveň hodnot z roku 1998 se dostaly počty žáků jak v roce 2016, tak i v roce 2019. Důvodem byl dlouhodobý pokles počtu patnáctiletých a dobíhání studia silnějších ročníků.

Skupina grafů na obrázku 1 ukazuje, jak se v průběhu sledovaných let proměňoval celkový počet žáků středních škol (ve všech ročnících) a celkový počet středních škol v jednotlivých krajích i v rámci celé ČR. Počtu škol odpovídá levá osa hodnot a první křivka shora. Druhá křivka udává počet žáků, jemuž odpovídají hodnoty na vedlejší ose, vpravo. Z obrázků je zřejmé, že po roce 2008 klesal jak počet škol, tak – a to mnohem rychleji – i počet žáků. Pokles se zastavil ve většině krajů po roce 2016, v případě počtu žáků zaznamenaly některé kraje v roce 2019 dokonce mírný nárůst.

V tabulce 4 jsou uvedeny počty středních škol a průměrný počet žáků středních škol na jednu školu v kraji a jejich kvantitativní změna mezi školními roky 1998/99–2008/09 a školními roky 2008/09–2019/20, a také celková změna za celé sledované období 1998/99–2019/20.

Celkově se v letech 1998–2019 zredukoval počet středních škol zhruba o jednu čtvrtinu (26 %), přičemž redukce proběhla hlavně v období do roku 2008 a v posledních letech pokračovala pozvolněji.

Ve Středočeském kraji, hlavním městě Praze, Pardubickém a Olomouckém kraji byla **redukce středních škol nejméně výrazná**, počet škol se snížil maximálně o pětinu (ve Středočeském kraji, díky nárůstu počtu škol v posledních letech, je celkový počet oproti roku 1998 nižší jen o 13 %, v hlavním městě Praze o 19 %, v Pardubickém kraji o 20 % a v Olomouckém kraji o 21 %), přičemž se jedná o lidnatější kraje. Nicméně v dalších, z hlediska počtu obyvatel rovněž významných krajích, byla redukce výraznější. V Jihomoravském a Ústeckém kraji klesl počet škol o více než jednu třetinu (shodně 35 %), v Moravskoslezském kraji došlo k poklesu o 23 %, což je téměř čtvrtina původního počtu z roku 1998. V ostatních krajích se pokles držel v rozmezí 26–36 %. Zhruba o čtvrtinu klesl počet škol v Jihočeském kraji; pokles na úrovni 30 % zaznamenaly kraje Královéhradecký (29 %), Plzeňský (30 %) a Zlínský (31 %). O třetinu poklesl počet středních škol v Kraji Vysočina a v Libereckém kraji. Jednoznačně největší pokles zaznamenal Karlovarský kraj (36 %).

Je však nutno připomenout, že pokles počtu škol neznamenal vždy jejich rušení. Redukce probíhala často **slučováním menších škol** za účelem úspory administrativních nákladů, přičemž vzdělávací nabídka zůstala více méně zachována, zejména pokud odpovídala potřebám regionálního trhu práce. Podíváme-li se na hodnoty uvedené v tabulce 3, vidíme, že k výraznější redukci počtu škol došlo v první části sledovaného období čili mezi lety 1998–2008. V období let 2008–2019 byla redukce již většinou méně zásadní, snad jen s výjimkou Moravskoslezského kraje, kde však redukce v prvním období nebyla tak výrazná, Ústeckého kraje a také hl. m. Prahy.

Pokles počtu škol se promítl do **nárůstu průměrného počtu žáků na školu**. A to prakticky ve všech krajích, s výjimkou Moravskoslezského kraje, kde i přes snížení počtu škol došlo k mírnému (2%) poklesu počtu žáků na školu (v období 1998–2019). V krajích, v nichž počet škol klesl nejmarkantněji (o třetinu), vzrostly **výrazně** i počty žáků na školu, alespoň o pětinu původního průměrného počtu z roku 1998 (s výjimkou Karlovarského kraje, kde byl nárůst jen

11,5 %, a Jihomoravského kraje s nárůstem jen 17,5 %). V krajích, kde byla redukce menší, vzrostl počet žáků na školu mírněji.

Tabulka 4: Počet středních škol a jejich průměrná velikost ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Kraj	Počet středních škol					Změna		
	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19
Hl. město Praha	236	209	211	191	191	-10,6%	-9,5%	-19,1%
Středočeský	172	150	150	153	150	-12,8%	0,0%	-12,8%
Jihočeský	122	106	99	91	90	-18,9%	-9,1%	-26,2%
Plzeňský	80	66	63	56	56	-21,3%	-11,1%	-30,0%
Karlovarský	50	47	39	38	32	-22,0%	-17,9%	-36,0%
Ústecký	146	132	117	96	95	-19,9%	-18,8%	-34,9%
Liberecký	72	64	54	49	48	-25,0%	-11,1%	-33,3%
Královéhradecký	104	91	84	83	74	-19,2%	-11,9%	-28,8%
Pardubický	94	81	80	75	75	-14,9%	-6,3%	-20,2%
Vysočina	97	87	72	63	65	-25,8%	-9,7%	-33,0%
Jihomoravský	190	174	148	127	124	-22,1%	-16,2%	-34,7%
Olomoucký	117	106	100	95	92	-14,5%	-8,0%	-21,4%
Zlínský	103	90	80	69	71	-22,3%	-11,3%	-31,1%
Moravskoslezský	177	159	157	137	137	-11,3%	-12,7%	-22,6%
Česká republika	**1760**	**1562**	**1454**	**1323**	**1300**	**-17,4%**	**-10,6%**	**-26,1%**

Kraj	Průměrný počet žáků na SŠ					Změna		
	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19
Hl. město Praha	293,6	381,0	361,2	341,3	358,5	23,0%	-0,8%	22,1%
Středočeský	253,3	329,8	334,4	260,7	264,7	32,0%	-20,8%	4,5%
Jihočeský	269,6	353,6	366,9	299,2	301,0	36,1%	-18,0%	11,6%
Plzeňský	316,4	435,8	449,7	395,5	402,2	42,1%	-10,6%	27,1%
Karlovarský	294,1	345,7	402,6	289,3	327,9	36,9%	-18,6%	11,5%
Ústecký	272,9	351,7	385,9	346,7	340,4	41,4%	-11,8%	24,7%
Liberecký	267,8	352,7	399,6	320,4	328,3	49,2%	-17,8%	22,6%
Královéhradecký	261,2	339,5	371,6	285,0	303,4	42,3%	-18,3%	16,2%
Pardubický	256,8	356,2	345,6	294,3	297,1	34,6%	-14,0%	15,7%
Vysočina	263,8	333,9	393,7	342,0	329,3	49,2%	-16,3%	24,8%
Jihomoravský	317,4	388,4	438,3	367,5	373,0	38,1%	-14,9%	17,5%
Olomoucký	279,2	342,1	363,8	287,2	292,1	30,3%	-19,7%	4,6%
Zlínský	288,5	390,1	426,4	352,0	343,0	47,8%	-19,6%	18,9%
Moravskoslezský	355,7	451,5	457,5	357,6	348,0	28,6%	-23,9%	-2,2%
Česká republika	**288,3**	**371,4**	**390,6**	**324,2**	**329,0**	**35,5%**	**-15,8%**	**14,1%**

Poznámka: Průměrný počet žáků na střední školu byl počítán z vykazovaného počtu žáků ve všech ročnících, včetně žáků nižšího stupně víceletých gymnázií.

Tato zmíněná celková změna v počtu žáků na školu v roce 2019 oproti roku 1998 však zahrnuje dvě zcela protichůdná období. V první polovině sledovaného období čili v letech 1998–2008 se počet žáků na školu výrazně zvýšil ve všech krajích. V následném období, po roce 2008, však zapůsobil demografický pokles počtu žáků, a při porovnání let 2008 a 2019 v tabulce 4 tak vidíme snížení počtu žáků na školu. Situace, kdy střední školy měly průměrně okolo 400 žáků, byla tedy jen přechodným obdobím a nepříznivý demografický vývoj nás postupně vrací do situace, kdy mají školy průměrně jen 300 žáků. Příští první ročníky budou sice početnější, v průměrném počtu žáků na školu se to ale nijak výrazně nepromítne.

3.3 Struktura středních škol podle počtu žáků

Počty žáků vstupujících do 1. ročníků **středních škol** se rok od roku snižovaly. Nejvýraznější pokles, jak již bylo zmíněno výše, nastal po roce 2008. Zatímco v roce 2008 vstupovalo do prvních ročníků středních škol celkem 131 725 žáků, v roce 2016 to bylo jen 99 610, nicméně od roku 2017 dochází k opětovnému pozvolnému nárůstu. Veřejné školy zaznamenaly v období 2008–2019 pokles průměrného počtu žáků (tj. průměrný pokles velikosti školy) o 17,1 %, v případě škol soukromých byl pokles nižší (o 10,5 %).

U **církevních** škol nastal pokles pouze o 6,6 %, což si lze vysvětlit rostoucí, resp. přetrvávající oblibou a prestiží církevních škol u určité skupiny rodičů. Církevní školy si v poslední době výrazně upevnily pozici na vzdělávacím trhu. Jejich počet je však v porovnání se soukromými a veřejnými školami velmi nízký a specializují se na určité segmenty. Jejich vzdělávací nabídka pokrývá pouze několik skupin oborů vzdělání, a to gymnázium, pedagogiku, pečovatelství, zdravotnictví, sociální a veřejnosprávní činnost, ekologii, zemědělství, obory kuchař-číšník, cukrář, praktickou školu a konzervatoř. Vznik šesti nových církevních škol během uplynulých jedenácti let se v datech projevil díky jejich nízkému celkovému počtu poměrně výrazně.

Průměrný počet žáků na jednu střední školu a jeho změny během let 1998–2008 odkrývají trend spojený s optimalizací, a to zvětšování velikosti středních škol podle počtu žáků. Stalo se tak navzdory snižujícímu se počtu dětí vycházejících ze základních škol. Hlavním důvodem bylo slučování dvou a více škol pod jedno ředitelství, a tedy pod jednu střední školu. Nelze však pominout ani vliv mírného zvyšování podílu žáků v maturitních oborech, které jsou **čtyřleté**, a snižování podílu oborů poskytujících výuční list, jež jsou většinou **tříleté**. Navíc u učebních oborů docházelo k minimalizaci oborů **dvouletých**. V roce 2016 se průměrný počet žáků na školu opět snížil, a to především vlivem demografického poklesu, rok 2019 pak přinesl mírné zvýšení této hodnoty.

Zmíněné změny v podrobnějším pohledu přibližují následující tabulky a grafy zobrazující strukturu středních škol podle jejich celkového počtu žáků. Zatímco ve školním roce 1998/99 vyučovalo 300 žáků a méně přibližně 61 % středních škol, ve školním roce 2003/04 už tento podíl činil 44 % a v roce 2008/09 jen 42 %. **Následně** se však zvyšoval až na 54 % v roce 2016/17, poté došlo ke slabému poklesu na 52 % v roce 2019/20.

Obrázek 2: Struktura středních škol podle celkového počtu žáků ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

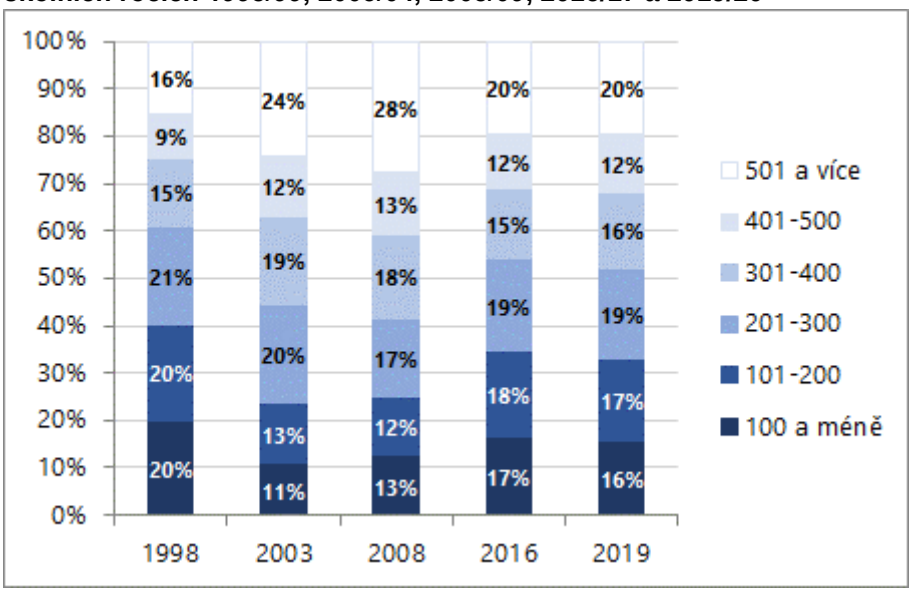

Největší redukce se dotýkala středních škol do 200 žáků, kde se mezi lety 1998–2008 jejich počet snížil o 49 % ze 708 středních škol na 362. V současnosti je však menších škol opět více, a to 429 v roce 2019. Jejich podíl mezi všemi středními školami klesal ze 40 % ve školním roce 1998/99 na 25 % ve školním roce 2008/09, ale pak opět vzrostl na 35 % v roce 2016/17 a následně mírně pokles na 33 % v roce 2019/20.

Demografický pokles počtu žáků se v letech 2008–2016 projevil zmenšením průměrné velikosti škol. Došlo ke snížení počtu velkých škol a zvýšení počtu škol menších. Zatímco počet škol s maximálně 300 žáky se mezi lety 2008 a 2016 zvýšil (a do roku 2019 následně mírně poklesl), větších škol (301 a více žáků) v posledních letech poměrně výrazně ubylo.

Porovnáme-li vývoj absolutního počtu velkých škol v tabulce 5, vidíme, že přes dočasný silný nárůst počtu škol s 401 a více žáky v letech 1998–2008 se v posledních letech jejich počet opět snížil, a to dokonce na hodnoty mírně nižší než v roce 1998/99. Největší školy s 501 a více žáky tvořily v roce 2019 jednu pětinu všech středních škol (jedná se o 257 středních škol).

Tabulka 5: Počet středních škol podle velikosti ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 a jeho změny

Velikost SŠ	1998	2003	2008	2016	2019	Změna		
						´98-´08	´08-´19	´98-´19
100 a méně	354	170	183	221	206	-48,3%	12,6%	-41,8%
101-200	354	202	179	236	223	-49,4%	24,6%	-37,0%
201-300	363	319	242	257	247	-33,3%	2,1%	-32,0%
301-400	257	297	256	196	210	-0,4%	-18,0%	-18,3%
401-500	159	195	194	155	157	22,0%	-19,1%	-1,3%
501 a více	273	379	400	258	257	46,5%	-35,8%	-5,9%
Celkem	**1760**	**1562**	**1454**	**1323**	**1300**	**-17,4%**	**-10,6%**	**-26,1%**

Obrázek 3 přináší porovnání struktury středních škol podle velikosti mezi veřejnými a soukromými školami. Zatímco nadpoloviční většina veřejných škol má více než 300 žáků, mezi soukromými školami výrazně převažují menší školy s nižším počtem žáků.

Obrázek 3: Struktura veřejných a soukromých středních škol podle celkového počtu žáků ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

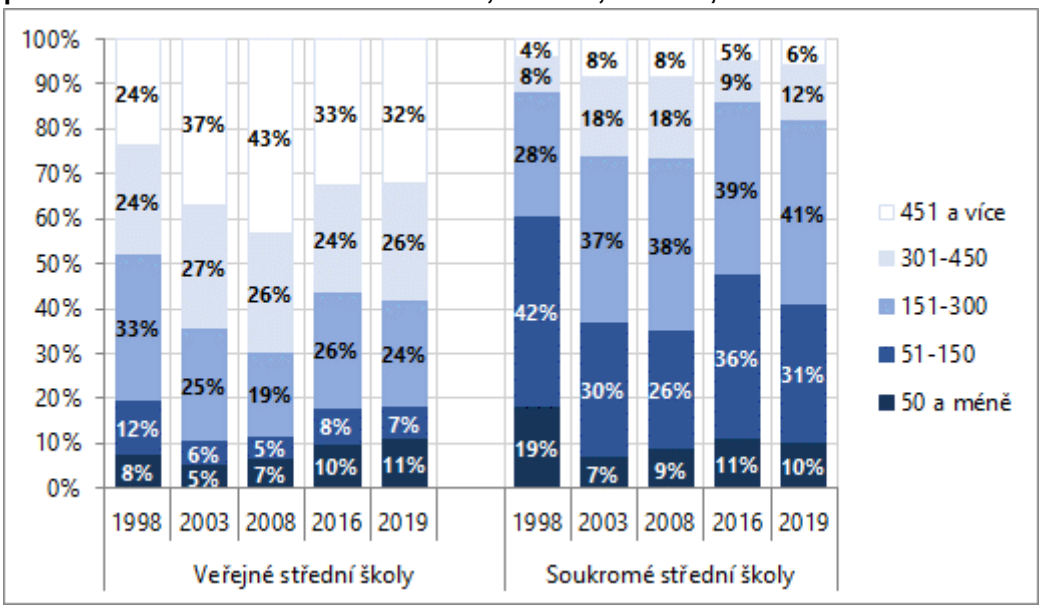

Veřejné školy se v období optimalizace v mnoha případech slučovaly pod jedno ředitelství, a proto je na obrázku 3 v období 1998–2008 patrný výrazný nárůst počtu veřejných škol

s vyššími počty žáků. V letech 2008–2019 se však zvětšování škol zastavilo a demografickým poklesem se struktura veřejných škol podle velikosti částečně vrací směrem k hodnotám obdobným jako na sklonku 90. let. Větší školy ovšem stále zaujímají vysoký podíl, mírně se zvyšuje zastoupení nejmenších škol a oproti roku 1998 zůstává výrazně nižší podíl škol se 151–300 žáky.

Rozložení **soukromých** škol podle velikosti se v současné době přibližuje situaci po roce 2000, ovšem s tím rozdílem, že podíl škol se 151–300 žáky vzrostl zejména na úkor snížení podílu největších škol s více než 301 žákem; mírně se zvýšil i podíl škol s 50 a méně žáky.

V průběhu optimalizace sítě veřejných škol i v důsledku demografického poklesu se zmenšoval i celkový počet soukromých škol, ovšem s tím, že menších soukromých škol výrazně ubývalo, ale naopak větších přibylo. Proměna struktury škol podle velikosti měřené počtem žáků v letech 1998–2019 je patrná z obrázku 3.

Tabulka 6 zachycuje počty veřejných a soukromých škol podle velikosti v jednotlivých sledovaných letech a jejich změnu během období školské reformy a po jejím zavedení v období let 2008–2019, kdy již došlo k ustálení změn, které přinesla změna soustavy oborů vzdělání. Změnový sloupeček dokresluje a potvrzuje situaci, která byla patrná již v předchozím grafu, a to nárůst počtu menších a snížení počtu větších škol v období od roku 2008. Platí to jak pro veřejné, tak i soukromé školy, přičemž v případě soukromých škol došlo k nárůstu počtu nejmenších škol v největší míře do roku 2016, poté nastal mírný pokles. Veřejných škol s počtem žáků v rozsahu 151–300 v uplynulých 11 letech výrazně přibylo, zatímco soukromých škol této velikosti je dnes o necelou desetinu méně než v roce 2008, přibližně stejně jako v roce 2003.

Tabulka 6: Počet veřejných a soukromých středních škol podle velikosti ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Velikost SŠ	Veřejné školy					Změna			Soukromé školy					Změna		
	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19	1998	2003	2008	2016	2019	´98-´08	´08-´19	´98-´19
50 a méně	104	64	73	99	109	-29,8%	49,3%	4,8%	72	22	30	33	29	-58,3%	-3,3%	-59,7%
51-150	157	67	52	79	69	-66,9%	32,7%	-56,1%	165	94	88	108	88	-46,7%	0,0%	-46,7%
151-300	437	301	205	252	231	-53,1%	12,7%	-47,1%	107	115	129	114	117	20,6%	-9,3%	9,3%
301-450	319	330	284	233	249	-11,0%	-12,3%	-21,9%	30	55	61	27	35	103,3%	-42,6%	16,7%
451 a více	318	451	466	322	313	46,5%	-32,8%	-1,6%	15	26	28	14	16	86,7%	-42,9%	6,7%
Celkem	**1335**	**1213**	**1080**	**985**	**971**	**-19,1%**	**-10,1%**	**-27,3%**	**389**	**312**	**336**	**296**	**285**	**-13,6%**	**-15,2%**	**-26,7%**

3.4 Struktura středních škol z pohledu realizované kategorie vzdělání

Střední školy nejsou z pohledu realizované vzdělávací nabídky homogenní. Liší se samozřejmě strukturou vyučovaných oborů i kategorií vzdělání. Před rokem 2004 se podle tehdejšího školského zákona rozlišovaly v oblasti středního školství školy na učiliště, střední odborná učiliště, gymnázia, střední odborné školy a speciální školy, přitom konzervatoře se řadily mezi specifický typ středních odborných škol. Pro každý z těchto druhů škol byla stanovena soustava oborů, jež mohly školy nabízet a vyučovat. V současnosti však toto členění neplatí a škola může realizovat jakýkoli obor vzdělání uveřejněný v aktuálním nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, pokud je jí obor zapsán do školského rejstříku.

Školský zákon rozlišuje **tři stupně středního vzdělání** (ty jsou nařízením vlády dále rozčleněné na kategorie určené písmenem v kódu oboru): střední vzdělání (C, J, D), střední vzdělání s výučním listem (E, H) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (M, L/0 s odborným výcvikem, gymnaziální K, L/5 nástavbové, Nk, resp. P konzervatoř).

Tabulka 7 uvádí počty škol realizujících **alespoň jeden obor příslušné kategorie** v členění podle zřizovatele. Řada škol vyučuje obory několika kategorií vzdělání, takže sloupcový součet přesahuje celkový skutečný počet středních škol v ČR.

Tabulka 7: Počet středních škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Kategorie vzdělání	Celkem SŠ					Veřejné SŠ					Soukromé SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
C+D+J	165	123	111	140	146	143	104	95	112	120	15	11	11	18	17
E+H	679	606	540	516	507	575	517	449	419	414	103	88	86	91	85
K	358	348	377	359	355	280	278	280	274	272	62	52	77	65	63
L0+M	1008	923	916	795	774	746	704	671	578	564	248	207	234	204	197
L5	592	476	443	345	286	457	361	314	239	199	134	114	128	104	85
Nk	17	17	18	18	18	13	14	13	13	13	3	2	3	3	3
Celkem SŠ	**1760**	**1562**	**1454**	**1323**	**1300**	**1335**	**1213**	**1080**	**985**	**971**	**389**	**312**	**336**	**296**	**285**

Tabulka 8 uvádí **procentuální změnu počtu škol** vyučujících obory příslušné kategorie mezi lety 1998–2008, 2008–2019 a celkovou změnu za sledované období 1998–2019. Z tabulky například vidíme, že v kategoriích C + J + D se školy začaly znovu výrazněji realizovat po roce 2008, a v procentuálním vyjádření dokonce soukromé školy intenzivněji než veřejné. Absolutní počty však ukazují, že v rámci škol, které nově začaly nabízet tyto obory, tvoří větší počet veřejné školy.

Tabulka 8: Změna počtu středních škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání mezi školními roky 2008/09 a 1998/99, 2019/20 a 2008/09, 2019/20 a 1998/99

Kategorie vzdělání	Změna 1998-2008			Změna 2008-2019			Změna 1998-2019		
	Veřejné	Soukr.	Celkem	Veřejné	Soukr.	Celkem	Veřejné	Soukr.	Celkem
C+D+J	-33,6%	-26,7%	-32,7%	26,3%	54,5%	31,5%	-16,1%	13,3%	-11,5%
E+H	-21,9%	-16,5%	-20,5%	-7,8%	-1,2%	-6,1%	-28,0%	-17,5%	-25,3%
K	0,0%	24,2%	5,3%	-2,9%	-18,2%	-5,8%	-2,9%	1,6%	-0,8%
L0+M	-10,1%	-5,6%	-9,1%	-15,9%	-15,8%	-15,5%	-24,4%	-20,6%	-23,2%
L5	-31,3%	-4,5%	-25,2%	-36,6%	-33,6%	-35,4%	-56,5%	-36,6%	-51,7%
Nk	0,0%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,9%
Celkem SŠ	**-19,1%**	**-13,6%**	**-17,4%**	**-10,1%**	**-15,2%**	**-10,6%**	**-27,3%**	**-26,7%**	**-26,1%**

V rámci nabídky **učebních** oborů pokračoval v uplynulém desetiletí permanentní úbytek veřejných škol, ale navzdory určitému nárůstu mezi lety 2008 a 2016 se snížil i počet škol soukromých. V rámci celého sledovaného období (od roku 1998) byl pokles počtu veřejných i soukromých škol poměrně výrazný.

Nabídka **gymnaziálních** oborů na veřejných školách se zredukovala jen nepatrně (celkem o 2,9 %). Kapacitu oboru či jinak řečeno počet žáků, které veřejná škola smí pro příslušný školní rok do oboru přijmout, určuje zřizovatel školy. V případě veřejných škol tedy nejčastěji kraj (školský odbor krajského úřadu), popřípadě obec (je-li zřizovatelem). Soukromé školy se do gymnaziálního vzdělávání intenzivně zapojovaly v letech 1998–2008 (+ 24,2 %), nicméně v uplynulých jedenácti letech se i jejich nabídka snížila (o 18,2 %). Tato statistika však vypovídá pouze o šíři realizované vzdělávací nabídky, nikoli o počtech a naplněnosti tříd.

Na rozdíl od vzdělávací nabídky gymnaziálních oborů se nabídka ostatních **čtyřletých maturitních** oborů zredukovala poměrně výrazně. Škol, které realizovaly tyto obory, v průběhu sledovaných období postupně ubývalo, a to celkově téměř o čtvrtinu (o 23,2 % v období 1998–2019).

Ještě více se zredukoval počet škol nabízejících **nástavbové vzdělávání**, a to především v případě veřejných škol, jejichž počet klesl více než o polovinu. Soukromých škol realizujících

výuku nástavbových oborů ubylo především v posledních jedenácti letech, v porovnání s rokem 1998 jich nyní působí pouze necelé dvě třetiny.

Co se prakticky nezměnilo, je počet škol nabízejících **konzervatorní** obory. Zde přibyla pouze jedna církevní škola a vzhledem k nízkému počtu konzervatoří vychýlila celkovou hodnotu skoro o šest procent.

Církevní školy rozšířily svou nabídku i o učební obory díky vzniku oboru Ošetřovatel (53-41-H/002). A k poměrně známému faktu dále patří, že církevní školy hrají neopomenutelnou roli při poskytování stupně středního vzdělání v kategorii C + D + J bez výučního listu. Jejich zastoupení je, i přes jejich celkově nízký počet, v uvedené kategorii poměrně silné (v porovnání se zastoupením veřejných a soukromých škol).

Z tabulky 9 je na první pohled patrné, že **soukromé** školy se ve výrazně větší míře v porovnání se školami veřejnými soustředí na maturitní obory. Je to dáno tržním prostředím těchto škol a současnou situací, kdy zůstávají nenaplněné i některé učební obory veřejných škol, na nichž je studium zdarma.

Tabulka 9: Podíl škol vyučujících alespoň jeden obor dané kategorie vzdělání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Kategorie vzdělání	Celkem SŠ					Veřejné SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
C+D+J	9,4%	7,9%	7,6%	10,6%	11,2%	10,7%	8,6%	8,8%	11,4%	12,4%
E+H	38,6%	38,8%	37,1%	39,0%	39,0%	43,1%	42,6%	41,6%	42,5%	42,6%
K	20,3%	22,3%	25,9%	27,1%	27,3%	21,0%	22,9%	25,9%	27,8%	28,0%
L0+M	57,3%	59,1%	63,0%	60,1%	59,5%	55,9%	58,0%	62,1%	58,7%	58,1%
L5	33,6%	30,5%	30,5%	26,1%	22,0%	34,2%	29,8%	29,1%	24,3%	20,5%
Nk	1,0%	1,1%	1,2%	1,4%	1,4%	1,0%	1,2%	1,2%	1,3%	1,3%

Kategorie vzdělání	Celkem SŠ					Soukromé SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
C+D+J	9,4%	7,9%	7,6%	10,6%	11,2%	3,9%	3,5%	3,3%	6,1%	6,0%
E+H	38,6%	38,8%	37,1%	39,0%	39,0%	26,5%	28,2%	25,6%	30,7%	29,8%
K	20,3%	22,3%	25,9%	27,1%	27,3%	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%	22,1%
L0+M	57,3%	59,1%	63,0%	60,1%	59,5%	63,8%	66,3%	69,6%	68,9%	69,1%
L5	33,6%	30,5%	30,5%	26,1%	22,0%	34,4%	36,5%	38,1%	35,1%	29,8%
Nk	1,0%	1,1%	1,2%	1,4%	1,4%	0,8%	0,6%	0,9%	1,0%	1,1%

Poznámka: Některé střední školy vyučují obory vzdělání z více kategorií vzdělání, proto součet údajů ve sloupcích není 100%.

Soukromé školy také ve větší míře než školy veřejné nabízejí nástavbové studium po vyučení. A to převážně ve skupině 64 Podnikání v oboru. Roli může hrát i fakt, že z pohledu vybavenosti laboratoří a učeben jsou nástavbové obory skupiny 64 spolu s gymnaziálními obory méně finančně náročné než výuka odborného vzdělávání v učebních oborech vyžadující moderní vybavení dílen. Výjimku samozřejmě tvoří soukromé školy zřízené velkými podniky v regionu, jejichž přístup k nejmodernějším technologiím je na velice dobré úrovni.

V gymnaziálních oborech se však soukromé školy realizují v poněkud menší míře než veřejné, a to především z toho důvodu, že v povědomí rodičovské veřejnosti (a tudíž poptávkové strany trhu) jsou stále ještě veřejná gymnázia spojována s vyšší kvalitou vzdělávání a tradičním přístupem; soukromá gymnázia mají až na výjimky nižší prestiž. Jejich zlatý věk proběhl v letech 1998–2008, kdy se počet soukromých škol nabízejících gymnaziální vzdělávání o čtvrtinu zvýšil, hnán poptávkou trhu a nízkou kapacitou veřejných škol. V uplynulých

jedenácti letech však některá soukromá gymnázia s nižší prestiží svou pozici na trhu ztratila. Tomu nasvědčuje úbytek soukromých škol realizujících gymnaziální vzdělávání v roce 2019 oproti roku 2008. Zde sehrálo důležitou úlohu zvýšení dostupnosti (výrazným úbytkem 15letých po roce 2008) nepříliš zredukované sítě veřejných škol nabízejících gymnaziální vzdělávání. Detailní rozložení působnosti soukromých a veřejných škol v jednotlivých skupinách oborů bude předmětem subkapitoly 3.5.

Pokud jde o **proměny** v působení soukromých a veřejných škol v jednotlivých kategoriích vzdělávání v průběhu sledovaných let, vidíme u soukromých škol poměrně výrazný nárůst realizované nabídky v kategorii učebních oborů. Zde se pravděpodobně začal projevovat vliv zvýšené poptávky zaměstnavatelů po určitých kvalifikacích a dovednostech. Absolventi totiž disponují čerstvými znalostmi a novými nápady, což je zvýhodňuje oproti již téměř vyčerpané zásobě starších disponibilních uchazečů o zaměstnání v příslušných profesích.

Naproti tomu v nástavbovém vzdělávání se zájemci o vzdělávání pravděpodobně obávají nerentability vynaložených prostředků (čas věnovaný studiu, případně školné) v případě neúspěchu u státní maturity. Pokles realizované nabídky nástavbových oborů se v roce 2016, resp. 2019 projevil jak u soukromých, tak u veřejných škol. Vzhledem k tomu, že hospodářská krize zasáhla ekonomiku až na podzim roku 2008, lze její vliv z vyvozovaných závěrů vyloučit. Krédo raději dále studovat (v nástavbě) než být nezaměstnaný motivovalo k účasti ve vzdělávání až školní ročník realizovaný v roce 2009/10. Odezva vzdělávací nabídky ve smyslu rozšíření působnosti o další kategorii vzdělání (L/5) v reakci na toto krédo mladé generace byla v pokrizových letech rovněž zanedbatelná. V současnosti se školy potýkají s poklesem zájmu o nástavbové obory, který jednoznačně souvisí především se zavedením státní maturitní zkoušky.

3.5 Struktura středních škol z pohledu realizované skupiny oborů vzdělání

Dalším kritériem, podle něhož lze sledovat soustavu středních škol a jejich realizovanou vzdělávací nabídku, jsou **skupiny oborů vzdělání**. Tabulky 10 a 11 uvádějí počty škol, které mají v některém ročníku žáky v oboru příslušné skupiny. V tabulkách je uveden také podíl z celkového počtu škol. Ten udává, kolik procent z celkového počtu škol se věnuje výuce oborů příslušné skupiny. Nerozlišujeme zde kategorii a stupeň vzdělání. Tabulka 10 uvádí celkové počty za **všechny školy** bez rozlišení zřizovatele. Tabulka 11 se věnuje **soukromým** školám a také celkové podíly jsou počítány z celkového počtu soukromých škol.

Hodnoty za **veřejné** školy jsou uvedeny detailně pouze v příloze, neboť trendem a změnami kopírují (vzhledem k jejich převaze v síti škol) celkový trend.

Církevním školám se rovněž budeme podrobně věnovat pouze v příloze, kde uvádíme detailní hodnoty ve stejné struktuře jako pro ostatní typy škol. Církevní školy zajišťovaly výuku pouze ve třetině skupin oborů vzdělání, přičemž zjednodušeně lze říci, že se církevní školy soustředí spíše na obory zaměřené na péči o ostatní než řemeslnou či průmyslovou výrobu. Nejvíce církevních škol se soustředí na gymnaziální obory, praktickou školu a lycea (zdravotnické a pedagogické), obory zaměřené na pedagogiku a sociální péči a zdravotnické obory. Malá část církevních škol vzdělává ještě ve skupinách oborů zaměřených na ekologii a ochranu životního prostředí, potravinářství, gastronomii, právo a veřejnosprávní činnost, hudbu a zpěv na konzervatoři a nově také na zemědělství a lesnictví.

Nejprve se podívejme na souhrn za všechny školy, hodnoty jsou uvedeny v tabulce 10.

Změna soustavy oborů vzdělání s sebou přinesla vznik nové skupiny 18 Informatické obory. Sem byl zařazen středoškolský obor Informační technologie, který je zakončen maturitní zkouškou a spadá do kategorie M. V roce 2019/20 ho vyučovala téměř desetina škol (obdobně

jako v roce 2016/17). Se vznikem této skupiny přímo souvisí úbytek škol nabízejících obory skupiny Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, ze které byly informatické obory vyňaty. Změnou v soustavě oborů si lze vysvětlit i nárůst podílu škol nabízejících Speciální a interdisciplinární obory. Jejich podíl byl v roce 2008 několikanásobně vyšší než v letech 2003 a 1998, přičemž v roce 2016 i 2019 si už držel stabilní pozici.

Tabulka 10: Počet a podíl škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů vzdělání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem SŠ									
	Počty					Podíly				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	7	4	0	0	0	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	18	22	31	32	27	1,0%	1,4%	2,1%	2,4%	2,1%
18 Informatické obory	0	0	0	123	121	0,0%	0,0%	0,0%	9,3%	9,3%
21 Hornictví, hutn. a slév.	18	14	12	10	5	1,0%	0,9%	0,8%	0,8%	0,4%
23 Strojírenství a str. výr.	366	316	282	269	275	20,8%	20,2%	19,4%	20,3%	21,2%
26 Elektr., telekom. a VT	253	237	222	181	185	14,4%	15,2%	15,3%	13,7%	14,2%
28 Tech. chemie a ch. sil.	53	39	32	33	33	3,0%	2,5%	2,2%	2,5%	2,5%
29 Potravinářství a p. ch.	117	120	107	120	122	6,6%	7,7%	7,4%	9,1%	9,4%
31 Text. výr. a oděvnictví	164	147	96	36	34	9,3%	9,4%	6,6%	2,7%	2,6%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	22	16	8	9	9	1,3%	1,0%	0,6%	0,7%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	170	153	135	118	119	9,7%	9,8%	9,3%	8,9%	9,2%
34 Polygrafie a další	27	30	32	34	34	1,5%	1,9%	2,2%	2,6%	2,6%
36 Stavebnictví, g. a k.	231	203	187	176	209	13,1%	13,0%	12,9%	13,3%	16,1%
37 Doprava a spoje	43	44	44	35	34	2,4%	2,8%	3,0%	2,6%	2,6%
39 Spec. a interd. obory	4	11	60	64	61	0,2%	0,7%	4,1%	4,8%	4,7%
41 Zemědělství a lesn.	214	199	178	173	171	12,2%	12,7%	12,2%	13,1%	13,2%
43 Veterinářství a v. p.	3	5	6	14	16	0,2%	0,3%	0,4%	1,1%	1,2%
53 Zdravotnictví	70	70	67	82	89	4,0%	4,5%	4,6%	6,2%	6,8%
61 Filozofie, teologie	3	0	0	0	0	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	370	282	256	253	238	21,0%	18,1%	17,6%	19,1%	18,3%
64 Podnikání v ob.	455	302	327	240	197	25,9%	19,3%	22,5%	18,1%	15,2%
65 Gastron., hotel. a tur.	279	272	270	258	243	15,9%	17,4%	18,6%	19,5%	18,7%
66 Obchod	158	155	157	130	124	9,0%	9,9%	10,8%	9,8%	9,5%
68 Právní a veřejn. činn.	59	61	69	92	96	3,4%	3,9%	4,7%	7,0%	7,4%
69 Osobní a prov. sl.	128	132	148	124	120	7,3%	8,5%	10,2%	9,4%	9,2%
72 Public., knihov. a inf.	3	7	11	11	10	0,2%	0,4%	0,8%	0,8%	0,8%
75 Pedag., učitel. a soc. p.	45	63	76	145	143	2,6%	4,0%	5,2%	11,0%	11,0%
78 Obecně odborná př.	291	194	331	279	289	16,5%	12,4%	22,8%	21,1%	22,2%
79 Obecná příprava - Gymnázia	358	348	377	359	355	20,3%	22,3%	25,9%	27,1%	27,3%
82 Umění a užité umění	87	95	110	126	150	4,9%	6,1%	7,6%	9,5%	11,5%
Celkem	**1760**	**1562**	**1454**	**1323**	**1300**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Poznámka: Úplné názvy skupin oborů vzdělání jsou uvedeny v příloze.

V hodnotách za jednotlivé roky je patrný postupný nárůst počtu škol věnujících se výuce pedagogických oborů a oborů sociální péče, a to od počátku devadesátých let. V porovnání s rokem 2008 realizoval v roce 2016 vzdělávání ve skupině Pedagogika, učitelství a sociální péče dvojnásobný počet škol; do roku 2019 už v této skupině oborů k žádné výrazné změně nedošlo. Hlavním důvodem zmíněného výrazného nárůstu bylo zavedení povinné docházky předškoláků, kladoucí zvýšené personální nároky na mateřské školy – a tudíž nárůst zájmu o vzdělávání v oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika ve zkráceném studiu nebo v jiné než denní formě. Druhým důvodem byla změna požadavku na asistenty pedagoga, kterým dříve stačilo základní vzdělání, nyní je však požadováno minimálně středoškolské maturitní.

Reakcí vzdělávacího trhu bylo zavedení zkráceného studia připravujícího pro tyto profese mimo jiné i na školách, které dříve neměly pedagogické obory v nabídce. Společenská potřebnost této profese získala podporu ze strany škol a počty studujících jsou vysoké, a to především ve zkrácené, ale i v jiné formě vzdělávání. V hojné míře se zde zapojují i soukromé školy, jelikož výuka těchto oborů není tak náročná na specifické vybavení (stroje, technologie a materiály).

Nárůst počtu škol nabízejících obory skupiny Právní a veřejnosprávní činnost je zapříčiněn vysokou poptávkou z řad zájemců o vzdělávání, na kterou poměrně pružně zareagovaly soukromé školy. Důvody budou opět souviset s nízkonákladovostí výuky. Menší angažovanost soukromých středních škol v nabídce technických oborů spočívá ale také v tom, že v těchto oborech je velká nabídka veřejných škol a žáci nemají důvod volit nákladnější variantu studia na soukromé škole.

V největší míře jsou středními školami vyučovány obory gymnaziální (27,3 %, skupina 79 Obecná příprava), obory lyceí různého zaměření (22,2 %, skupina 78 Obecně odborná příprava) a obory strojírenské (21,2 %, skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba). Dále jsou hojně vyučovány obory gastronomické, ekonomické, stavební, Podnikání v oboru, obory elektrotechnické a zemědělské (nabízí je zhruba 13–19 % škol). V pořadí podle frekventovanosti následují obory umělecké, pedagogické, obchodní, potravinářské, nově vzniklá skupina Informatické obory, obory zaměřené na osobní a provozní služby a zpracování dřeva a hudebních nástrojů (každou z těchto skupin oborů nabízí více než 9 % škol).

Při celkovém pohledu na podíly škol nabízejících obory jednotlivých skupin by se dalo říci, že školy v největší míře realizují výuku v takových skupinách vzdělání, které trh práce nejvíce potřebuje. V tomto ohledu navíc není překážkou, že údaje v tabulce 10 nejsou rozlišeny podle stupně vzdělání. Je však třeba upozornit, že soustavu oborů vzdělání a z ní vyplývající vzdělávací nabídku škol čekají v následujícím období poměrně výrazné změny. Na základě nově schválené Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ proběhne inovace soustavy oborů vzdělání a zároveň i revize rámcových vzdělávacích programů. Cílem je modernizovat obsah vzdělávání tak, aby dostatečně reflektoval proměňující se požadavky trhu práce.

Tabulka 11 se věnuje **soukromým školám** a ukazuje počty a podíly soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor příslušné skupiny oborů vzdělání. Hodnoty odpovídají školním rokům 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20.

Soukromé školy se v porovnání s ostatními typy škol soustředí ve větší míře na výuku ve skupinách Ekonomika a administrativa, Podnikání v oboru, Gastronomie, hotelnictví a turismus. V těchto skupinách nejenže realizuje výuku velká část soukromých škol, ale podíl škol soustředících se na tyto skupiny je v případě soukromých škol výrazně vyšší než v celkovém pohledu za všechny školy.

Podíl soukromých škol nabízejících gymnaziální vzdělávání je rovněž vysoký, nicméně nevybočuje při porovnání s rozvrstvením celkové nabídky všech škol.

Soukromé školy se také více než ostatní věnují výuce ve skupinách Právní a veřejnosprávní činnost a Osobní a provozní služby a v uměleckých oborech, po nichž je z řad zájemců o vzdělávání tradičně vysoká poptávka.

Naopak výrazně méně v porovnání s celkovými hodnotami za všechny typy středních škol se soukromé školy zabývají výukou strojírenských oborů, zemědělských, elektrotechnických a stavebních a výukou v lyceích. Pravděpodobným důvodem bude vysoká finanční náročnost zajištění výuky na moderní high-tech úrovni a dostatečná nabídka veřejných škol.

Tabulka 11: Počet a podíl soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Soukromé SŠ									
	Počty					Podíly				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	2	1	1	1	1	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
18 Informatické obory	0	0	0	27	26	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	9,1%
21 Hornictví, hutn. a slév.	2	1	0	2	1	0,5%	0,3%	0,0%	0,7%	0,4%
23 Strojírenství a str. výr.	38	23	23	24	31	9,8%	7,4%	6,8%	8,1%	10,9%
26 Elektr., telekom. a VT	22	23	29	17	16	5,7%	7,4%	8,6%	5,7%	5,6%
28 Tech. chemie a ch. sil.	10	5	3	3	3	2,6%	1,6%	0,9%	1,0%	1,1%
29 Potravinářství a p. ch.	16	12	9	10	11	4,1%	3,8%	2,7%	3,4%	3,9%
31 Text. výr. a oděvnictví	16	14	10	5	5	4,1%	4,5%	3,0%	1,7%	1,8%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	3	2	2	2	2	0,8%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	24	18	14	11	14	6,2%	5,8%	4,2%	3,7%	4,9%
34 Polygrafie a další	3	5	5	7	7	0,8%	1,6%	1,5%	2,4%	2,5%
36 Stavebnictví, g. a k.	21	14	13	16	13	5,4%	4,5%	3,9%	5,4%	4,6%
37 Doprava a spoje	4	3	4	5	5	1,0%	1,0%	1,2%	1,7%	1,8%
39 Spec. a interd. obory	0	0	2	7	4	0,0%	0,0%	0,6%	2,4%	1,4%
41 Zemědělství a lesn.	10	9	11	12	11	2,6%	2,9%	3,3%	4,1%	3,9%
43 Veterinářství a v. p.	0	1	1	1	1	0,0%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
53 Zdravotnictví	5	5	4	8	10	1,3%	1,6%	1,2%	2,7%	3,5%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	148	97	91	83	80	38,0%	31,1%	27,1%	28,0%	28,1%
64 Podnikání v ob.	85	72	92	75	61	21,9%	23,1%	27,4%	25,3%	21,4%
65 Gastron., hotel. a tur.	70	66	71	65	60	18,0%	21,2%	21,1%	22,0%	21,1%
66 Obchod	36	28	25	23	24	9,3%	9,0%	7,4%	7,8%	8,4%
68 Právní a veřejn. činn.	25	26	32	39	38	6,4%	8,3%	9,5%	13,2%	13,3%
69 Osobní a prov. sl.	20	28	30	37	34	5,1%	9,0%	8,9%	12,5%	11,9%
72 Public., knihov. a inf.	0	3	3	0	0	0,0%	1,0%	0,9%	0,0%	0,0%
75 Pedag., učitel. a soc. p.	8	10	10	28	27	2,1%	3,2%	3,0%	9,5%	9,5%
78 Obecně odborná př.	32	23	37	33	35	8,2%	7,4%	11,0%	11,1%	12,3%
79 Obecná příprava - Gymnázia	62	52	77	65	63	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%	22,1%
82 Umění a užité umění	22	21	29	38	50	5,7%	6,7%	8,6%	12,8%	17,5%
Celkem	**389**	**312**	**336**	**296**	**285**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Poznámka: Úplné názvy skupin oborů vzdělání jsou uvedeny v příloze.

Slučování menších středních škol vedlo ke **zvýšení pestrosti vzdělávací nabídky** v jednotlivých školách. Optimalizací sítě škol se tedy rozšiřoval i záběr jednotlivých škol z hlediska skupin oborů vzdělání, které svou nabídkou pokrývaly. Z tabulek 12 a 13 je zřejmé, že počet i podíl škol, které by nabízely obory pouze jediné skupiny, až do roku 2016 klesal; v roce 2019 došlo ke slabému nárůstu. Ve sledovaném období se naopak mírně zvýšil podíl středních škol nabízejících obory dvou různých skupin oborů, ačkoli z hlediska absolutních čísel počet těchto škol postupně klesal. Nejvýraznější nárůst počtu a podílu zaznamenaly školy se vzdělávací nabídkou v rozsahu šesti a více různých skupin oborů vzdělání.

Tabulka 12: Počet škol vyučujících daný počet různých skupin oborů vzdělání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SŠ					Veřejné SŠ					Soukromé SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
1	892	781	650	565	572	624	562	432	394	397	241	189	187	144	144
2	285	278	282	250	236	204	212	202	164	162	74	60	75	74	63
3	217	194	175	168	157	178	161	135	137	128	38	32	38	28	26
4	150	114	129	106	109	131	100	110	84	85	18	14	19	22	22
5	93	91	85	71	69	87	83	78	61	58	6	8	7	10	11
6 a více	123	104	133	163	157	111	95	123	145	141	12	9	10	18	19
Celkem	1760	1562	1454	1323	1300	1335	1213	1080	985	971	389	312	336	296	285

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SŠ					Církevní SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
1	892	781	650	565	572	27	30	31	27	30
2	285	278	282	250	236	7	6	5	12	11
3	217	194	175	168	157	1	1	2	3	3
4	150	114	129	106	109	1	0	0	0	0
5	93	91	85	71	69	0	0	0	0	0
6 a více	123	104	133	163	157	0	0	0	0	0
Celkem	1760	1562	1454	1323	1300	36	37	38	42	44

Svou nabídku v průběhu zmiňovaných let rozšiřovaly také církevní a soukromé školy. Církevní školy však, jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, realizují pouze několik málo skupin oborů. V nabídce církevní školy si tak lze vybírat většinou jen z 1–3 skupin oborů vzdělání.

Tabulka 13: Podíl škol vyučujících daný počet různých skupin oborů vzdělání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SŠ					Veřejné SŠ					Soukromé SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
1	51%	50%	45%	43%	44%	47%	46%	40%	40%	41%	62%	61%	56%	49%	51%
2	16%	18%	19%	19%	18%	15%	17%	19%	17%	17%	19%	19%	22%	25%	22%
3	12%	12%	12%	13%	12%	13%	13%	13%	14%	13%	10%	10%	11%	9%	9%
4	9%	7%	9%	8%	8%	10%	8%	10%	9%	9%	5%	4%	6%	7%	8%
5	5%	6%	6%	5%	5%	7%	7%	7%	6%	6%	2%	3%	2%	3%	4%
6 a více	7%	7%	9%	12%	12%	8%	8%	11%	15%	15%	3%	3%	3%	6%	7%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Počet skupin oborů vzdělání	Celkem SŠ					Církevní SŠ				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
1	51%	50%	45%	43%	44%	75%	81%	82%	64%	68%
2	16%	18%	19%	19%	18%	19%	16%	13%	29%	25%
3	12%	12%	12%	13%	12%	3%	3%	5%	7%	7%
4	9%	7%	9%	8%	8%	3%	0%	0%	0%	0%
5	5%	6%	6%	5%	5%	0%	0%	0%	0%	0%
6 a více	7%	7%	9%	12%	12%	0%	0%	0%	0%	0%
Celkem	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

I přes zmíněné trendy převažují v síti škol takové, které realizují obory pouze jedné skupiny oborů vzdělání (celkově 44 %). Následují školy nabízející obory ze dvou různých skupin, je jich necelá pětina. Na 12 % škol se vyučují obory ze tří různých skupin a stejné procento škol vyučuje šest a více skupin oborů. Čtyři skupiny oborů vzdělání nabízí 8 % škol a pouhých 5 % škol realizuje obory z pěti různých skupin.

Kapitola 3.5 se věnovala struktuře škol z pohledu realizovaných skupin oborů vzdělání, bez rozlišení, jaký stupeň vzdělání v rámci těchto skupin školy poskytují. Ne vždy školy v rámci určité skupiny oborů nabízejí učební i maturitní úroveň. Stejně tak ne všechny školy poskytují

vzdělání ve všech úrovních (a k ještě větším rozdílům dospějeme, podíváme-li se u jednotlivých škol na pokrytí kategorií vzdělání).

4. Vývoj realizované oborové soustavy

Realizace nabídky středoškolského vzdělání se samozřejmě netýká jen soustavy středních škol, které ji uskutečňují, ale i samotné **soustavy oborů vzdělání** a její realizace. Po roce 1989 oborová soustava zaznamenala prudké zvýšení počtu oborů vzdělání. Školy si vytvářely vlastní vzdělávací programy, což vedlo ke vzniku velkého počtu nových a inovovaných vzdělávacích programů, iniciovaných zdola. Ve 2. polovině 90. let však došlo k omezení tohoto rozvoje a situace se postupně stabilizovala. Od roku 1998 pak platí Standard středoškolského odborného vzdělávání, který vyjadřoval základní požadavky na pojetí a charakter nových a inovovaných vzdělávacích programů. Tvorba zejména nových vzdělávacích programů byla do značné míry potlačena v souvislosti s optimalizací sítě škol, hledáním nové podoby kurikulární politiky a administrativními opatřeními MŠMT, na jejichž základě je zařazení nových vzdělávacích programů do sítě škol obtížnější. Na to, jak se vyvíjela realizovaná soustava oborů vzdělání po roce 1998, se zaměřuje tato kapitola.

Soustava oborů vzdělání ve středním vzdělávání je od roku 2010 dána aktuálním **nařízením vlády**. Střední školy si pak jednotlivé obory mohou zařadit do vzdělávací nabídky, jakmile mají obor zapsán do školského rejstříku. Samotná existence oboru vzdělání však neznamená, že je obor alespoň na jedné střední škole vyučován. V této souvislosti je nezbytné ještě dodat, že v následujících tabulkách se rozlišují:

- realizované obory, které jsou vyučovány alespoň jednou školou v některém ročníku,
- realizované obory, které jsou alespoň jednou školou vyučovány v 1. ročníku.

Počet středoškolských oborů vzdělání (kromě gymnázií) vyučovaných **ve školním roce 1998/99** alespoň v některém ročníku byl 794 oborů, v 1. ročníku však školy vyučovaly 646 různých oborů vzdělání. To znamená, že v 1. ročníku se vyučovalo 81 % oborů ze všech realizovaných oborů.

Období mezi lety 1998 a 2008 představuje z pohledu realizované vzdělávací nabídky dobu, kdy docházelo k postupné redukci počtu vyučovaných oborů vzdělání. Ve **školním roce 2008/09** dosáhl počet oborů hodnoty 520 bez rozlišení, v kterém ročníku probíhá jejich výuka, a 471 vyučovaných v 1. ročníku střední školy (což představuje 91 % oborů realizovaných ve všech ročnících). Na školách se tedy současně se snižováním počtu realizovaných oborů začal ustalovat i jejich počet v ročníku. Výjimku tvoří obory vyučované v jiné než denní formě vzdělávání, kterých bylo v roce 2008/09 v prvním ročníku vyučováno o 25 % méně než ve všech ročnících dohromady (96 ku 128 oborům – viz tabulky 14 a 15).

Školní rok 2008/09 byl posledním školním rokem před spuštěním 1. etapy přechodu na výuku podle rámcových a školních vzdělávacích programů. **Kurikulární reforma z roku 2005** se ve školách naplno projevila až v roce 2009, přičemž změny probíhaly až do roku 2012. Údaje za školní roky 2016/17 a 2019/20 popisují situaci, kdy byla soustava oborů vzdělání – rámcových vzdělávacích programů – již po drobných změnách ustálená. V roce 2019/20 školy vyučovaly celkem 263 oborů vzdělání, z toho 248 v 1. ročnících (včetně 8, resp. 7 gymnaziálních oborů[3]), přičemž v **soustavě oborů je nyní celkem 283 oborů vzdělání** (včetně 7 oborů pro gymnázia).

[3] Obor vzdělání 79-41-K/610 již není v roce 2019/20 vyučován v 1. ročnících.

4.1 Počet vyučovaných oborů podle kategorie vzdělání

Různorodost oborů vzdělání je vhodné posuzovat v souvislosti s kategoriemi dosaženého vzdělání. Tabulky 14, 15 a 16 a obrázek 4 obsahují informace o počtech oborů vzdělání v jednotlivých kategoriích a formách vzdělání a jejich vývoji mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20.

U všech kategorií se počet oborů vzdělání během uvedených let snižoval, resp. od roku 2016/17 v podstatě stagnuje. Výjimku tvoří pouze konzervatoře, kde byl v roce 2016/17 uváděn vyšší počet oborů než v roce 2008/09. Důvod byl ale pouze administrativní – jednalo se o dobíhání čtyř oborů s původním kódem (obsahujícím N), přičemž v prvních ročnících bylo vyučováno dalších pět oborů vzdělání (pod novým kódem obsahujícím P). Těchto pět oborů vzdělání je realizováno také v roce 2019/20, z toho dva kromě denní formy i v jiné formě vzdělávání.

Redukci soustavy oborů dobře ilustrují tabulky 14 a 15. Ze součtových řádků je zřejmé, že reforma přinesla zjednodušení soustavy oborů na **255 realizovaných oborů vzdělání**, tedy **255 rámcových vzdělávacích programů (RVP)**, z toho bylo v uplynulém **školním roce 2019/20 v prvních ročnících vyučováno podle 241 RVP**.

Tabulka 14: Počet vyučovaných oborů v dané kategorii a formě vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Kategorie vzdělání	Celkem					Denní forma					Jiná forma				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
C+D+J	14	11	7	7	7	14	11	6	6	6	2	2	1	1	1
E+H	289	249	186	111	109	286	244	182	111	109	47	51	30	26	26
L0+M	376	324	281	108	110	368	318	276	107	109	87	66	56	26	30
L5	109	72	42	25	24	79	55	30	22	23	96	62	39	18	16
Nk	6	5	4	9	5	6	5	4	9	5	2	2	2	4	2
Celkem	**794**	**661**	**520**	**260**	**255**	**753**	**633**	**498**	**255**	**252**	**234**	**183**	**128**	**75**	**75**

Poznámka: V celkovém počtu nejsou zahrnuty obory kategorie K (gymnaziální obory).

Tabulka 15: Počet oborů s 1. ročníkem v dané kategorii a formě vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Kategorie vzdělání	Celkem					Denní forma					Jiná forma				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
C+D+J	11	11	7	7	6	11	11	6	6	5	2	1	1	1	1
E+H	262	217	167	108	106	259	211	165	107	105	34	37	19	16	17
L0+M	282	268	254	105	104	275	264	251	103	104	47	44	42	22	20
L5	85	64	39	24	20	67	51	27	22	19	72	51	32	17	12
Nk	6	4	4	5	5	6	4	4	5	5	2	2	2	2	2
Celkem	**646**	**564**	**471**	**249**	**241**	**618**	**541**	**453**	**243**	**238**	**157**	**135**	**96**	**58**	**52**

Poznámka: V celkovém počtu nejsou zahrnuty obory kategorie K (gymnaziální obory).

V tabulkách 14 a 15 ovšem není zahrnuta kategorie gymnaziálních oborů (K). V roce 2019/20 bylo realizováno 8 oborů vzdělání po tuto kategorii (vyučovaných podle 4 RVP[4]), z toho 7 oborů (vyučovaných podle 3 RVP) i v prvním ročníku. V jiné než denní formě vzdělávání je realizován pouze jeden z těchto oborů (čtyřletá gymnaziální příprava). Po **započtení**

[4] Rámcový vzdělávací program pro gymnázia (obory vzdělání 79-41-K/41, 79-41-K/61, 79-41-K/81), Rámcový vzdělávací program pro gymnázia se sportovní přípravou (obory vzdělání 79-42-K/41, 79-42-K/61, 79-42-K/81), Rámcový vzdělávací program pro dvojjazyčná gymnázia – pilotní verze (obor vzdělání 79-41-K/610) a Rámcový vzdělávací program pro dvojjazyčná gymnázia (obor vzdělání 79-43-K/61

gymnaziálních oborů se celkově jedná o **263 realizovaných oborů vzdělání**, resp. **259 RVP**; z toho **v 1. ročnících** bylo realizováno v roce 2019/20 celkově **248 oborů vzdělání** vyučovaných podle **244 RVP**. Do gymnaziálních oborů vstupuje každoročně více než pětina populačního ročníku (22,1 % v roce 2019/20).

V rámci maturitních oborů se v počtech oborů jednoznačně projevilo výrazné sloučení téměř stovky ekonomických oborů skupin 63 a 64 do pouhých dvou (Ekonomika a podnikání a Obchodní akademie) a jejich uvedení pouze ve skupině 63 Ekonomika a administrativa. Tato změna výrazně přispěla k tomu, že už v roce 2016/17 se učebních oborů vyučovalo přibližně stejně jako čtyřletých maturitních, jejich počet byl srovnatelný i v roce 2019/20 (v denní formě je počet čtyřletých maturitních oborů a počet učebních oborů dokonce stejný).

Obory kategorie vzdělání C + D + J jsou v menšině a jsou určené specifickému okruhu žáků. V dálkové formě je v rámci této kategorie vyučována pouze Pedagogika pro asistenty ve školství, a to na jediné škole v republice.

V jiné než denní formě jsou i nadále realizovány v největší míře maturitní obory spolu s učebními, i když také zde je vidět výrazná redukce počtu maturitních oborů.

Tabulka 16 ukazuje **změny počtu oborů**. Jsou zde porovnávány počty oborů v roce 2008/09 oproti roku 1998/99, dále změna během posledních jedenácti let (2019/20 vůči 2008/09) a změna za celé sledované období (rok 2019/20 oproti roku 1998/09). Ve většině případů došlo k výraznému snížení počtu oborů.

Je třeba upozornit, že v kategorii konzervatorních oborů je procentuální nárůst během uplynulých jedenácti let v denní formě vysoký pouze zdánlivě, ve skutečnosti se počet oborů zvýšil jen o jeden, a to ze čtyř na pět.

Tabulka 16: Změna počtu oborů s 1. ročníkem podle kategorie a formy vzdělávání mezi školními roky 2008/09, 1998/99, 2016/17 a 2019/20

Kategorie vzdělání	Změna 1998-2008			Změna 2008-2019			Změna 1998-2019		
	Celkem	Denní forma	Jiná forma	Celkem	Denní forma	Jiná forma	Celkem	Denní forma	Jiná forma
C+D+J	-36,4%	-45,5%	-50,0%	-14,3%	-16,7%	0,0%	-45,5%	-54,5%	-50,0%
E+H	-36,3%	-36,3%	-44,1%	-36,5%	-36,4%	-10,5%	-59,5%	-59,5%	-50,0%
L0+M	-9,9%	-8,7%	-10,6%	-59,1%	-58,6%	-52,4%	-63,1%	-62,2%	-57,4%
L5	-54,1%	-59,7%	-55,6%	-48,7%	-29,6%	-62,5%	-76,5%	-71,6%	-83,3%
Nk	-33,3%	-33,3%	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	-16,7%	-16,7%	0,0%
Celkem	**-27,1%**	**-26,7%**	**-38,9%**	**-48,8%**	**-47,5%**	**-45,8%**	**-62,7%**	**-61,5%**	**-66,9%**

Obrázek 4 ukazuje výše uvedené změny graficky. Levá polovina obrázku je věnována všem oborům vyučovaným na školách (ve všech ročnících) a pravá polovina ukazuje pouze obory, které jsou vyučovány v prvních ročnících.

Dále je zde jednoznačně vidět postupný náběh nové soustavy oborů, kdy se v jednotlivých kategoriích postupem času snižovaly rozdíly mezi počtem celkově realizovaných oborů a počtem oborů vyučovaných v 1. ročnících. Na obrázku 4 je také už v roce 2016/17 zřetelně vidět vyrovnávání počtu maturitních (čtyřletých) a učebních oborů.

Obrázek 4: Počet vyučovaných oborů a oborů s 1. ročníkem v dané kategorii ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20, ve všech formách vzdělávání

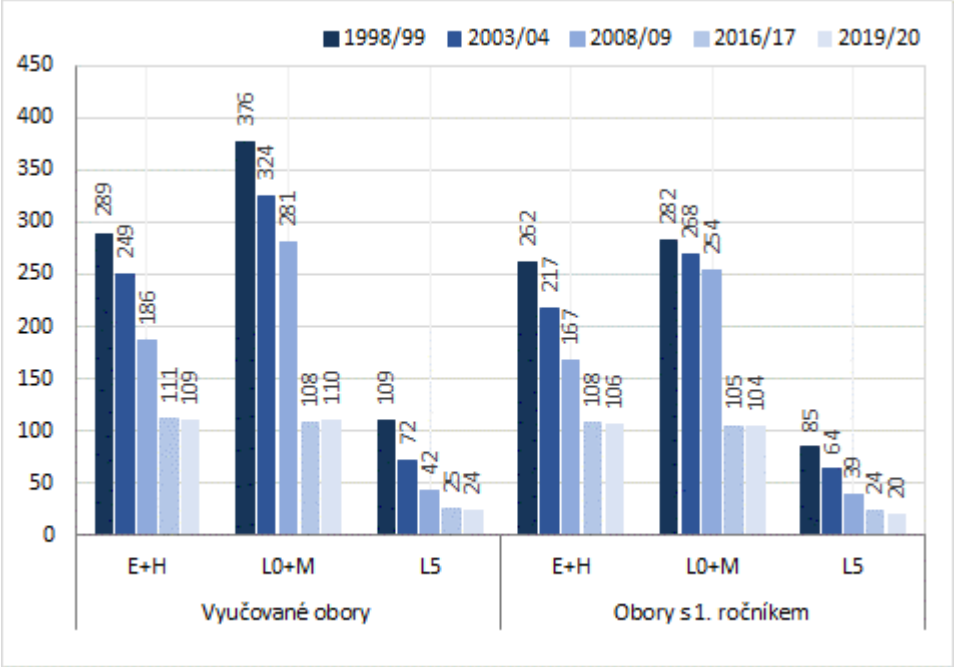

Je možné, že menší počet oborů vzdělání umožnil žákům základních škol a jejich rodičům lépe se zorientovat ve vzdělávací nabídce, a díky tomu zůstává poměr žáků v učebních a v maturitních oborech i v posledních letech relativně stabilní, navzdory volnějším kapacitám škol, což dokládají i ostatní výzkumy NPI ČR. (Podíl žáků v maturitních oborech v denní formě vzdělávání se v posledních letech pohybuje na úrovni 69 %. Postupně se přibližuje 70% hranici, a to díky nárůstu podílu žáků vstupujících do maturitních oborů kategorie M.)

Naopak poměrně prudký pokles zaznamenává v posledních jedenácti letech počet žáků prvních ročníků nástavbového studia. Nicméně v počtu oborů vyučovaných v prvním ročníku, oproti celkovému počtu nástavbových oborů vyučovaných ve školním roce 2019/20, se pokles zájmu projevil jen mírně, realizovaná nabídka se lišila pouze o čtyři obory.

4.2 Počet vyučovaných oborů podle skupiny vzdělání

Skupiny oborů v podstatě reflektují odvětvové zaměření profesí na trhu práce. Stejně jako jsou rozdílné počty pracujících v jednotlivých odvětvích hospodářství, liší se i počty žáků vyučované v oborech vzdělání jednotlivých skupin. V rámci odvětví existuje rozmanité, různě početné spektrum profesí, a stejně tak tedy musí v rámci skupin oborů vzdělání existovat různé počty oborů vzdělání. **Školská reforma** měla za cíl stanovit novou soustavu oborů vzdělání takovým způsobem, aby spektrum rámcových vzdělávacích programů respektovalo potřeby trhu práce. Školám je umožněno koncipovat v rámci příslušného RVP školní vzdělávací program tak, aby šíří i hloubkou poznatků připravily budoucí absolventy pro profesní uplatnění v rámci regionu.

Ve školním roce 2019/20 bylo celkově vyučováno podle 255 rámcových vzdělávacích programů, z toho v denní formě vzdělávání probíhala výuka podle 252 z nich (oba údaje jsou bez zahrnutí 4 gymnaziálních RVP).

Nejvíce oborů (RVP) čítala skupina uměleckých oborů (43 různých RVP). S výrazným odstupem následovaly skupiny 41 Zemědělství a lesnictví (28 RVP), 36 Stavebnictví (26 RVP) a 23 Strojírenství (21 RVP). Skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 34 Polygrafie čítaly každá po 11 oborech, po 10 oborech bylo vyučováno

ve skupinách 53 Zdravotnictví a 28 Technická chemie a chemie silikátů. Ostatní skupiny jsou co do počtu různých rámcových programů štíhlejší.

Tabulka 17 ukazuje konkrétní počty oborů v rámci jednotlivých skupin, bez rozlišení stupně poskytovaného vzdělání a bez skupiny gymnaziálních oborů. Údaje jsou uvedeny jak celkově, tak pro denní formu a jiné formy vzdělávání, vše ve sledovaných školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20.

Tabulka 17: Počet vyučovaných oborů v dané skupině oborů a formě vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem					Denní forma vzděl.					Jiná forma vzděl.				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Ekologie a ochr. ŽP	8	6	5	2	2	7	6	5	2	2	1	0	0	1	1
18 Informatické obory	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	15	14	9	7	6	13	13	8	7	6	5	3	2	2	2
23 Strojírenství a str. výr.	76	60	41	21	21	73	59	39	21	21	17	14	12	9	9
26 Elektr., telekom. a VT	66	56	32	11	11	65	54	32	11	11	24	16	12	8	6
28 Tech. chemie a ch. sil.	57	35	25	10	10	50	32	22	10	10	18	11	5	3	1
29 Potravinářství a p. ch.	30	27	21	9	9	29	25	21	9	9	12	8	6	4	4
31 Text. výr. a oděvnictví	29	22	14	8	8	28	21	13	8	8	8	8	4	2	2
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	18	10	6	4	4	16	10	6	4	4	4	2	1	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	32	27	20	8	8	31	25	19	8	8	8	11	3	3	3
34 Polygrafie a další	13	13	11	11	11	13	13	11	11	11	2	3	1	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	59	49	38	27	26	57	49	38	27	26	12	9	7	5	4
37 Doprava a spoje	16	9	8	5	5	14	8	8	5	5	11	4	4	3	3
39 Spec. a interd. obory	4	5	7	5	5	4	5	7	5	5	2	1	1	1	1
41 Zemědělství a lesn.	53	43	33	28	28	51	41	31	27	27	12	17	10	7	7
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
53 Zdravotnictví	9	9	9	8	10	9	9	9	8	10	4	4	2	3	5
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	45	37	31	3	3	41	33	27	3	3	17	16	14	10	2
64 Podnikání v ob.	78	43	35	1	1	74	41	35	1	1	30	16	9	1	1
65 Gastron., hotel. a tur.	26	19	18	7	7	25	18	17	7	7	10	7	8	5	7
66 Obchod	32	29	22	8	7	31	27	21	7	7	12	13	10	5	3
68 Právní a veřejn. činn.	14	13	11	3	3	12	12	10	3	3	6	4	4	2	2
69 Osobní a prov. sl.	12	14	11	8	8	12	14	11	8	8	3	3	2	4	4
72 Public., knihov. a inf.	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	0	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	18	16	15	7	7	14	13	10	4	5	8	8	9	5	4
78 Obecně odborná př.	13	11	11	9	9	13	11	11	9	9	1	1	0	0	1
82 Umění a užité umění	66	90	84	47	43	66	90	84	47	43	5	4	2	5	2
Celkový součet	**794**	**661**	**520**	**260**	**255**	**753**	**633**	**498**	**255**	**252**	**234**	**183**	**128**	**89**	**75**

Poznámka: V celkovém součtu nejsou zahrnuty obory skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia).

U většiny skupin oborů došlo v rámci sledovaného období v důsledku kurikulární reformy k výraznému zeštíhlení. Nejvýrazněji je pozorovatelné u skupiny 64 Podnikání v oboru, která byla zredukována na jediný nástavbový obor. Výrazného zeštíhlení se dočkaly jak významné skupiny oborů jako 26 Elektrotechnika, 28 Technická chemie, 66 Obchod, 65 Gastronomie a hotelnictví, 31 Textilní výroba a 23 Strojírenství, tak také menší skupiny oborů, jako například 16 Ekologie a ochrana životního prostředí a další. Dlouhodobě rezistentní skupinou vůči snahám o zeštíhlení je skupina 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie. Příliš výrazně se nezměnil ani počet oborů v rámci skupiny 78 Obecně odborná příprava, zde je to ale dané širokým spektrem různých oblastí, na něž se jednotlivé obory lyceí specializují. Do této skupiny spadá kromě lyceí i praktická škola.

Skupina oborů 82 Umění a užité umění naopak zaznamenala mezi roky 1998 a 2003 poměrně výrazný nárůst počtu oborů, který ovšem v dalších letech zřetelně klesal až na hodnotu nižší než v roce 1998. K podobnému vývoji došlo také v případě málo početné skupiny 39 Speciální a interdisciplinární obory, která reflektuje požadavky trhu práce na propojení znalostí z více oblastí; mezi roky 1998 a 2008 se zde mírně zvýšil počet oborů, který ale v roce 2016 opět

poklesl na hodnotu roku 2003. Reforma přinesla i vznik nové skupiny oborů 18 Informatické obory s jedním vyučovaným oborem Informační technologie.

Jedním z hlavních cílů kurikulární reformy bylo, aby obory produkovaly široce uplatnitelné absolventy, protože trh práce se stále mění a spolu s vývojem průmyslu a hospodářství se proměňuje i charakter profesí a rozšiřuje se spektrum oblastí, jimž pracovník musí porozumět.

Tabulka 18: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v dané skupině oborů a formě vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem					Denní forma vzdělání					Jiná forma vzdělání				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Ekologie a ochr. ŽP	6	5	5	2	2	5	5	5	2	2	1	0	0	0	1
18 Informatické obory	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	13	9	8	6	3	12	9	7	5	3	3	1	2	2	0
23 Strojírenství a str. výr.	65	44	35	21	21	63	42	34	21	21	12	11	6	6	6
26 Elektr., telekom. a VT	55	36	32	11	11	54	34	32	11	11	19	12	9	5	3
28 Tech. chemie a ch. sil.	42	30	19	10	9	38	27	17	10	9	9	6	3	1	0
29 Potravinářství a p. ch.	25	24	18	9	9	25	24	17	9	9	6	4	4	2	4
31 Text. výr. a oděvnictví	24	15	11	7	8	24	15	10	7	8	5	6	4	1	2
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	10	7	5	4	3	9	7	5	4	3	1	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	27	25	17	8	8	26	22	17	8	8	7	10	2	2	2
34 Polygrafie a další	11	11	11	11	10	11	11	11	11	10	1	3	1	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	46	41	37	26	23	46	41	37	26	23	7	8	6	3	3
37 Doprava a spoje	15	9	8	5	5	14	8	8	5	5	7	4	4	3	1
39 Spec. a interd. obory	4	5	7	5	5	4	5	6	5	5	0	1	1	1	1
41 Zemědělství a lesn.	41	40	33	28	27	39	39	31	26	26	7	8	7	4	2
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
53 Zdravotnictví	8	9	7	8	9	8	9	7	8	8	3	3	2	3	3
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	40	35	30	3	3	35	31	27	3	3	13	14	10	2	2
64 Podnikání v ob.	53	39	28	1	1	51	38	28	1	1	23	13	7	1	1
65 Gastron., hotel. a tur.	21	18	17	7	7	20	17	17	7	7	9	6	6	5	7
66 Obchod	27	24	19	7	7	26	22	19	7	7	9	9	8	4	2
68 Právní a veřejn. činn.	10	12	11	3	3	8	11	8	3	3	4	4	4	2	2
69 Osobní a prov. sl.	12	13	11	8	8	12	13	11	8	8	2	3	1	3	3
72 Public., knihov. a inf.	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1	0	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	15	15	13	7	6	12	13	10	4	5	4	5	7	5	3
78 Obecně odborná př.	11	10	11	9	9	11	10	11	9	9	0	1	0	0	1
82 Umění a užité umění	61	84	75	40	41	61	84	75	40	41	4	3	2	2	2
Celkový součet	**646**	**564**	**471**	**249**	**241**	**618**	**541**	**453**	**243**	**238**	**157**	**135**	**96**	**58**	**52**

Poznámka: V celkovém součtu nejsou zahrnuty obory skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia).

Tabulka 19: Změna počtu oborů vyučovaných v 1. ročníku, podle skupiny oborů vzdělání mezi školními roky 1998/99–2008/09, 2008/09–2019/20 a celková 1998/99–2019/20

Skupina vzdělání	Změna			Skupina vzdělání	Změna		
	´98-´08	´08-´19	´98-´19		´98-´08	´08-´19	´98-´19
00 Integrovaný první ročník	-100,0%	0,0%	-100,0%	41 Zemědělství a lesn.	-19,5%	-18,2%	-34,1%
16 Ekologie a ochr. ŽP	-16,7%	-60,0%	-66,7%	43 Veterinářství a v. p.	0,0%	0,0%	0,0%
21 Hornictví, hutn. a slév.	-38,5%	-62,5%	-76,9%	53 Zdravotnictví	-12,5%	28,6%	12,5%
23 Strojírenství a str. výr.	-46,2%	-40,0%	-67,7%	61 Filozofie, teologie	-100,0%	0,0%	-100,0%
26 Elektr., telekom. a VT	-41,8%	-65,6%	-80,0%	63 Ekonomika a adm.	-25,0%	-90,0%	-92,5%
28 Tech. chemie a ch. sil.	-54,8%	-52,6%	-78,6%	64 Podnikání v ob.	-47,2%	-96,4%	-98,1%
29 Potravinářství a p. ch.	-28,0%	-50,0%	-64,0%	65 Gastron., hotel. a tur.	-19,0%	-58,8%	-66,7%
31 Text. výr. a oděvnictví	-54,2%	-27,3%	-66,7%	66 Obchod	-29,6%	-63,2%	-74,1%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	-50,0%	-40,0%	-70,0%	68 Právní a veřejn. činn.	10,0%	-72,7%	-70,0%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	-37,0%	-52,9%	-70,4%	69 Osobní a prov. sl.	-8,3%	-27,3%	-33,3%
34 Polygrafie a další	0,0%	-9,1%	-9,1%	72 Public., knihov. a inf.	100,0%	-50,0%	0,0%
36 Stavebnictví, g. a k.	-19,6%	-37,8%	-50,0%	75 Pedag., učitel. a soc. p.	-13,3%	-53,8%	-60,0%
37 Doprava a spoje	-46,7%	-37,5%	-66,7%	78 Obecně odborná př.	0,0%	-18,2%	-18,2%
39 Spec. a interd. obory	75,0%	-28,6%	25,0%	82 Umění a užité umění	23,0%	-45,3%	-32,8%

Tabulky 18 a 19 ukazují počty oborů vyučovaných v prvních ročnících v jednotlivých sledovaných letech a změny během první části sledovaného období (mezi lety 1998/99 a 2008/09), dále změny v posledních jedenácti letech, a také celkově oproti roku 1998.

V prvních ročnících bylo vyučováno 241 oborů vzdělání, 238 v denní formě a 52 v jiných formách vzdělávání. (Jak je z hodnot uvedených v tabulce 18 zřejmé, některé obory byly vyučovány jak v denní, tak v jiné formě vzdělávání.)

4.3 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s výučním listem

V roce 2019/20 nastoupilo do učebních oborů 30 % populačního ročníku, což je z dlouhodobého hlediska poměrně stabilní hodnota (v období 2016/17–2018/19 se pohybovala nad hranicí 29 %).

Následující údaje se vztahují k **učebním oborům**, které byly vyučovány **v prvních ročnících** ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20, v denní a jiných formách vzdělávání.

Tabulka 20: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v kategorii střední vzdělání s výučním listem (E + H) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem					Denní forma vzděl.					Jiná forma vzděl.				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
21 Hornictví, hutn. a slév.	5	3	2	3	1	5	3	2	3	1	0	0	0	1	0
23 Strojírenství a str. výr.	46	30	23	13	13	44	28	22	13	13	6	8	3	3	4
26 Elektr., telekom. a VT	20	13	12	6	6	20	13	12	6	6	4	3	1	2	1
28 Tech. chemie a ch. sil.	24	17	9	6	6	24	17	9	6	6	0	1	0	0	0
29 Potravinářství a p. ch.	16	14	9	6	6	16	14	9	6	6	3	0	0	1	3
31 Text. výr. a oděvnictví	16	9	6	5	5	16	9	6	5	5	3	2	1	0	1
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	6	5	3	3	3	6	5	3	3	3	0	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	15	17	12	5	5	15	15	12	5	5	1	5	1	1	1
34 Polygrafie a další	8	6	5	4	3	8	6	5	4	3	1	1	0	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	31	32	27	20	18	31	32	27	20	18	3	4	1	1	1
37 Doprava a spoje	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0
39 Spec. a interdisciplinár. o.	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
41 Zemědělství a lesn.	23	25	20	15	15	22	24	19	14	14	1	2	3	1	1
53 Zdravotnictví	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0
63 Ekonomika a adm.	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0
65 Gastron., hotel. a tur.	10	7	7	3	3	10	7	7	3	3	5	3	4	2	3
66 Obchod	19	17	14	4	4	19	16	14	4	4	4	5	4	2	1
69 Osobní a prov. sl.	9	8	7	3	3	9	8	7	3	3	1	1	0	1	1
75 Pedag., učitel. a soc. p.	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
82 Umění a užité umění	11	11	8	7	9	11	11	8	7	9	1	1	0	0	0
Celkem	**262**	**217**	**167**	**108**	**105**	**259**	**211**	**165**	**107**	**104**	**34**	**37**	**19**	**16**	**17**

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích Denní a Jiná forma vzdělávání. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělávání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Středního vzdělání s výučním listem bylo možno dosáhnout v 19 skupinách oborů. V průběhu sledovaných let došlo ke zvýšení počtu skupin (ze 17 na 19) vznikem tří oborů 53-41-H/01 Ošetřovatel, 39-41-H/01 Malíř a lakýrník a 75-41-E/01 Pečovatelské služby a zánikem oboru 63-51-H/002 Technickoadministrativní pracovník.

Nejširší spektrum oborů vzdělání s výučním listem je vyučováno ve skupině 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie s 18 RVP aktuálně vyučovanými v prvních ročnících. Následuje skupina 41 Zemědělství a lesnictví s 15 RVP celkem, z toho 14 v denní formě. Na třetím místě v pořadí figuruje skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba se 13 rámcovými vzdělávacími programy, podle nichž se učí žáci v prvních ročnících.

K rámcovému vzdělávacímu programu (RVP) si školy povinně vytvářejí školní vzdělávací program (ŠVP), v němž mohou vzdělávání přizpůsobit požadavkům regionálního trhu práce. Mají také možnost vytvořit si k určitému RVP i více než jeden ŠVP, který může být úžeji zaměřen. Toho často využívají k cílenějšímu směrování výuky žáků k určité profesi.

Nejméně oborů vzdělání nalezneme ve skupinách nově vzniklých či rozšířených o učební obory a dále ve skupinách se specifickou, užší uplatnitelností na trhu práce, jako jsou 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství, 32 Kožedělná a obuvnická výroba, 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie, 37 Doprava a spoje, 69 Osobní a provozní služby a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

V jiné než denní formě vzdělávání je nabídka a počet vyučovaných oborů v prvním ročníku školního roku 2019/20 méně pestrá a řada skupin oborů je nepokryta. Některé školy nenabírají žáky každoročně, ale jen jednou za dva či více let.

4.4 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou

Ve školním roce 2019/20 nastoupilo do maturitních oborů kategorie M 41,3 % ze všech vstupujících do prvních ročníků středního vzdělávání a u víceletých gymnázií do vyššího stupně, do oborů kategorie L/0 (tj. v maturitních oborech s odborným výcvikem ve stejném rozsahu jako u učebních oborů) jich vstoupilo 5,7 %. Celkově tedy na maturitní obory odborného vzdělávání vloni připadalo 47,0 % žáků vstupujících do 1. ročníků. I v předchozím desetiletí se tento podíl pohyboval okolo průměrných 47 %, s maximem v roce 2008 (49,3 %).

Údaje v tabulce 21 se vztahují k počtu **maturitních oborů kategorií M a L/0** (tedy bez nástaveb), které byly vyučovány **v prvních ročnících** ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2017/18 a 2019/20 v denní a jiných formách vzdělávání.

Realizovaná nabídka v roce 2019/20 pokrývá 25 skupin oborů vzdělání. S výjimkou uměleckých oborů obsahují skupiny oborů v roce 2019/20 jen několik šířeji pojatých rámcových vzdělávacích programů. Odpovídá to požadavkům zaměstnavatelů na připravenost maturantů pro širší pracovní využití. Nejvyšší míra specializace zůstává ve skupině 41 Zemědělství a lesnictví, 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 78 Obecně odborná příprava v lyceích, 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie a 53 Zdravotnictví a sociální péče.

Velké zeštíhlení zaznamenala mezi lety 2008/09 a 2016/17 skupina 63 Ekonomika a administrativa. Skupina 64 Podnikání v oboru je v posledních dvou sledovaných letech prázdná, její obsah byl přesunut do skupiny 63. Dřívější obsah skupin 63 a 64 byl jak pro zájemce o vzdělávání, tak pro zaměstnavatele nepřehledný a současná ekonomika požaduje absolventy se znalostmi z různých oblastí ekonomiky, účetnictví a ekonomie, tudíž by přílišné úzké zaměření absolventů nebylo příliš žádoucí. V roce 2019/20 čítá tato skupina pouze dva obory vzdělání Ekonomika a podnikání a Obchodní akademie. Míra nezaměstnanosti absolventů skupiny 63 zůstává navzdory jejich vysokému počtu nízká, což potvrzuje správnost a opodstatněnost tohoto reformního kroku.

Tabulka 21: Počet oborů vyučovaných v 1. ročníku v kategorii střední vzdělání s maturitní zkouškou (L/0 + M) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem					Denní forma vzděl.					Jiná forma vzděl.				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
16 Ekologie a ochr. ŽP	5	5	5	2	2	5	5	5	2	2	0	0	0	0	1
18 Informatické obory	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
21 Hornictví, hutn. a slév.	8	6	6	3	2	7	6	5	2	2	3	1	2	1	0
23 Strojírenství a str. výr.	15	11	11	7	7	15	11	11	7	7	2	1	2	2	1
26 Elektr., telekom. a VT	27	17	16	3	3	26	17	16	3	3	7	5	4	1	1
28 Tech. chemie a ch. sil.	13	9	7	3	3	12	8	7	3	3	4	2	0	0	0
29 Potravinářství a p. ch.	6	7	6	2	2	6	7	6	2	2	1	1	3	1	1
31 Text. výr. a oděvnictví	6	4	4	2	3	6	4	4	2	3	1	2	2	1	1
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	3	2	2	1	0	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	6	5	4	2	2	5	4	4	2	2	3	2	0	0	0
34 Polygrafie a další	3	4	5	6	6	3	4	5	6	6	0	1	0	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	14	7	8	4	4	14	7	8	4	4	3	3	4	1	1
37 Doprava a spoje	7	4	4	2	2	7	4	4	2	2	2	1	2	2	0
39 Spec. a interd. obory	4	4	6	3	3	4	4	6	3	3	0	1	0	0	0
41 Zemědělství a lesn.	14	10	10	9	9	14	10	10	9	9	3	3	2	1	1
43 Veterinářství a v. p.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
53 Zdravotnictví	6	7	5	5	6	6	7	5	5	6	2	3	1	1	2
61 Filozofie, teologie	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	29	24	21	2	2	28	23	21	2	2	4	4	4	2	2
64 Podnikání v ob.	33	32	27	0	0	33	32	27	0	0	4	6	6	0	0
65 Gastron., hotel. a tur.	8	8	9	3	3	8	8	9	3	3	1	0	1	2	3
66 Obchod	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	1	1	2	2	1
68 Právní a veřejn. činn.	7	9	9	2	2	7	9	8	2	2	1	2	2	1	1
69 Osobní a prov. sl.	1	2	2	3	3	1	2	2	3	3	0	0	0	0	0
72 Public., knihov. a inf.	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1	0	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	13	14	11	3	2	11	13	10	2	2	3	4	5	3	2
78 Obecně odborná př.	6	6	9	7	7	6	6	9	7	7	0	1	0	0	1
82 Umění a užité umění	42	65	61	26	26	42	65	61	26	26	1	0	0	0	0
Celkem	**282**	**268**	**254**	**105**	**109**	**275**	**264**	**251**	**103**	**104**	**47**	**44**	**42**	**22**	**20**

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích Denní a Jiná forma vzdělávání. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělávání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Ve skupině 53 Zdravotnictví došlo 1. 9. 2019 k ukončení platnosti maturitního oboru vzdělání Zdravotnický asistent (ve vyšších ročnících ještě tento obor dobíhá), který byl nahrazen oborem Praktická sestra, platným již od školního roku 2018/19. Novinkou je také obor vzdělání Masér ve zdravotnictví, existující rovněž od roku 2018/19.

Maturitní vzdělávání již řadu let nenabízí skupina Filozofie, teologie, ta je vyhrazena pro terciární úroveň vzdělávání. Jediný obor této skupiny, Teologické disciplíny, byl po roce 1998 zrušen.

V jiné než denní formě vzdělávání není nabídka příliš rozmanitá a pokrývá méně skupin než denní studium.

4.5 Vývoj počtu realizovaných oborů v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium

Nástavbové studium nabízí vyučeným možnost pokračovat k maturitě v oboru příbuzném tomu, v němž se vyučili, nebo univerzálně v oborech Podnikání či Bezpečnostní služby nebo relativně nově v oboru Sociální činnost. Studovat je běžné jak v denní, tak i v jiných formách vzdělávání. Spektrum oborů pro jiné formy je téměř stejně rozmanité jako pro denní formu. V denní formě se **v prvních ročnících** školního roku 2019/20 vyučovaly obory z 15 skupin a v jiných formách vzdělávání z 11 skupin.

V počtech žáků vstupujících do nástavbového studia se promítlo zavedení státní maturitní zkoušky. Zatímco před deseti lety vstupovalo do denní formy nástavbového vzdělávání více než 11 tisíc žáků, vloni to byla méně než polovina. Počet žáků vstupujících do denní formy nástavbového studia v roce 2019/20 činil 4 666 žáků. Počty žáků vstupujících do jiných forem nástavbového studia jsou od roku 2016/17 zhruba poloviční oproti žákům přijímaným do denního studia. V porovnání s rokem 2008/09 je do nástavbového studia celkově (do denní a jiné formy) přijímána v současné době necelá třetina žáků.

Návaznost nástavbových oborů na učební obory je dána **nařízením vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání** (v aktuálním znění). Ne vždy je vodítkem číslo skupiny oborů. Příkladem je skupina 39 Speciální a interdisciplinární obory. Učební obory, z nichž je možno pokračovat v jediném nástavbovém oboru skupiny 39, jsou přesně stanoveny a spadají do skupin 26 a 23, nikoli do skupiny 39. Absolventi jediného učebního oboru skupiny oborů 39 (39-41-H/01 Malíř a lakýrník) tak vzhledem k naprosto odlišné přípravě v nástavbovém oboru 39-41-L/51 Autotronik pokračovat nemohou.

Tabulka 22: Počet oborů vyučovaných v 1. ročnících v kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium (L/5) podle skupiny oborů a formy vzdělávání ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Celkem					Denní forma vzděl.					Jiná forma vzděl.				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
23 Strojírenství a str. výr.	4	3	1	1	1	4	3	1	1	1	4	2	1	1	1
26 Elektr., telekom. a VT	8	6	4	2	2	8	4	4	2	2	8	4	4	2	1
28 Tech. chemie a ch. sil.	5	4	3	1	0	2	2	1	1	0	5	3	3	1	0
29 Potravinářství a p. ch.	3	3	3	1	1	3	3	2	1	1	2	3	1	0	0
31 Text. výr. a oděvnictví	2	2	1	0	0	2	2	0	0	0	1	2	1	0	0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	6	3	1	1	1	6	3	1	1	1	3	3	1	1	1
34 Polygrafie a další	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0
36 Stavebnictví, g. a k.	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
37 Doprava a spoje	6	3	2	1	1	5	2	2	1	1	5	3	2	1	1
39 Spec. a interd. obory	0	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1
41 Zemědělství a lesn.	3	4	3	4	3	2	4	2	3	3	2	2	2	2	0
53 Zdravotnictví	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
63 Ekonomika a adm.	9	9	8	0	0	5	6	5	0	0	8	9	6	0	0
64 Podnikání v ob.	20	7	1	1	1	18	6	1	1	1	19	7	1	1	1
65 Gastron., hotel. a tur.	3	3	1	1	1	2	2	1	1	1	3	3	1	1	1
66 Obchod	5	4	2	1	1	4	3	2	1	1	4	3	2	0	0
68 Právní a veřejn. činn.	3	3	2	1	1	1	2	0	1	1	3	2	2	1	1
69 Osobní a prov. sl.	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2
75 Pedag., učitel. a soc. p.	2	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0
82 Umění a užité umění	2	3	1	1	1	2	3	1	1	1	0	0	0	0	0
Celkem	**85**	**64**	**39**	**24**	**20**	**67**	**51**	**27**	**22**	**19**	**72**	**51**	**32**	**17**	**12**

Poznámka: Sloupce označené slovem Celkem nejsou součtem hodnot ve sloupcích Denní a Jiná forma vzdělávání. Mnoho oborů vzdělání je vyučováno jak v denní, tak v jakékoliv jiné formě vzdělávání. Prostý součet by tak uměle poskytoval vyšší hodnoty. Je-li obor nabízen zároveň v denní a zároveň v některých jiných formách vzdělávání, je v celkovém počtu oborů nabízených v dané skupině započten jen jednou.

Skupina oborů 64 Podnikání v oboru zaznamenala v průběhu sledovaných let nejvýraznější zeštíhlení. Z původních 20 oborů (u roku 1998) byl postupně vytvořen jeden 64-41-L/51 Podnikání a ten je vyučován jak v denní, tak i v jiných formách vzdělávání.

Skupina oborů 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost nabízí univerzální nástavbový obor 68-42-L/51 Bezpečnostní služby, který byl v roce 2019/20 vyučován jak v denní, tak v jiných formách vzdělávání. Tyto skupiny, 64 a 68, nenabízejí učební obory.

Zanikly nástavbové obory skupiny 63 Ekonomika a administrativa, protože tato skupina již nenabízí učební obory.

Jedinou skupinou, která byla v roce 2019/20 vyučována v kategorii nástavbového studia pouze v jiné než denní formě, je 53 Zdravotnictví s oborem 53-41-L/51 Zdravotnický asistent, a to v dálkové formě studia, na jediné škole v České republice. Tento nástavbový obor vznikl jako návaznost na vzniklý učební obor Ošetřovatel.

Dlouhodobě nejsou vyučovány nástavbové obory ve skupinách 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství, 31 Textilní výroba a oděvnictví a 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů. V nařízení vlády RVP pro tyto obory nástaveb existují, ale v nabídce škol nejsou. Důvodem je zřejmě skutečnost, že vzhledem k malým počtům vyučených v učebních oborech daných skupin není dostatek zájemců o studium v nástavbě odpovídající profesnímu zaměření oboru.

5. Vývoj struktury realizovaných školoborů

V dosavadním textu byla věnována pozornost vývoji realizované vzdělávací nabídky z pohledu četnosti středních škol, které procházely optimalizačním procesem, a z pohledu rozmanitosti vyučovaných oborů vzdělání v rámci skupin oborů. Realizovaná vzdělávací nabídka je však výsledkem **kombinace obou hledisek** – jak školy, tak oboru, který vyučuje. Z tohoto důvodu se ve školské statistice někdy používá pojem „školobor“.

Označení „**školobor**“ představuje jeden obor vzdělání vyučovaný na jedné škole.

Tato kapitola se zaměřuje na školobory vyučované v 1. ročníku středních škol a změny mezi školními roky 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20. Je potřeba upozornit, že v dalším textu jsou údaje o školách a školoborech uváděny bez zahrnutí oborů vzdělání z kategorie K (obory gymnázia).

Pro zjišťování stavu a vývoje realizované vzdělávací nabídky středních škol (mimo školy vyučující pouze obory gymnázia) budou dále použity **tři ukazatele**:

- počty realizovaných školoborů v 1. ročnících (mimo obory gymnázia);
- průměrný počet žáků na realizovaný školobor;
- průměrný počet realizovaných školoborů na školu.

Tabulky obsahující tyto ukazatele jsou uvedeny v textu, doprovodné informace o počtech žáků v 1. ročnících a o počtech škol, jež je vyučují, najdete v příloze na konci publikace.

Z předchozí kapitoly vyplývá, že se nabídka oborů realizovaná v 1. ročnících v letech 1998 až 2019 zredukovala o 62,7 % oborů (bez započítání oborů gymnázia). Ve stejném období se také snížil počet středních škol, které vyučují 1. ročník středoškolského vzdělání, o 23,1 % (z 1 681 škol v roce 1998 na 1 292 škol v roce 2019). U středních škol vyučujících alespoň jeden „negymnaziální“ obor tento pokles dosáhl 26,5 % (z 1 354 škol v roce 1998 na 995 v roce 2019). Přes tento vývoj však **počet školoborů** realizovaných v České republice klesl pouze o 21,8 % – u denního studia dokonce jen o 16,3 % (z 5 203 školoborů v roce 1998 na 4 354 v roce 2019). Z těchto poznatků vyplývá, že v uplynulých letech se snižoval počet škol, jimi vyučované obory však byly do značné míry zařazovány do jiných škol.

Pokud by se dlouhodobě neměnil počet uchazečů o středoškolské vzdělávání, znamenalo by to pro ně rozšíření pestrosti oborů vzdělání, na které se tito uchazeči mohou hlásit. Při snižování počtu uchazečů však dochází (a podle demografické křivky bude docházet) k tomu, že se nepodaří takové množství školoborů zaplnit. Celkově se **průměrný počet žáků na realizovaný školobor** v letech 1998 až 2008 měnil – v první polovině období došlo k jeho zvýšení z 25,0 žáků na 26,4 žáka, ve druhé polovině období došlo opět k poklesu na 25,7 žáka a v průběhu posledních jedenácti let pokles pokračoval, na 20,5 žáka na školu. Znamená to,

že se počet žáků 1. ročníků snižuje více než počet realizovaných školoborů (mezi lety 1998 a 2019 klesl počet žáků v 1. ročníků o 36 %).

Třetí ukazatel – **průměrný počet realizovaných oborů na školu** – se v čase také měnil. Zatímco v denní i jiných formách vzdělávání bylo ve školním roce 1998/99 realizováno v průměru 4,32 oborů na školu, v roce 2019/20 vzrostl tento počet na 4,60. Hlavním důvodem je redukce a sloučení středních škol, které dnes realizují více různých oborů vzdělání.

O tom, jak se zmíněné tři ukazatele vyvíjely pro denní a jiné formy vzdělávání, poskytne představu tabulka 23.

Tabulka 23: Počet školoborů, průměrný počet žáků na školobor a počet školoborů na školu vyučovaných v 1. ročnících ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Ukazatel	Denní forma					Jiné formy vzdělání					Celkem	
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2019
SŠ - 1. roč.	1342	1221	1115	1006	985	347	337	345	235	146	1354	995
Počet žáků	132616	131344	121328	87570	89667	13852	14862	15421	6580	4038	146468	93705
Počet ŠO	5203	4971	4848	4391	4354	645	558	473	332	221	5848	4575
Žáků na ŠO	25,5	26,4	25,0	17,8	20,6	21,5	26,6	32,6	13,8	18,3	25,0	20,5
Počet O na Š	3,88	4,07	4,35	4,36	4,42	1,86	1,66	1,37	1,41	1,51	4,32	4,60

Poznámka: SŠ – 1. roč = počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku bez kategorie K (gymnázium); Počet žáků = počet žáků vyučovaných v 1. ročnících bez gymnaziálního vzdělávání; Počet ŠO = počet školoborů; Žáků na ŠO = průměrný počet žáků na školobor, Počet O na Š = průměrný počet oborů na školu. Pokud škola vyučuje obor v několika jiných formách vzdělávání (dálková, večerní, kombinovaná, distanční), je tento obor započítán jako jeden školobor v jiné než denní formě vzdělávání. Pokud škola vyučuje daný obor v denní formě a stejný obor také v jiné formě vzdělávání, je tento obor započítán v obou formách samostatně (jako dva školobory).

5.1 Struktura a charakteristiky školoborů podle kategorií vzdělání

Realizovaná vzdělávací nabídka není zdaleka homogenní, neboť zřizovatelé ovlivňují zastoupení oborů vzdělání na středních školách a kapacitu jejich volných míst. Tím se snaží hledat rovnováhu mezi potřebami a požadavky trhu práce a existujícím zájmem žáků o jednotlivé obory vzdělání. Velké rozdíly se u školoborů a jejich charakteristik promítají v členění podle kategorie vzdělání.

Výsledkem slučování škol a změny soustavy oborů je **sblížení počtu školoborů kategorie H s počtem školoborů kategorie M**. Jedná se o dvě kategorie s největšími počty školoborů realizovaných v prvních ročnících denního studia, přičemž počet učebních školoborů kategorie H převyšoval na sklonku devadesátých let počet maturitních skoro dvojnásobně. Postupné snížení počtu učebních školoborů a zvýšení maturitních obě hodnoty vzájemně přiblížilo. Zatímco ale v rámci sledovaných let byl vrchol nárůstu počtu maturitních školoborů zaznamenán v roce 2008/09 a následně opět mírně poklesl, snižování počtu učebních školoborů pokračovalo až do roku 2016/17 a v posledním roce následoval určitý nárůst. Podobný vývoj zaznamenala i kategorie L/0, v rámci které se počet školoborů až do roku 2008 zvyšoval; přes následný mírný pokles je i dnes v této kategorii vyučováno o polovinu školoborů více než na konci devadesátých let.

Nejvíce školoborů **realizovaných v 1. ročnících v denní formě** vzdělávání ve školním roce 2019/20 spadá do kategorie H (1 630) a kategorie M (1 470). S velkým odstupem následují školobory kategorie E (457), L/0 (325) a L/5 (241) a teprve pak ostatní.

Tabulka 24 ukazuje popsaný vývoj počtu školoborů detailněji a uvádí kromě hodnot za denní formu i hodnoty za jiné formy vzdělávání.

Tabulka 24: Počet školoborů realizovaných v 1. ročnících v dané kategorii vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Počet školoborů	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	72		76		113		173		184	
D	67		30							
E	623	2	561		503	1	486	3	457	4
H	2169	73	2026	65	1717	33	1592	24	1630	27
J	26	4	25	1	8	2	12	1	10	1
L0	269	2	337	2	430	3	330	2	325	2
L5	708	436	520	371	412	319	293	207	241	119
M	1240	123	1366	114	1630	110	1468	87	1470	62
Nk	24	5	25	5	30	5	32	8	32	6
Nk8	5		5		5		5		5	
Celkem	**5203**	**645**	**4971**	**558**	**4848**	**473**	**4391**	**332**	**4354**	**221**

Procentuální změny počtu školoborů v období 1998–2008 čili v průběhu optimalizace a reforem a v následném období stabilizace situace 2008–2019 jsou uvedeny v tabulce 25. Pro dokreslení výsledné změny je uvedena i změna za celé sledované období, tedy porovnání počtu školoborů z roku 2019/20 vůči roku 1998/99.

Tabulka 25: Změna počtu školoborů vyučovaných v 1. ročnících podle kategorií oborů vzdělání mezi školními roky 2008/09, 1998/99, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Kategorie	Změna 1998-2008		Změna 2008-2019		Změna 1998-2019	
	Denní	Jiné f.	Denní	Jiné f.	Denní	Jiné f.
C	56,9%		62,8%		155,6%	
D	-100,0%				-100,0%	
E	-19,3%	-50,0%	-9,1%	300,0%	-26,6%	100,0%
H	-20,8%	-54,8%	-5,1%	-18,2%	-24,9%	-63,0%
J	-69,2%	-50,0%	25,0%	-50,0%	-61,5%	-75,0%
L0	59,9%	50,0%	-24,4%	-33,3%	20,8%	0,0%
L5	-41,8%	-26,8%	-41,5%	-62,7%	-66,0%	-72,7%
M	31,5%	-10,6%	-9,8%	-43,6%	18,5%	-49,6%
Nk	25,0%	0,0%	6,7%	20,0%	33,3%	20,0%
Nk8	0,0%		0,0%		0,0%	
Celkem	**-6,8%**	**-26,7%**	**-10,2%**	**-53,3%**	**-16,3%**	**-65,7%**

Kromě nástaveb byla u všech maturitních kategorií výsledná změna (2019/20 oproti 1998/99) v denní formě studia kladná, došlo ke zvýšení počtu školoborů. Učební obory zaznamenaly zřetelné snížení. Změnové hodnoty za jiné formy vzdělávání v kategorii E a hodnoty za kategorii J jsou velmi výrazné a také rozkolísané. Je to dáno tím, že procentuální změny jsou počítány z nízkých hodnot, kdy změna o jednotku výrazně vychýlí procentuální výsledek.

Dočasné zvýšení počtu **školoborů kategorie L/0** v první části sledovaného období bylo vystřídáno mírným poklesem během uplynulých jedenácti let. Vzhledem k tomu, že podíl žáků vstupujících do prvních ročníků oborů kategorie L/0 se snižuje relativně mírně, zapůsobil zde zřejmě celkově se snižující počet žáků přicházejících na střední školy a řada školoborů zůstala nenaplněná. Nicméně podíváme-li se na strukturu kategorie L/0, je z hlediska požadavků trhu práce pozitivní, že nejvyšší a poměrně stabilní podíl přijatých žáků vstupuje do skupin oborů 23 Strojírenství a 26 Elektrotechnika.

Průměrný počet žáků na realizovaný školobor maturitní kategorie M v denní formě (v 1. ročnících) se průběžně snižoval, v posledním sledovaném roce však došlo k opětovnému nárůstu. Dlouhodobý klesající trend je důsledkem spolupůsobení celkového poklesu počtu

žáků vstupujících do středních škol, a především nárůstu počtu školoborů této kategorie. Výsledný průměrný počet žáků na školobor kategorie M je 29,5 v denním studiu ve školním roce 2019/20.

Ve školoborech učební kategorie H se vzdělává průměrně 17,8 žáka v denní formě v 1. ročníku. Obdobně je tomu u maturitních oborů s vysokým podílem odborného výcviku L/0, kde měly v uplynulém školním roce 2019/20 školobory průměrně 18,5 žáka. I u těchto kategorií docházelo v průběhu sledovaných let k poklesu průměrného počtu žáků na školobor. Nástavbové obory mají trochu vyšší průměrný počet žáků, konkrétně 20,3. Zde ale nastal pokles až po roce 2008/09, přičemž mezi lety 2016/17 a 2019/20 došlo k opětovnému mírnému nárůstu.

Detailní hodnoty ukazuje tabulka 26, a to opět v členění na **denní formu studia** a na **jiné formy vzdělávání**.

Tabulka 26: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v 1. ročnících v dané kategorii vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Žáků na školobor	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	8,9		7,8		8,0		8,0		7,6	
D	23,8		10,1							
E	13,7	21,0	13,8		11,6	3,0	9,7	19,3	9,3	26,8
H	21,1	5,2	22,4	8,1	20,9	14,6	16,9	14,7	17,8	11,1
J	41,6	19,0	30,0	12,0	9,5	33,5	9,7	20,0	12,9	11,0
L0	29,9	1,0	26,2	24,5	24,4	25,0	18,7	9,0	18,5	12,5
L5	20,7	23,6	23,3	30,4	27,1	37,6	19,6	22,1	20,3	20,3
M	41,6	24,6	40,4	26,1	34,5	25,0	28,5	17,5	29,5	18,4
Nk	23,1	5,6	18,5	5,6	17,7	8,6	17,9	4,9	17,8	6,2
Nk8	18,8		20,6		14,8		17,8		15,0	
Celkem	**25,5**	**21,5**	**26,4**	**26,6**	**25,0**	**32,6**	**22,2**	**19,6**	**20,6**	**18,3**

Poznámka: Žáků na školobor = průměrný počet žáků na školobor.

Průměrný počet realizovaných školoborů **se zvýšil.** Počet škol nabízejících jednotlivé obory je větší, **ke zvýšení došlo jak u učebních, tak i u maturitních oborů, výjimku tvoří pouze střední vzdělání bez maturity a výučního listu, kategorie J a D.**

Tabulka 27: Průměrný počet realizovaných školoborů na školu v 1. ročnících v dané kategorii vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Průměrný počet oborů na školu	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Kategorie	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
C	1,0		1,1		1,1		1,3		1,4	
D	1,0		1,0							
E	2,6	2,0	3,0		3,0	1,0	3,0	1,5	3,0	2,0
H	3,7	2,3	3,8	2,1	3,6	1,7	3,6	1,3	3,7	1,7
J	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
L0	1,4	1,0	1,5	1,0	1,7	1,0	1,5	1,0	1,5	1,0
L5	1,7	1,9	1,5	1,6	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
M	1,6	1,2	1,7	1,2	2,0	1,1	2,1	1,1	2,1	1,3
Nk	1,8	1,7	2,1	1,7	2,1	1,3	2,3	2,0	2,3	2,0
Nk8	1,0		1,0		1,0		1,0		1,0	
Celkem	**3,88**	**1,86**	**4,07**	**1,66**	**4,35**	**1,37**	**4,36**	**1,42**	**4,42**	**1,51**

Počty škol a žáků vztahující se k 1. ročníku středních škol (k dané kategorii a formě vzdělání) jsou uvedeny v příloze v tabulkách 34 a 35. Stejně tak lze v příloze najít informace o průměrných počtech žáků na školobor pro každý kraj zvlášť (tabulka 38).

5.2 Struktura a charakteristiky školoborů podle skupin oborů vzdělání

Výrazně nejvíce realizovaných školoborů v prvních ročnících denní formy vzdělávání spadá do skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba. V roce 2019/20 tvořila tato skupina 14 % všech realizovaných školoborů. S určitým odstupem následuje počet školoborů skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (shodně 8 % z celkového počtu školoborů). Výrazný podíl (7 %) mají skupiny 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 78 Obecně odborná příprava (lycea a praktická škola) a 41 Zemědělství a lesnictví. Poměrně silně zastoupenou skupinou je i 82 Umění a užité umění (6 % z celkového počtu školoborů) a dále s pěti procenty 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 63 Ekonomika a administrativa. V případě skupin 78 Obecně odborná příprava a 82 Umění a užité umění došlo v porovnání s rokem 1998/99 k výraznému zvýšení počtu školoborů, čemuž odpovídají i příslušné procentní nárůsty.

Konkrétní **hodnoty za rok 2019/20 v prvních ročnících denní i jiných forem vzdělávání** poskytuje tabulka 28. Díky tomu, že obsahuje i hodnoty za předchozí sledované roky 1998/99, 2003/04, 2008/09 a 2016/17, lze sledovat proměny počtu školoborů v čase.

Porovnáme-li rozložení školoborů mezi jednotlivé skupiny oborů v roce 1998/99 a v roce 2019/20, nejsilnější zastoupení mají přibližně stejné skupiny, tj. 23 Strojírenství, 36 Stavebnictví, 26 Elektrotechnika a VT, 65 Gastronomie a hotelnictví a 63 Ekonomika a administrativa, ačkoli jejich pořadí se proměnilo. Významný podíl skupiny 64 Podnikání v oboru se v průběhu školské reformy snižoval, důvodem je jak sloučení pod jeden RVP, tak i snížení počtu žáků a snížení počtu škol nabízejících tyto obory (v mnoha případech došlo ke snížení počtu škol pouze administrativním slučováním).

Významný rozdíl je ale vidět v případě skupiny 31 Textilní výroba a oděvnictví, která zaznamenala výrazný útlum, pravděpodobně v reakci na změněné potřeby trhu práce, kdy okolo roku 2000 ukončilo produkci mnoho významných textilních závodů. Zde došlo k podstatné redukci počtu škol a klesl také zájem žáků. Obojí se pak projevilo v počtu realizovaných školoborů.

Skupina 18 Informatické obory byla vytvořena před několika lety v rámci reformy soustavy oborů vzdělání v reakci na potřebu trhu práce. V tabulce se objevuje až v roce 2016/17 a jedná se pouze o jeden maturitní obor (Informační technologie).

Diametrálně odlišné je **pokrytí skupin oborů v jiné než denní formě vzdělávání**. S naprostou převahou vede skupina 64 Podnikání v oboru, obsahující pouze nástavbové obory. Tato skupina je z hlediska charakteru přípravy pro jinou než denní formu vzdělávání velmi příhodná. Vyskytuje se jak v dálkové, tak distanční, kombinované i večerní formě vzdělávání a tvoří 39 % školoborů jiných forem vzdělávání. Se značným odstupem následují skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa a 23 Strojírenství a strojírenská výroba, s podílem 10 % školoborů.

Tabulka 28: Počet školoborů realizovaných v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 – bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Počet školoborů	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	7		4							
16 Ekologie a ochr. ŽP	16	1	22		29	0	22		21	1
18 Informatické obory							120	3	117	3
21 Hornictví, hutn. a slév.	18	3	12	1	10	1	6	3	3	
23 Strojírenství a str. výr.	676	77	628	60	663	42	631	28	612	21
26 Elektr., telekom. a VT	490	54	494	47	433	37	323	17	349	11
28 Tech. chemie a ch. sil.	80	10	62	8	41	3	39	1	39	
29 Potravinářství a p. ch.	174	10	192	5	153	5	187	2	204	4
31 Text. výr. a oděvnictví	209	13	154	14	53	5	28	1	28	2
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	17	1	15		6	0	7		5	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	252	13	232	20	188	5	145	3	152	2
34 Polygrafie a další	40	1	50	3	50	1	54		55	
36 Stavebnictví, g. a k.	529	22	492	24	440	15	356	8	326	4
37 Doprava a spoje	46	15	47	16	50	16	40	3	42	1
39 Spec. a interd. obory	4		12	1	56	1	70	1	70	1
41 Zemědělství a lesn.	306	14	303	12	284	8	302	6	307	2
43 Veterinářství a v. p.	4	1	5		6	0	14		16	
53 Zdravotnictví	95	21	99	23	95	14	116	15	134	6
63 Ekonomika a adm.	351	69	288	59	270	44	233	30	219	23
64 Podnikání v ob.	557	210	349	154	309	167	161	140	133	86
65 Gastron., hotel. a tur.	463	42	504	37	548	30	401	18	367	18
66 Obchod	297	33	264	33	210	23	153	6	147	3
68 Právní a veřejn. činn.	46	16	55	21	65	29	90	24	89	10
69 Osobní a prov. sl.	147	6	173	7	193	5	171	3	162	3
72 Public., knihov. a inf.	1		6		10	0	9		9	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	54	6	80	6	93	17	139	12	142	13
78 Obecně odborná př.	155		202	1	329	0	312		326	1
82 Umění a užité umění	168	7	227	6	264	5	262	8	280	6
Celkem	**5203**	**645**	**4971**	**558**	**4848**	**473**	**4391**	**332**	**4354**	**221**

Poznámka: Pokud škola vyučuje obor v několika různých formách vzdělávání (dálková, večerní, kombinovaná, distanční), je tento obor započítán jako jeden školobor v jiné než denní formě vzdělávání. Pokud škola vyučuje daný obor v denní formě a stejný obor také v jiné formě vzdělávání, je tento obor vlastně započítán jako dva školobory.

Pro odborníky může být zajímavý i pohled na hodnoty **průměrného počtu žáků na školobory** jednotlivých skupin oborů, v denní a jiných formách vzdělávání, ve sledovaných letech. Hodnoty ukazuje tabulka 29. Neukazuje však průměrný počet žáků ve studijní skupině nebo třídě. Pokud má škola v rámci oboru paralelně dvě nebo více tříd, v hodnotách v tabulce se toto hledisko neprojeví, hodnota je souhrnem za celou školu. Více než jedna třída denního studia v ročníku se otevírá již tradičně pro výuku školoborů skupiny 43 Veterinářství a veterinární péče. Dále pro skupiny 68 Právní a veřejnosprávní činnost, 18 Informatické obory a 53 Zdravotnictví. Průměrný počet žáků na školobor je všeobecně nižší než v předchozích letech, v některých případech však převyšuje hodnoty roku 2016/17.

Tabulka 29: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 – bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Žáků na školobor	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina oborů	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	114,9		94,8							
16 Ekologie a ochr. ŽP	30,8	1,0	30,2		24,3		15,2		15,5	
18 Informatické obory							31,7	11,7	35,6	12,7
21 Hornictví, hutn. a slév.	16,8	11,3	20,5	4,0	19,2	138,0	9,3	7,3	3,0	
23 Strojírenství a str. výr.	24,2	24,9	24,7	24,5	24,5	29,5	19,7	14,5	17,6	11,3
26 Elektr., telekom. a VT	28,5	16,4	29,3	21,9	27,3	24,2	19,0	13,9	20,7	11,6
28 Tech. chemie a ch. sil.	21,1	7,8	20,3	12,4	18,3	20,0	21,6	11,0	21,2	
29 Potravinářství a p. ch.	18,0	12,4	19,3	18,6	16,1	11,6	15,0	25,5	15,2	8,8
31 Text. výr. a oděvnictví	16,4	13,2	17,4	15,7	13,8	18,6	8,3	25,0	10,1	23,0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	8,8	8,0	11,3		15,8		9,0		4,4	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	19,9	11,7	20,7	10,0	17,2	17,6	11,8	14,3	13,4	14,5
34 Polygrafie a další	19,6	9,0	19,8	8,3	21,4	25,0	16,2		16,5	
36 Stavebnictví, g. a k.	18,4	20,2	19,8	18,4	18,5	29,5	13,6	12,3	15,7	8,0
37 Doprava a spoje	32,7	26,9	36,6	32,2	33,9	26,5	25,7	17,7	25,8	29,0
39 Spec. a interd. obory	71,5		44,0	29,0	31,7	19,0	18,6	18,0	21,9	12,0
41 Zemědělství a lesn.	22,4	28,3	23,5	18,5	20,6	20,6	16,7	21,7	16,3	36,0
43 Veterinářství a v. p.	62,3	2,0	59,6		55,7		45,4		41,9	
53 Zdravotnictví	52,7	29,4	53,9	29,3	40,1	27,0	30,8	23,0	34,1	20,8
63 Ekonomika a adm.	43,3	31,2	45,3	38,3	40,0	33,4	29,1	14,2	32,7	16,0
64 Podnikání v ob.	21,5	17,0	24,7	27,1	31,7	41,7	23,3	24,8	25,0	22,7
65 Gastron., hotel. a tur.	32,6	14,5	33,2	20,8	29,6	21,7	24,7	20,2	25,5	19,1
66 Obchod	24,6	29,3	24,5	33,5	21,4	32,2	14,4	15,5	16,2	16,0
68 Právní a veřejn. činn.	42,3	55,9	40,7	50,7	38,3	40,4	36,3	17,0	35,7	13,9
69 Osobní a prov. sl.	26,1	18,8	26,3	19,6	25,8	23,2	21,9	17,3	23,5	15,7
72 Public., knihov. a inf.	58,0		31,7		29,0		19,0		16,3	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	38,5	36,3	31,9	38,8	28,0	37,1	21,8	21,3	21,9	20,5
78 Obecně odborná př.	16,9		20,7	67,0	23,1		17,1		16,4	
82 Umění a užité umění	15,9	12,9	13,7	4,8	12,7	8,6	14,3	4,9	15,1	6,2
Celkem	**25,5**	**21,5**	**26,4**	**26,6**	**25,1**	**33,4**	**17,8**	**13,8**	**20,6**	**18,3**

Poslední tabulka této dílčí kapitoly, tabulka 30, se zaměřuje na **průměrný počet realizovaných školoborů na školu** v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání. Ukazuje, ve kterých skupinách oborů vyučují školy více oborů vzdělání (resp. učí podle několika RVP).

Nepřekvapí, že to jsou především skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba, 82 Umění a užité umění a 36 Stavebnictví. Více oborů školy často otevírají i ve skupině 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika, která je rovněž poměrně široká a zahrnuje velké množství zaměstnavateli poptávaných oborů. Dále také ve skupinách 41 Zemědělství a lesnictví, kde je široké spektrum oborů poskytujících různé úrovně vzdělání, nebo 29 Potravinářství a potravinářská chemie. Více oborů v rámci skupiny se také vyskytuje u skupiny oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, kde je pro školu logické realizovat výuku hned v několika oborech a vyučovat jak na učební, tak na maturitní úrovni, 34 Polygrafie a zpracování papíru, filmu a fotografie (kde jsou často realizovány obory H a L/0 s podobnou náplní odborného výcviku) a rovněž 53 Zdravotnictví (kde došlo ke vzniku dvou nových oborů vzdělání – Praktická sestra a Masér ve zdravotnictví).

Tabulka 30: Průměrný počet realizovaných školoborů na školu v 1. ročnících v dané skupině oborů vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 – bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Počet oborů na školu	1998		2003		2008		2016		2019	
	Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání		Formy vzdělávání	
Skupina oborů	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné	Denní	Jiné
00 Integrovaný první ročník	1,0		1,0							
16 Ekologie a ochr. ŽP	1,0	1,0	1,0		1,0		1,0		1,0	1,0
18 Informatické obory							1,0	1,0	1,0	1,0
21 Hornictví, hutn. a slév.	1,4	1,5	1,3	1,0	1,1	0,5	1,5	1,0	1,5	
23 Strojírenství a str. výr.	2,0	1,2	2,1	1,2	2,5	1,1	2,4	1,1	2,5	1,3
26 Elektr., telekom. a VT	2,0	1,2	2,2	1,1	2,1	1,1	1,9	1,0	2,0	1,0
28 Tech. chemie a ch. sil.	1,9	1,4	1,8	1,1	1,5	1,0	1,3	1,0	1,3	
29 Potravinářství a p. ch.	1,6	1,4	1,7	1,0	1,5	2,5	1,6	1,0	1,7	2,0
31 Text. výr. a oděvnictví	1,5	1,1	1,4	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	1,2	1,0	1,1		1,0		1,0		1,0	
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	1,6	1,3	1,6	1,3	1,5	1,0	1,4	1,0	1,4	1,0
34 Polygrafie a další	1,5	1,0	1,9	1,0	1,7	1,0	1,6		1,6	
36 Stavebnictví, g. a k.	2,6	1,1	2,6	1,1	2,5	0,9	2,2	1,0	2,2	1,0
37 Doprava a spoje	1,5	1,0	1,5	1,1	1,5	1,1	1,4	1,0	1,3	1,0
39 Spec. a interd. obory	1,0		1,1	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0	1,3	1,0
41 Zemědělství a lesn.	1,6	1,1	1,6	1,1	1,7	1,1	1,8	1,0	1,9	1,0
43 Veterinářství a v. p.	1,0	1,0	1,0		1,0		1,0		1,0	
53 Zdravotnictví	1,4	1,1	1,5	1,0	1,4	1,0	1,5	1,0	1,6	1,0
63 Ekonomika a adm.	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	1,2
64 Podnikání v ob.	1,6	2,3	1,4	1,6	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
65 Gastron., hotel. a tur.	1,8	1,5	1,9	1,4	2,1	1,5	1,6	1,4	1,6	1,4
66 Obchod	2,2	1,2	1,9	1,2	1,6	1,4	1,3	1,0	1,3	1,0
68 Právní a veřejn. činn.	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
69 Osobní a prov. sl.	1,3	1,0	1,4	1,4	1,4	1,0	1,4	1,0	1,4	1,0
72 Public., knihov. a inf.	1,0		1,0		1,0		1,0		1,0	
75 Pedag., učitel. a soc. p.	1,2	1,0	1,3	1,0	1,3	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0
78 Obecně odborná př.	1,1		1,1	1,0	1,1		1,2		1,2	1,0
82 Umění a užité umění	2,1	1,4	2,5	1,5	2,5	1,3	2,2	2,0	2,3	2,0
Celkem	**3,88**	**1,86**	**4,07**	**1,66**	**4,35**	**1,37**	**4,88**	**2,03**	**4,42**	**1,50**

5.3 Realizované školobory z pohledu četnosti výskytu na školách

Realizovaná oborová soustava se v čase měnila a stále se vyvíjí. Střední školy se spolu se svými zřizovateli snaží vyhovět poptávce po odborném vzdělávání jak ze strany uchazečů, tak ze strany zaměstnavatelů a trhu práce. Z tohoto důvodu se mění i struktura a četnost výuky jednotlivých oborů vzdělání na středních školách.

- **Obory středního vzdělání (bez výučního listu a bez maturitní zkoušky)**

Tohoto stupně vzdělání dosáhne absolvent oborů v kategoriích C a J. Dříve sem patřila i kategorie D s oborem Praktická škola tříletá, který v současnosti již není realizován. **V roce 2019/20** školy vyučovaly v 1. ročníku tohoto stupně vzdělání celkem 6 různých oborů. Ze 195 školoborů kategorie C a J připadá 94 % na **skupinu 78 Obecně odborná příprava**, přičemž 110 školoborů čili 56 % oborů středního vzdělání bez výučního listu tvoří obor 78-62-C/002 Praktická škola dvouletá a 74 školoborů čili 38 % pak obor 78-62-C/001 Praktická škola jednoletá. Oproti školnímu roku 2008/09 obor Praktická škola jednoletá posílil na významnosti, a naopak obor Praktická škola dvouletá oslabil. Kromě oboru 78-61-D/001 Praktická škola tříletá se po roce 2003 také přestal realizovat Integrovaný 1. ročník a obor Ošetřovatelka. Naopak v datech za rok 2016/17 i 2019/20 najdeme v jedné škole v jiné formě vzdělání v 1. ročníku obor Pedagogika pro asistenty ve školství, který v minulosti neexistoval. (V roce 2008/09 jej vyučovaly dvě školy, obě pouze v jiné než denní formě vzdělávání.)

- **Obory středního vzdělání s výučním listem**

Ve **školním roce 2008/09** se na 528 středních školách realizovalo v 1. ročníku 167 různých oborů středního vzdělání s výučním listem. Tyto střední školy vyučovaly v 1. ročníku oborů kategorie E a H 42 268 žáků v 2 254 školoborech a v 17 různých skupinách oborů vzdělání. Přitom 51 % školoborů spadalo do 3 skupin oborů vzdělání, a to 23 Strojírenství a strojírenská výroba (19 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (17 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (15 %). Ve skupině gastronomických oborů přitom v období 1998/99 až 2008/09 došlo (navzdory všeobecnému poklesu) ke zvýšení počtu realizovaných školoborů.

Naproti tomu ve **školním roce 2019/20** realizovalo v 1. ročnících střední vzdělávání s výučním listem pouze 516 škol. Realizováno bylo jen 105 RVP ve 2 118 školoborech pro celkem 33 659 žáků 1. ročníků v 19 různých skupinách oborů. Výrazně nejvyšší podíl školoborů připadal na skupinu 23 Strojírenství a strojírenská výroba (20 %). Jako další silné skupiny v pořadí následovaly 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (12 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (11 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (11 %). 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika je pátou nejsilnější skupinou, spadá do ní 10 % realizovaných školoborů s žáky v prvních ročnících školního roku 2019/20.

Ve skupině 39 Speciální a interdisciplinární obory se objevuje školobor Malíř a lakýrník (39-41-H/01). Naopak skupina 63 Ekonomika a administrativa už nemá v kategorii učebních oborů žádný školobor (zanikl obor Technicko-administrativní pracovník). Ve skupině 53 Zdravotnictví se objevuje obor Ošetřovatel (53-41-H/01) a ve skupině 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče obor Pečovatelské služby (75-41-E/01). Dále si lze povšimnout, že počet školoborů ve skupině 41 Zemědělství a lesnictví je stabilní, hodnoty za celé sledované období jsou poměrně vyrovnané. Výrazný nárůst počtu školoborů v průběhu sledovaných let zaznamenala skupina 29 Potravinářství a potravinářská chemie.

- **Obory čtyřletého středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázií)**

Obory vzdělání kategorií L/0 a M byly v 1. ročníku ve **školním roce 2008/09** realizovány na 898 středních školách a navštěvovalo je 69 601 žáků. Výuka probíhala ve 2 173 školoborech tvořených 254 různými obory. Nejvíce školoborů bylo v roce 2008 realizováno ve skupinách 63 Ekonomika a administrativa (13 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (10 %), 78 Obecně odborná příprava (10 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (9 %) a 82 Umění a užité umění (9 %). Ještě v roce 1998 však mezi skupiny s nejvíce školobory patřila i skupina 64 Podnikání v oboru, ale počet takových školoborů klesl do roku 2008/09 o 40 %. Naopak skupina 78 Obecně odborná příprava měla v roce 1998 nízké zastoupení realizovaných školoborů (1 %), ale díky nově vzniklým oborům lyceí se začala na středních školách vyučovat ve výrazně větší míře (viz tabulka 30).

Naproti tomu ve **školním roce 2019/20** realizovalo v 1. ročnících čtyřleté odborné střední vzdělávání s maturitní zkouškou pouze 795 škol. Realizováno bylo 109 RVP v 1 859 školoborech pro celkem 50 508 žáků 1. ročníků, a to ve 25 různých skupinách oborů. Nejvíc školoborů (13 %) připadalo v roce 2019/20 na skupinu 63 Ekonomika a administrativa. Následovala skupina 82 Umění a užité umění s 11 % celkového počtu školoborů. Skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba zaujímá s podílem 9 % třetí místo a na čtvrtém místě se umístila skupina 78 Obecně odborná příprava (8 %). Následují skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 26 Elektrotechnika a výpočetní technika (shodně 7 %).

V datech za rok 2016/17 se oproti předchozím rokům projevily hlavně změny oborové soustavy – vznik skupiny 18 Informatické obory, a naopak specializace skupiny 64 Podnikání v oboru pouze na nástavbové studium. V předchozích letech zanikla příprava ve skupině 61 Filozofie

a teologie, která je nyní zaměřena na terciární úroveň (VOŠ a VŠ) přípravy. Významná změna nastává ve skupině 53 Zdravotnictví, ve které došlo k 1. 9. 2019 k ukončení oboru Zdravotnický asistent (53-41-M/01), tento obor pouze dobíhá ve vyšších ročnících.

Výrazný postupný nárůst počtu školoborů mezi jednotlivými lety v rámci sledovaného období zaznamenaly především skupiny 69 Osobní a provozní služby (změna oboru Kosmetička z tříletého učebního na čtyřletý maturitní), 39 Speciální a interdisciplinární obory, 78 Obecně odborná příprava, 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus, 68 Právní a veřejnosprávní činnost, 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie a málo početná skupina 43 Veterinářství a veterinární péče i nepříliš významná skupina 72 Publicistika, knihovnictví a informační služby. V případě skupin 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika se počet školoborů až do roku 2008/09 zvyšoval, nicméně následně došlo k poklesu, který byl v rámci elektrotechnických oborů poměrně výrazný. Značný útlum je patrný ve skupině 31 Textilní výroba a oděvnictví.

- **Obory nástavbového studia**

Nástavbové obory jsou určeny pro absolventy tříletých oborů středoškolského vzdělání s výučním listem, kteří tak mohou dosáhnout vyššího stupně vzdělání. Z předchozích kapitol vyplynulo, že v této kategorii byla více než polovina žáků 1. ročníků v roce 2008/09 vyučována v jiné než denní formě vzdělávání a že mezi lety 1998 a 2008 došlo k velké redukci počtu realizovaných oborů vzdělání (z 85 na 39 oborů). Ve školním roce 2008/09 tak celkem 23 187 žáků nastoupilo do 1. ročníku v 731 školoborech na 410 středních školách.

U nástavbového studia bylo ve **školním roce 2008/09** celkem 49 % školoborů realizováno jako obory ze skupiny 64 Podnikání v oboru. Ještě v roce 1998 se v této skupině vyučovalo 20 různých oborů, po reformě se však jedná jen o jediný RVP, a to 64-41-L/524 Podnikání. Tento obor je specifický tím, že jej mohou studovat absolventi tříletých oborů vzdělání s výučním listem bez rozlišení jejich zaměření. Jako příklad zaniklých oborů této skupiny lze jmenovat obory 64-41-L/521 Podnikání v oboru obchodu a služeb, 64-41-L/504 Podnikání v oborech strojírenství, 64-41-L/509 Podnikání v oborech textilu a oděvnictví atd.

Naproti tomu ve **školním roce 2019/20** realizovalo v 1. ročnících střední vzdělávání s maturitní zkouškou v nástavbových oborech pouze 345 škol. Realizováno bylo jen 20 RVP v 360 školoborech pro celkem 7 322 žáků 1. ročníků, a to v 16 různých skupinách oborů. V rámci skupin oborů zcela jednoznačně převažuje 64 Podnikání v oboru, s 61 % z celkového počtu školoborů realizovaných v prvních ročnících ve školním roce 2019/20. S velkým odstupem následuje skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba (12 %) a se 7 % zaujímá třetí místo skupina 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Po 4 % mají současně skupiny 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

V rámci sledovaného období postupně narůstal počet školoborů pouze v několika málo případech méně četných skupin oborů, většinově však docházelo spíše k redukci na polovinu nebo čtvrtinu původního počtu školoborů. Snížení počtu školoborů u skupiny 64 Podnikání v oboru bylo dáno spojením pod jeden RVP.

Tabulka 31 ukazuje počty školoborů v jednotlivých skupinách oborů, rozčleněné podle poskytované úrovně vzdělání – střední vzdělání s výučním listem (kategorie E a H), střední vzdělání s maturitní zkouškou – pouze kategorie M a L/0 a střední vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium (L/5). Údaje jsou uvedeny za všechny formy vzdělávání (denní i jiné) souhrnně.

Tabulka 31: Počet školoborů realizovaných v 1. ročníku podle kategorie vzdělání a skupiny oborů ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20, bez rozlišení formy vzdělávání – bez skupiny 79 Obecná příprava (gymnázia)

Počet ŠO	E+H					L0+M					L5				
Skupina oborů	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
16 Ekologie a ochr. ŽP	0	0	0	0	0	16	22	29	22	22	1	0	0	0	0
18 Informatické obory	0	0	0	0	0	0	0	0	123	120	0	0	0	0	0
21 Hornictví, hutn. a slév.	11	5	4	5	1	10	8	7	4	2	0	0	0	0	0
23 Strojírenství a str. výr.	494	431	432	434	425	152	170	199	174	166	107	87	74	51	42
26 Elektr., telekom. a VT	266	246	174	183	202	204	213	228	124	133	74	82	68	33	25
28 Tech. chemie a ch. sil.	53	38	22	18	19	29	25	18	20	20	8	7	4	2	0
29 Potravinářství a p. ch.	154	165	130	173	192	15	19	22	13	13	15	13	6	3	3
31 Text. výr. a oděvnictví	163	112	37	22	23	32	35	19	7	7	27	21	2	0	0
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	14	13	4	5	5	3	2	2	2	0	1	0	0	0	0
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	214	203	149	117	123	19	18	19	12	17	32	31	25	19	14
34 Polygrafie a další	36	31	27	19	22	5	16	22	34	33	0	6	2	1	0
36 Stavebnictví, g. a k.	435	405	349	282	260	82	75	79	64	62	34	36	27	18	8
37 Doprava a spoje	6	7	5	7	7	32	35	38	33	34	23	21	23	3	2
39 Spec. a interd. obory	0	0	0	15	14	4	12	56	50	52	0	1	1	6	5
41 Zemědělství a lesn.	226	220	207	225	230	82	80	77	76	74	10	13	8	7	5
43 Veterinářství a v. p.	0	0	0	0	0	4	5	6	14	16	0	0	0	0	0
53 Zdravotnictví	0	0	12	31	38	104	112	96	96	99	0	0	0	3	1
61 Filosofie, teologie	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Ekonomika a adm.	56	33	0	0	0	276	260	286	258	237	84	50	23	0	0
64 Podnikání v ob.	0	0	0	0	0	196	121	117	0	0	571	382	359	301	219
65 Gastron., hotel. a tur.	357	383	376	254	239	75	93	143	147	132	73	65	59	18	14
66 Obchod	210	199	157	135	132	57	56	54	20	16	63	42	22	4	2
68 Právní a veřejn. činn.	0	0	0	0	0	53	64	81	99	93	9	12	13	15	6
69 Osobní a prov. sl.	141	125	138	108	108	2	37	47	55	49	7	16	12	11	8
72 Public., knihov. a inf.	0	0	0	0	0	1	6	10	9	9	0	0	0	0	0
75 Pedag., učitel. a soc. p.	0	0	0	38	38	58	85	107	106	111	2	1	1	1	2
78 Obecně odborná př.	0	0	0	0	0	14	94	216	139	143	0	0	0	0	0
82 Umění a užité umění	31	36	31	34	40	108	156	195	186	199	2	5	2	4	4
Celkem	**2867**	**2652**	**2254**	**2105**	**2118**	**1634**	**1819**	**2173**	**1887**	**1859**	**1144**	**891**	**731**	**500**	**360**

Následující části této kapitoly ukazují, jaké **obory byly ve školním roce 2019/20 realizovány na největším počtu středních škol v České republice** – vyskytovaly se tedy v realizované vzdělávací nabídce mezi školobory nejpočetněji. Porovnávání četnosti jednotlivých oborů v uplynulém školním roce s předchozími sledovanými obdobími by vzhledem k výrazným změnám oborové soustavy nebylo korektní.

Nejčastěji vyučovaným oborem **s výučním listem** byl v prvních ročnících školního roku 2019/20 jednoznačně Kuchař-číšník. Následovaly jej obory Strojní mechanik, Mechanik opravář motorových vozidel a s určitým mírným odstupem Truhlář, Obráběč kovů a Cukrář.

V rámci **čtyřletých oborů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou** čili kategorií **L/0 a M** byly v loňských prvních ročnících jednoznačně nejčetněji realizovány obory Obchodní akademie, Informační technologie a Ekonomika a podnikání. Každý z nich ale zahrnuje jen 5–7 % celkového počtu školoborů, nejedná se tedy o obory s jednoznačnou převahou. S mírným odstupem následují obory Sociální činnost, Praktická sestra (tento obor je náhradou za obor Zdravotnický asistent), Strojírenství, Elektrotechnika, Veřejnosprávní činnost, Hotelnictví a Mechanik elektrotechnik.

Tabulka 32: Obory vzdělání s výučním listem, které byly v roce 2019/20 v 1. ročníku vyučovány nejčastěji

Kategorie E+H	Počet ŠO	Podíl
6551H01 Kuchař-číšník	151	7%
2351H01 Strojní mechanik	110	5%
2368H01 Mechanik opravář.mot.voz.	103	5%
3356H01 Truhlář	93	4%
2356H01 Obráběč kovů	84	4%
2954H01 Cukrář	83	4%
3652H01 Instalatér	72	3%
6951H01 Kadeřník	71	3%
6551E01 Strav.a ubyt.služby	69	3%
2651H01 Elektrikář	65	3%
4155H01 Opravář zeměděl.strojů	60	3%
2651H02 Elektrikář-silnoproud	55	3%
3667H01 Zedník	54	3%
6651H01 Prodavač	52	2%
2652H01 Elektromechanik	41	2%
3667E01 Zednické práce	39	2%
5341H01 Ošetřovatel	38	2%
7541E01 Pečovatelské služby	38	2%
2352H01 Nástrojař	36	2%
2951E01 Potravinářská výroba	36	2%
4152H01 Zahradník	36	2%
Celkem ŠO v kategorii E+H	**2118**	**100%**

Tabulka 33: Obory vzdělání s maturitní zkouškou, které byly v roce 2019/20 v 1. ročníku vyučovány nejčastěji

Kategorie L0+M	Počet ŠO	Podíl
6341M02 Obchodní akademie	135	7%
1820M01 Informační technologie	120	6%
6341M01 Ekonomika a podnikání	102	5%
7541M01 Sociální činnost	71	4%
5341M03 Praktická sestra	68	4%
2341M01 Strojírenství	67	4%
2641M01 Elektrotechnika	65	3%
6843M01 Veřejnosprávní činnost	62	3%
6542M01 Hotelnictví	61	3%
2641L01 Mechanik elektrotechnik	60	3%
2345L01 Mechanik seřizovač	55	3%
6542M02 Cestovní ruch	46	2%
3647M01 Stavebnictví	44	2%
7842M02 Ekonomické lyceum	44	2%
8241M05 Grafický design	43	2%
7531M01 Předšk.,mimošk.pedag.	40	2%
4141M01 Agropodnikání	36	2%
6941L01 Kosmetické služby	35	2%
6842M01 Bezpečn.právní činnost	31	2%
3941L01 Autotronik	29	2%
Celkem ŠO v kategorii L0+M	**1859**	**100%**

Pokud jde o nejčetnější nástavbové obory, na předních příčkách tabulky 34 převažují obory spíše netechnického směru, doplněné těmi nejžádanějšími (z pohledu trhu práce) z technických oborů.

Tabulka 34: Nástavbové obory, které byly v roce 2019/20 v 1. ročníku vyučovány nejčastěji

Kategorie L5	Počet ŠO	Podíl ŠO
6441L51 Podnikání	219	61%
2343L51 Provozní technika	42	12%
2641L52 Provozní elektrotechnika	23	6%
3342L51 Nábytkář.,dřev.výroba	14	4%
6541L51 Gastronomie	14	4%
3644L51 Stavební provoz	8	2%
6842L51 Bezpečnostní služby	6	2%
6941L52 Vlasová kosmetika	6	2%
3941L51 Autotronik	5	1%
8251L51 Umělecké řemeslné práce	4	1%
Celkem ŠO v kategorii L5	**360**	**100%**

V prvních ročnících nástavbového studia (L/5) ve školním roce 2019/20 naprosto převažuje univerzální nástavbový obor Podnikání, který představuje 61 % z celkového počtu školoborů. Zde je ale potřeba vnímat nástavbové učivo především jako doplněk k původně vystudovanému oboru. S obrovským odstupem následuje obor Provozní technika, který tvoří 12 % z celkového počtu školoborů. Za ním, s polovičním významem, následuje jako třetí v pořadí Provozní elektrotechnika.

6. Závěr

Poslední dvě desetiletí provázejí oblast středního odborného vzdělávání reformy a změny, jejichž cílem je dosažení optimální struktury vzdělávací nabídky. Záměrem je co nejvíce sladit počáteční přípravu s měnícími se požadavky trhu práce, vybavit budoucí absolventy kompetencemi k sebevzdělávání a zároveň je vyslat na trh práce natolik prakticky a teoreticky připravené, aby byli schopni se bez problémů okamžitě začlenit a najít uplatnění. Stejně tak je ale důležitým záměrem optimalizace kapacity škol, a to nejenom s ohledem na potřeby regionálního trhu práce, ale i s ohledem na zájmy uchazečů o středoškolské vzdělání. Vzhledem k demografickému vývoji počtu žáků devátých tříd nebylo možné udržovat dřívější kapacitu škol a neregulovat nabídku oborů vzdělání.

Celkově byl **v letech 1998–2019 zredukován počet středních škol o více než čtvrtinu**, přičemž redukce proběhla hlavně v období do roku 2008 a v posledních letech pokračovala pozvolněji. Optimalizace sítě veřejných škol probíhala často formou slučování, ale také rušením škol. V případě soukromých a církevních škol se uplatňují tržní mechanismy, které vedly tyto školy ve větší míře k přizpůsobování poptávce zájemců o vzdělávání, ovlivněné ztenčováním příslušných populačních ročníků. V současnosti představuje podíl církevních škol 3,4 %, soukromých 21,9 % a veřejných 74,7 % (měřeno počtem škol).

Počet středních škol po roce 1998 klesal ve všech krajích s výjimkou Středočeského, kde se prudký pokles z počátku sledovaného období zastavil a nadále osciluje kolem stejné hodnoty.

Počet žáků středních škol začal klesat ve většině krajů po roce 2003, zpočátku slabě. Výrazný pokles zaznamenaly všechny kraje až po roce 2008, přičemž pod úroveň hodnot z roku 1998 se dostaly počty žáků jak v roce 2016, tak i v roce 2019. Důvodem byl dlouhodobý pokles počtu patnáctiletých a dobíhání studia silnějších ročníků.

Slučování menších středních škol vedlo ke **zvýšení pestrosti vzdělávací nabídky** v jednotlivých školách. Optimalizací sítě škol se tedy rozšiřoval i záběr jednotlivých škol z hlediska skupin oborů vzdělání, které svou nabídkou pokrývaly.

Počet i podíl škol, které nabízejí obory pouze jediné skupiny, až do roku 2016 klesal, v roce 2019 došlo ke slabému nárůstu. Ve sledovaném období se naopak mírně zvýšil podíl středních škol nabízejících obory dvou různých skupin oborů, ačkoli z hlediska absolutních čísel počet těchto škol postupně klesal. Nejvýraznější nárůst počtu a podílu zaznamenaly školy se vzdělávací nabídkou v rozsahu šesti a více různých skupin oborů vzdělání.

Počet škol, které vyučují obory pouze jedné skupiny vzdělání, postupně klesá, nicméně školy specializující se na jednu určitou skupinu vzdělání v celkové síti škol stále převažují, tvoří 44 % (v roce 2019/20 došlo oproti předchozímu sledovanému roku ke slabému nárůstu počtu těchto škol, dlouhodobě je však patrný zřetelně klesající trend). Následují školy nabízející obory ze dvou různých skupin, je jich necelá pětina. Na 12 % škol se vyučují obory ze tří různých skupin a stejné procento škol vyučuje šest a více skupin oborů. Čtyři skupiny oborů vzdělání nabízí 8 % škol a pouhých 5 % škol realizuje obory z pěti různých skupin.

Soustava oborů vzdělání ve středním vzdělávání je dána aktuálním **nařízením vlády**. V soustavě oborů je nyní celkem 283 oborů vzdělání. Samotná existence oboru vzdělání však neznamená, že je obor alespoň na jedné střední škole vyučován. V prvních ročnících je jich vyučováno 241, celkově ve všech ročnících 255 (ve školním roce 2019/20). Po **započtení gymnaziálních oborů** se celkově jedná o **263 realizovaných oborů vzdělání**, resp. **259 RVP**; z toho **v 1. ročnících** bylo realizováno v roce 2019/20 celkově **248 oborů vzdělání** vyučovaných podle **244 RVP**.

V jiné než denní formě vzdělávání je nabídka a počet vyučovaných oborů v prvním ročníku školního roku 2019/20 méně pestrá, řada skupin oborů není pokryta. Některé školy nenabírají žáky každoročně, ale jen jednou za dva či více let.

Realizovaná vzdělávací nabídka je výsledkem **kombinace dvou hledisek** – jak školy, tak oboru, který vyučuje. Z tohoto důvodu se ve školské statistice někdy používá pojem „**školobor**“, který představuje jeden obor vzdělání vyučovaný na jedné škole.

Výsledkem slučování škol a změny soustavy oborů je **sblížení počtu školoborů kategorie H s počtem školoborů kategorie M**. Jedná se o dvě kategorie s největšími počty školoborů realizovaných v prvních ročnících denního studia, přičemž počet učebních školoborů kategorie H převyšoval na sklonku devadesátých let počet maturitních skoro dvojnásobně. Postupné snížení počtu učebních školoborů a zvýšení maturitních obě hodnoty vzájemně přiblížilo. Zatímco ale v rámci sledovaných let byl vrchol nárůstu počtu maturitních školoborů zaznamenán v roce 2008/09 a následně opět mírně poklesl, snižování počtu učebních školoborů pokračovalo až do roku 2016/17 a v roce 2019/20 následoval určitý nárůst. Podobný vývoj zaznamenala i kategorie L/0, v rámci které se počet školoborů až do roku 2008 zvyšoval; přes následný mírný pokles je i dnes v této kategorii vyučováno o polovinu školoborů více než na konci devadesátých let.

Nejvíce školoborů **realizovaných v 1. ročnících v denní formě** vzdělávání ve školním roce 2019/20 spadá do kategorie H (1 630) a kategorie M (1 470). S velkým odstupem následují školobory kategorie E (457), L/0 (325) a L/5 (241), teprve pak ostatní.

Výrazně nejvíce realizovaných **školoborů** v prvních ročnících denní formy vzdělávání spadá do skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba. V roce 2019/20 tvořila tato skupina 14 % všech realizovaných školoborů. S určitým odstupem následuje počet školoborů skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (shodně 8 % z celkového počtu školoborů). Oproti vítězi poloviční, ale přesto výrazný podíl (7 %) mají skupiny 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie, 78 Obecně odborná příprava (lycea a praktická škola) a 41 Zemědělství a lesnictví. Poměrně silně zastoupenou skupinou je i 82 Umění a užité umění (6 % z celkového počtu školoborů) a dále s pěti procenty 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 63 Ekonomika a administrativa. V případě skupin 78 Obecně odborná příprava a 82 Umění a užité umění došlo v porovnání s rokem 1998/99 k výraznému zvýšení počtu školoborů, čemuž odpovídají i příslušné procentní nárůsty.

Při celkovém pohledu na **podíly škol nabízejících obory jednotlivých skupin** by se dalo říci, že školy v největší míře realizují výuku v takových skupinách oborů vzdělání, které trh práce nejvíce potřebuje. Z dlouhodobého hlediska lze však očekávat, že požadavkům průmyslu 4.0 budou vyhovovat ve větší míře pracovníci disponující inovativnější, analytičtější a kreativnější schopností uvažování, klíčovými dovednostmi a digitální gramotností, což musí reflektovat i sféra vzdělávání.

V návaznosti na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, schválenou v říjnu 2020, čekají soustavu oborů vzdělání a z ní vyplývající vzdělávací nabídku škol čekají v následujícím období poměrně výrazné změny. Cílem je vytvořit optimální oborovou soustavu a následně revidovat rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání tak, aby budoucí absolventi disponovali jak kompetencemi pro osobní i občanský život (tzv. klíčovými kompetencemi), tak i odbornými kompetencemi důležitými pro uplatnění v dané profesi, resp. pro profesní rozvoj, a zároveň aby byli připraveni na celoživotní rozvoj a vzdělávání. Plánované změny by měly umožnit pružnější reakci na měnící se potřeby trhu práce a měly by vést k větší prostupnosti a diverzifikaci vzdělávacích cest.

7. Přílohy

Tabulka 35: Počet žáků v 1. ročníku v dané kategorii vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Počet žáků	1998			2003			2008			2016			2019		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Kategorie	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
C	640		640	589		589	903		903	1390		1390	1395		1395
D	1593		1593	303		303									
E	8558	42	8600	7756		7756	5852	3	5855	4719	58	4777	4257	107	4364
H	45766	382	46148	45314	529	45843	35932	481	36413	26974	353	27327	28995	300	29295
J	1082	76	1158	750	12	762	76	67	143	116	20	136	129	11	140
L0	8046	2	8048	8816	49	8865	10473	75	10548	6159	18	6177	6014	25	6039
L5	14681	10296	24977	12114	11274	23388	11180	12007	23187	5732	4573	10305	4904	2418	7322
M	51601	3026	54627	55136	2970	58106	56308	2745	59053	41819	1519	43338	43329	1140	44469
Nk	555	28	583	463	28	491	530	43	573	572	39	611	569	37	606
Nk8	94		94	103		103	74		74	89		89	75		75
Celkem SŠ	**132616**	**13852**	**146468**	**131344**	**14862**	**146206**	**121328**	**15421**	**136749**	**87570**	**6580**	**94150**	**89667**	**4038**	**93705**

Tabulka 36: Počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku v dané kategorii vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez kategorie K – gymnázia)

Počet škol	1998			2003			2008			2016			2019		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Kategorie	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ	Denní	Jiné	SŠ
C	69		69	72		72	102		102	129	0	129	135	0	135
D	67		67	30		30									
E	237	1	237	185		185	168	1	168	161	2	162	150	2	151
H	582	32	584	527	31	531	472	20	476	444	18	448	439	16	441
J	26	4	28	23	1	23	8	2	10	12	1	13	10	1	11
L0	187	2	188	225	2	225	251	3	251	226	2	226	215	2	215
L5	416	227	498	352	231	437	322	257	410	238	173	308	195	101	246
M	768	105	776	782	98	787	808	98	812	708	76	715	687	48	694
Nk	13	3	13	12	3	12	14	4	14	14	4	14	14	3	14
Nk8	5		5	5		5	5		5	5	0	5	5	0	5
Celkem SŠ	**1342**	**347**	**1354**	**1221**	**337**	**1231**	**1115**	**345**	**1122**	**1006**	**235**	**1016**	**985**	**147**	**995**

Poznámka: Některé střední školy realizují obory ve více kategoriích vzdělání a ve více formách vzdělání, proto údaje v řádku a sloupci „Celkem SŠ“ nejsou součtem údajů uvnitř tabulky.

Tabulka 37: Přehled počtu škol realizující 1. ročník z pohledu výuky oboru z kategorie K – gymnázia ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Počet SŠ s 1. ročníkem	1998		2003		2008		2016		2019	
	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem	Denní FV	Celkem
Celkem	1668	1681	1540	1550	1434	1441	1304	1314	1282	1292
SŠ vyučující obory kat. K	346	347	348	348	369	371	355	355	353	353
SŠ vyučující pouze obory kat. K	326	327	319	319	319	319	298	298	297	297
SŠ vyučující obory kat. K + jiné	20	20	29	29	50	52	57	57	56	56
SŠ vyučující obory jiné než kat. K	1342	1354	1221	1231	1115	1122	1006	1016	985	995

Poznámka: Denní FV = denní forma vzdělávání.

Tabulka 38: Průměrný počet žáků na realizovaný školobor v dané kategorii vzdělání a v kraji

ROK		1998			2003			2008			2016			2019		
Žáků na ŠO		Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma		
Kraj	Kateg.	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem
Hlavní město Praha	C	6,5		6,5	9,1		9,1	11,4		11,4	7,6		7,6	14,1		14,1
	E	14,9	21,0	15,1	13,9		13,9	12,6		12,6	10,5	28,0	11,3	10,1	32,7	11,8
	H	23,3	20,0	23,3	26,0	23,0	25,9	24,3	32,2	24,7	21,2	16,0	21,1	22,5	18,7	22,4
	K	54,7	50,3	54,6	42,1	74,5	42,7	40,1	34,0	39,9	45,5	17,3	44,7	47,2	16,0	46,5
	L0	33,5		33,5	29,3		29,3	28,2		28,2	23,5		23,5	24,3	22,0	24,3
	L5	29,4	45,5	35,0	32,1	53,0	40,4	27,4	44,7	34,7	15,1	26,9	20,5	17,9	24,3	20,7
	M	46,4	43,9	46,1	48,6	46,4	48,4	42,0	32,5	41,2	38,7	25,2	37,3	40,2	19,1	38,4
Celkem kraj		**33,8**	**42,5**	**34,8**	**35,1**	**49,4**	**36,4**	**32,7**	**39,3**	**33,3**	**30,5**	**25,3**	**30,0**	**32,4**	**22,2**	**31,5**
Jihočeský kraj	C	5,8		5,8	9,5		9,5	6,6		6,6	4,3		4,3	4,0		4,0
	E	11,8		11,8	10,9		10,9	10,1		10,1	7,4		7,4	8,4		8,4
	H	18,3	3,0	17,9	20,3	4,8	19,8	19,9	6,0	19,6	15,3	24,0	15,4	15,3	26,0	15,4
	K	55,5		55,5	31,6		31,6	31,7		31,7	29,2	1,0	28,7	29,8		29,8
	L0	33,0		33,0	22,3		22,3	24,9	29,0	25,0	23,0		23,0	20,1		20,1
	L5	18,4	18,2	18,3	20,7	29,0	24,3	29,0	37,3	32,9	21,1	22,1	21,5	20,5	19,7	20,2
	M	41,8	10,0	39,3	39,4	37,7	39,4	33,1	29,2	32,9	25,8	17,0	25,7	28,2	21,5	28,0
Celkem kraj		**25,4**	**15,4**	**24,3**	**25,8**	**26,6**	**25,9**	**25,3**	**32,9**	**25,9**	**20,1**	**20,5**	**20,1**	**20,5**	**20,5**	**20,5**
Jihomo-ravský kraj	C	11,1		11,1	8,9		8,9	8,5		8,5	8,6		8,6	8,4		8,4
	E	13,5		13,5	11,6		11,6	10,8		10,8	8,9		8,9	9,5		9,5
	H	24,3	3,5	24,1	25,1	4,6	24,3	24,7	29,0	24,7	17,8	31,0	17,9	19,0		19,0
	K	58,4	12,0	56,6	37,2	6,0	36,5	37,9	19,0	37,7	36,4		36,4	38,9		38,9
	L0	33,6		33,6	30,2		30,2	29,3		29,3	22,9		22,9	23,6		23,6
	L5	20,7	35,1	25,1	22,9	27,4	24,8	27,8	30,7	29,1	20,7	19,7	20,4	20,9	18,9	20,6
	M	40,1	25,4	38,9	37,9	23,8	37,0	34,6	17,4	33,6	28,0	11,7	27,2	29,2	19,5	29,0
Celkem kraj		**29,6**	**31,0**	**29,8**	**28,8**	**23,5**	**28,3**	**28,7**	**27,5**	**28,6**	**23,0**	**18,0**	**22,8**	**24,3**	**19,0**	**24,2**
Karlovar-ský kraj	C	24,0		24,0	8,0		8,0	7,0		7,0	18,5		18,5	5,3		5,3
	E	16,1		16,1	14,5		14,5	14,4	3,0	13,9	12,6		12,6	14,8		14,8
	H	21,3	20,0	21,3	24,2	17,5	23,8	23,9	12,0	23,2	16,9		16,9	20,9		20,9
	K	63,6		63,6	42,8		42,8	36,5		36,5	33,8		33,8	33,9		33,9
	L0	25,5		25,5	23,9		23,9	26,3		26,3	14,9		14,9	17,0		17,0
	L5	17,1	23,9	19,0	22,5	25,5	24,4	28,6	36,7	33,3	16,8	18,1	17,5	19,3	18,5	19,0
	M	39,1	13,0	35,3	37,1	9,1	33,2	31,0	24,0	30,4	23,0	15,6	22,3	23,5	16,0	23,0
Celkem kraj		**26,3**	**18,9**	**25,7**	**27,2**	**20,9**	**26,2**	**26,5**	**28,2**	**26,6**	**20,2**	**17,1**	**20,0**	**22,2**	**17,0**	**22,0**
Králové-hradecký kraj	C	11,0		11,0	8,5		8,5	7,0		7,0	6,5		6,5	4,7		4,7
	E	12,4		12,4	14,6		14,6	12,4		12,4	9,5		9,5	9,9		9,9
	H	19,2	2,0	18,4	20,6	2,1	19,1	17,7	3,3	17,2	13,7		13,7	16,0		16,0
	K	61,3		61,3	39,7		39,7	40,7		40,7	37,8		37,8	40,5		40,5
	L0	27,8	1,0	26,3	24,4		24,4	21,3		21,3	13,7		13,7	11,8		11,8
	L5	20,6	14,4	17,7	20,6	27,8	24,3	25,7	36,6	30,1	17,1	19,2	18,0	14,4	16,0	15,1
	M	34,8	10,5	32,7	35,4	12,0	33,6	31,8	16,0	31,5	27,7	22,7	27,6	27,4		27,4
Celkem kraj		**26,0**	**11,8**	**24,3**	**26,1**	**17,4**	**25,2**	**24,6**	**28,3**	**24,9**	**19,7**	**20,0**	**19,7**	**20,4**	**16,0**	**20,3**
Liberecký kraj	C	9,7		9,7	8,0		8,0	11,5		11,5	6,5		6,5	7,3		7,3
	E	16,4		16,4	16,1		16,1	13,7		13,7	12,0		12,0	11,7		11,7
	H	22,6	13,0	22,5	22,9	15,0	22,8	21,8	22,0	21,8	18,5	22,0	18,6	18,9	25,0	19,0
	K	50,3		50,3	32,7		32,7	33,0		33,0	29,9		29,9	31,7		31,7
	L0	21,7		21,7	17,8		17,8	21,2		21,2	18,4		18,4	19,0		19,0
	L5	18,7	25,3	20,1	20,0	29,0	23,2	30,7	44,6	37,9	18,6	25,9	21,7	23,1	24,6	23,8
	M	36,6	13,4	34,7	31,9	13,7	31,2	27,4	19,0	27,0	27,3	11,0	27,0	28,7	15,0	28,5
Celkem kraj		**26,3**	**20,1**	**26,0**	**24,8**	**25,8**	**24,9**	**24,3**	**37,8**	**25,2**	**21,7**	**24,0**	**21,8**	**22,8**	**23,3**	**22,8**
Moravsko-slezský kraj	C	10,2		10,2	6,8		6,8	12,1		12,1	10,2		10,2	10,6		10,6
	E	15,1		15,1	18,1		18,1	13,9		13,9	10,0		10,0	9,3		9,3
	H	22,0	10,3	21,8	23,7	11,3	23,5	23,5	9,2	23,0	21,7	14,8	21,5	20,6	8,4	20,1
	K	71,1	14,3	67,3	47,8	20,0	46,6	40,0	19,6	38,8	36,6	6,0	36,1	36,3	11,0	35,9
	L0	33,2		33,2	29,0		29,0	25,4		25,4	25,0		25,0	22,0		22,0
	L5	20,0	26,2	23,0	22,9	27,4	25,1	30,2	41,2	35,5	25,5	23,6	24,6	23,1	20,9	22,4
	M	47,7	29,6	46,0	40,1	25,7	38,8	33,2	30,9	33,1	28,3	12,8	27,6	27,6	11,7	27,0
Celkem kraj		**30,5**	**25,8**	**29,9**	**29,9**	**26,1**	**29,5**	**28,5**	**34,3**	**29,0**	**24,8**	**20,0**	**24,4**	**23,7**	**15,4**	**23,3**

ROK		1998			2003			2008			2016			2019		
Žáků na ŠO		Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma			Stud. forma		
Kraj	Kateg.	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem	Denní	Jiné	Celkem
Olomoucký kraj	C	8,3		8,3	5,3		5,3	5,9		5,9	8,5		8,5	8,2		8,2
	E	11,3		11,3	10,0		10,0	9,8		9,8	9,6		9,6	6,2		6,2
	H	20,5	4,0	19,9	21,4		21,4	18,7		18,7	15,0		15,0	16,4		16,4
	K	61,7		61,7	40,7		40,7	38,3		38,3	36,7		36,7	37,5		37,5
	L0	35,0		35,0	25,7		25,7	27,3		27,3	19,5		19,5	15,8		15,8
	L5	20,2	20,0	20,1	22,8	31,6	25,7	25,7	39,8	30,1	19,4	20,1	19,7	17,8	18,9	18,1
	M	45,2	23,0	43,4	43,1	30,4	42,2	36,7	26,2	36,0	27,9	21,3	27,7	28,7	16,7	28,3
Celkem kraj		**27,9**	**18,3**	**26,9**	**26,7**	**31,3**	**27,0**	**25,3**	**36,4**	**25,9**	**20,2**	**20,3**	**20,2**	**20,3**	**18,3**	**20,3**
Pardubický kraj	C	4,5		4,5	5,0		5,0	11,5		11,5	12,0		12,0	5,9		5,9
	E	11,1		11,1	12,4		12,4	9,2		9,2	8,1		8,1	8,8		8,8
	H	20,9	2,0	20,7	22,4	30,0	22,4	21,3	28,0	21,4	18,5	64,0	19,1	20,1	64,0	20,6
	K	62,1		62,1	35,6		35,6	35,2		35,2	34,8		34,8	34,3		34,3
	L0	30,3		30,3	29,4		29,4	25,1		25,1	16,0		16,0	19,1		19,1
	L5	25,8	29,4	27,2	26,2	21,0	24,3	27,5	36,7	32,3	23,8	17,0	21,9	20,5	16,8	19,6
	M	45,9	21,0	43,9	46,1	30,0	44,3	38,6	20,4	37,4	29,6	23,2	29,1	31,9	34,0	32,0
Celkem kraj		**29,6**	**26,2**	**29,3**	**29,6**	**25,1**	**29,2**	**27,3**	**31,7**	**27,6**	**22,8**	**23,5**	**22,9**	**24,0**	**29,7**	**24,2**
Plzeňský kraj	C	15,7		15,7	13,0		13,0	7,4		7,4	12,3		12,3	7,8		7,8
	E	13,6		13,6	13,3		13,3	10,5		10,5	12,2		12,2	11,5		11,5
	H	24,3	2,2	20,8	25,2	3,9	22,4	21,7	7,3	21,2	19,2		19,2	19,9		19,9
	K	62,9	12,0	57,5	33,5	10,5	32,2	34,0	6,0	33,2	35,2	4,0	34,2	36,4		36,4
	L0	36,0	1,0	32,8	31,3		31,3	26,9		26,9	19,2		19,2	16,9		16,9
	L5	22,4	21,9	22,2	22,2	22,6	22,4	29,4	42,4	34,3	23,1	21,5	22,4	22,4	15,1	19,8
	M	45,5	20,7	42,0	45,7	14,3	42,5	35,8	14,8	34,5	31,0	13,3	30,1	30,0	12,4	28,9
Celkem kraj		**29,9**	**13,3**	**27,2**	**29,1**	**14,9**	**27,0**	**26,4**	**30,8**	**26,8**	**24,3**	**18,5**	**23,9**	**23,9**	**14,1**	**23,4**
Středočeský kraj	C	6,0		6,0	6,3		6,3	7,3		7,3	6,2		6,2	6,7		6,7
	E	12,7		12,7	11,6		11,6	11,1		11,1	10,9		10,9	9,4		9,4
	H	20,4	5,3	20,2	20,3	10,3	20,1	19,4	9,0	19,3	14,5	4,6	14,2	14,9	3,2	14,3
	K	62,8		62,8	38,1		38,1	37,1	14,0	36,7	36,9		36,9	37,5		37,5
	L0	25,0		25,0	26,0		26,0	22,6		22,6	15,3	4,0	14,9	16,5	3,0	15,9
	L5	19,5	20,4	19,9	24,1	33,9	27,6	25,9	32,0	28,7	18,6	20,3	19,4	21,0	22,9	21,7
	M	41,3	16,9	38,8	41,4	19,5	39,3	32,2	22,1	31,1	22,7	11,7	22,0	24,1	17,4	23,9
Celkem kraj		**27,1**	**18,8**	**26,3**	**26,6**	**27,8**	**26,6**	**24,9**	**27,8**	**25,2**	**19,1**	**16,0**	**18,9**	**19,7**	**14,6**	**19,5**
Ústecký kraj	C	9,5		9,5	9,5		9,5	7,6		7,6	7,7		7,7	8,7		8,7
	E	17,0		17,0	18,0		18,0	13,7		13,7	10,9	2,0	10,8	10,5	9,0	10,5
	H	19,8	5,7	18,9	23,7	3,4	23,2	22,3		22,3	18,5	34,0	18,7	19,4		19,4
	K	63,3	12,5	59,3	52,9	6,0	50,1	39,4	14,0	38,2	39,7	9,0	38,9	40,1	3,0	39,1
	L0	28,3		28,3	25,1		25,1	20,1		20,1	12,9		12,9	15,0		15,0
	L5	19,5	23,4	21,1	22,4	32,5	26,6	25,7	39,7	31,9	22,1	22,7	22,4	24,2	21,2	23,0
	M	36,4	38,8	36,6	38,0	36,2	37,8	35,2	33,8	35,1	27,9	15,1	26,6	29,2	16,0	28,4
Celkem kraj		**25,3**	**22,4**	**25,0**	**28,0**	**29,6**	**28,2**	**25,9**	**37,1**	**26,7**	**21,4**	**18,9**	**21,2**	**22,2**	**17,4**	**22,0**
Vysočina	C	8,5		8,5	5,1		5,1	5,4		5,4	7,8		7,8	6,2		6,2
	E	9,5		9,5	11,0		11,0	9,0		9,0	7,0		7,0	8,6		8,6
	H	17,9	2,0	17,3	17,6		17,6	18,4	21,0	18,4	13,8	5,6	13,4	13,8	8,0	13,6
	K	68,0		68,0	36,7		36,7	33,6		33,6	32,4		32,4	33,4		33,4
	L0	19,7		19,7	21,8	16,0	21,5	20,0	16,0	19,9	12,9		12,9	12,8		12,8
	L5	18,9	22,5	20,0	17,6	30,0	22,6	23,0	28,4	25,4	17,7	24,6	19,7	19,3	14,7	18,0
	M	39,2	10,3	38,1	36,4	28,7	36,1	31,8	13,6	30,9	22,9	19,0	22,8	24,2	31,0	24,4
Celkem kraj		**24,6**	**17,2**	**24,0**	**23,6**	**29,3**	**24,0**	**23,5**	**24,9**	**23,7**	**17,6**	**17,5**	**17,6**	**18,2**	**15,2**	**18,1**
Zlínský kraj	C	5,3		5,3	7,3		7,3	4,2		4,2	5,7		5,7	5,3		5,3
	E	10,8		10,8	10,3		10,3	8,3		8,3	5,9		5,9	4,8		4,8
	H	19,9	1,0	19,7	19,3	18,8	19,2	15,2	4,0	15,1	12,8	5,0	12,7	14,3	9,0	14,2
	K	102,3	12,0	96,3	51,0		51,0	48,1		48,1	51,2		51,2	50,4		50,4
	L0	25,6		25,6	21,3	33,0	21,6	20,4	30,0	20,6	17,3	14,0	17,2	18,0		18,0
	L5	18,4	10,4	14,6	24,6	23,4	24,2	26,0	41,3	31,1	15,3	18,2	16,2	19,3	18,3	19,0
	M	38,4	13,5	37,2	39,5	12,2	37,9	35,4	22,4	34,7	30,7	11,7	30,0	32,1	19,0	31,4
Celkem kraj		**26,2**	**10,4**	**23,9**	**26,7**	**21,2**	**26,2**	**24,2**	**34,8**	**24,8**	**20,7**	**15,7**	**20,5**	**21,7**	**17,7**	**21,6**
Česká republika		**28,1**	**21,6**	**27,4**	**28,2**	**26,8**	**28,0**	**26,7**	**32,5**	**27,2**	**22,2**	**20,0**	**22,1**	**22,9**	**18,5**	**22,7**

Poznámka: Do celkových výpočtů byly zařazeny školobory kategorie K – gymnázia
Žáků na ŠO = průměrný počet žáků na školobor.

Tabulka 39: Počet žáků v 1. ročníku v dané skupině oborů vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez skupiny 79 Obecná příprava)

Počet žáků	1998			2003			2008			2016			2019		
	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem	Forma vzdělávání		Celkem
Skupina oborů	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
00 Integrovaný první ročník	804		804	379		379									
16 Ekologie a ochr. ŽP	492	1	493	664		664	705		705	335		335	326	19	345
18 Informatické obory			0			0			0	3800	35	3835	4163	38	4201
21 Hornictví, hutn. a slév.	303	34	337	246	4	250	192	138	330	56	22	78	9		9
23 Strojírenství a str. výr.	16387	1914	18301	15541	1471	17012	16240	1239	17479	12402	405	12807	10773	237	11010
26 Elektr., telekom. a VT	13968	888	14856	14463	1031	15494	11825	894	12719	6128	236	6364	7223	128	7351
28 Tech. chemie a ch. sil.	1690	78	1768	1259	99	1358	750	60	810	841	11	852	826		826
29 Potravinářství a p. ch.	3136	124	3260	3699	93	3792	2456	58	2514	2799	51	2850	3095	35	3130
31 Text. výr. a oděvnictví	3431	172	3603	2674	220	2894	732	93	825	231	25	256	282	46	328
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	150	8	158	170		170	95		95	63		63	22		22
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	5016	152	5168	4810	199	5009	3238	88	3326	1716	43	1759	2036	29	2065
34 Polygrafie a další	784	9	793	988	25	1013	1070	25	1095	874		874	905		905
36 Stavebnictví, g. a k.	9715	445	10160	9758	442	10200	8136	443	8579	4836	98	4934	5107	32	5139
37 Doprava a spoje	1506	403	1909	1719	515	2234	1696	424	2120	1026	53	1079	1082	29	1111
39 Spec. a interd. obory	286		286	528	29	557	1777	19	1796	1301	18	1319	1530	12	1542
41 Zemědělství a lesn.	6860	396	7256	7130	222	7352	5860	165	6025	5037	130	5167	4991	72	5063
43 Veterinářství a v. p.	249	2	251	298		298	334		334	635		635	670		670
53 Zdravotnictví	5005	618	5623	5338	675	6013	3814	378	4192	3573	345	3918	4576	125	4701
63 Ekonomika a adm.	15205	2153	17358	13035	2260	15295	10805	1471	12276	6786	426	7212	7156	368	7524
64 Podnikání v ob.	11959	3563	15522	8637	4172	12809	9780	6961	16741	3755	3471	7226	3329	1950	5279
65 Gastron., hotel. a tur.	15106	608	15714	16724	770	17494	16223	652	16875	9890	363	10253	9367	343	9710
66 Obchod	7302	968	8270	6461	1104	7565	4486	740	5226	2198	93	2291	2384	48	2432
68 Právní a veřejn. činn.	1948	895	2843	2239	1065	3304	2491	1173	3664	3263	409	3672	3174	139	3313
69 Osobní a prov. sl.	3832	113	3945	4548	137	4685	4983	116	5099	3748	52	3800	3810	47	3857
72 Public., knihov. a inf.	58		58	190		190	290		290	171		171	147		147
75 Pedag., učitel. a soc. p.	2078	218	2296	2549	233	2782	2600	631	3231	3033	255	3288	3107	266	3373
78 Obecně odborná př.	2620		2620	4176	67	4243	7608		7608	5337		5337	5339	38	5377
82 Umění a užité umění	2675	90	2765	3121	29	3150	3353	43	3396	3736	39	3775	4238	37	4275
Celkem	**132616**	**13852**	**146468**	**131344**	**14862**	**146206**	**121539**	**15811**	**137350**	**87570**	**6580**	**94150**	**89667**	**4038**	**93705**

Poznámka: DFV = denní forma vzdělávání; JFV = jiná forma vzdělávání.

Tabulka 40: Počet škol vyučujících žáky v 1. ročníku v dané skupině oborů vzdělání ve školních letech 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20 (bez skupiny 79 Obecná příprava)

Počet škol	1998			2003			2008			2016			2019		
	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ	Forma vzdělávání		Celkem SŠ
Skupina oborů	Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné		Denní	Jiné	
00 Integrovaný první ročník	7		7	4		4			0			0			
16 Ekologie a ochr. ŽP	16	1	17	22		22	29		29	22	0	22	21	1	21
18 Informatické obory			0			0			0	120	3	120	117	3	118
21 Hornictví, hutn. a slév.	13	2	13	9	1	9	9	2	9	4	3	6	2	0	2
23 Strojírenství a str. výr.	334	66	344	295	52	302	269	39	274	258	25	261	246	16	249
26 Elektr., telekom. a VT	240	44	241	229	43	229	206	35	207	169	17	170	174	11	175
28 Tech. chemie a ch. sil.	42	7	42	34	7	35	27	3	27	30	1	30	31	0	31
29 Potravinářství a p. ch.	111	7	111	115	5	115	102	2	102	114	2	114	119	2	119
31 Text. výr. a oděvnictví	142	12	143	114	13	116	48	5	50	26	1	26	26	2	27
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	14	1	15	14		14	6		6	7	0	7	5	0	5
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	160	10	160	146	15	149	128	5	128	105	3	105	110	2	110
34 Polygrafie a další	26	1	26	27	3	27	30	1	30	33	0	33	34	0	34
36 Stavebnictví, g. a k.	206	20	206	189	21	189	175	16	176	161	8	161	151	4	151
37 Doprava a spoje	31	15	36	31	15	37	33	15	41	29	3	29	32	1	33
39 Spec. a interd. obory	4		4	11	1	11	54	1	54	58	1	58	55	1	55
41 Zemědělství a lesn.	197	13	198	189	11	190	167	7	168	171	6	172	164	2	165
43 Veterinářství a v. p.	4	1	3	5		5	6		6	14	0	14	16	0	16
53 Zdravotnictví	67	20	68	67	22	68	66	14	66	76	15	78	84	6	86
63 Ekonomika a adm.	307	67	317	258	54	267	236	44	241	223	27	228	209	20	216
64 Podnikání v ob.	343	91	367	252	97	280	271	166	305	161	135	215	133	82	176
65 Gastron., hotel. a tur.	264	28	264	266	26	266	262	20	263	250	13	252	230	13	232
66 Obchod	133	28	138	138	27	142	129	17	132	116	6	116	111	3	111
68 Právní a veřejn. činn.	44	16	47	52	21	57	59	29	65	84	24	91	85	10	87
69 Osobní a prov. sl.	111	6	111	123	5	124	134	5	135	119	3	121	112	3	113
72 Public., knihov. a inf.	1		1	6		6	10		10	9	0	9	9	0	9
75 Pedag., učitel. a soc. p.	45	6	45	62	6	62	73	12	73	125	12	129	130	13	132
78 Obecně odborná př.	139		139	186	1	186	307		307	260	0	260	269	1	270
82 Umění a užité umění	79	5	81	92	4	92	107	4	107	121	4	121	122	3	122
Celkem SŠ	**1342**	**347**	**1354**	**1221**	**337**	**1231**	**1115**	**345**	**1122**	**1006**	**235**	**1016**	**985**	**147**	**995**

Poznámka: DFV = denní forma vzdělávání; JFV = jiná forma vzdělávání. Některé střední školy realizují obory ve více kategoriích vzdělání a ve více formách vzdělávání, proto údaje v řádku a sloupci „Celkem SŠ“ nejsou součtem údajů uvnitř tabulky.

Tabulka 41: Počet a podíl veřejných škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Veřejné SŠ									
	Počty					Podíly				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	6	3	0	0	0	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	15	20	29	30	25	1,1%	1,6%	2,7%	3,0%	2,6%
18 Informatické obory	0	0	0	96	95	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	9,8%
21 Hornictví, hutn. a slév.	16	13	12	8	4	1,2%	1,1%	1,1%	0,8%	0,4%
23 Strojírenství a str. výr.	328	293	259	245	244	24,6%	24,2%	24,0%	24,9%	25,1%
26 Elektr., telekom. a VT	231	214	193	164	169	17,3%	17,6%	17,9%	16,6%	17,4%
28 Tech. chemie a ch. sil.	43	34	29	30	30	3,2%	2,8%	2,7%	3,0%	3,1%
29 Potravinářství a p. ch.	100	107	97	109	110	7,5%	8,8%	9,0%	11,1%	11,3%
31 Text. výr. a oděvnictví	148	133	86	31	29	11,1%	11,0%	8,0%	3,1%	3,0%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	19	14	6	7	7	1,4%	1,2%	0,6%	0,7%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	146	135	121	107	105	10,9%	11,1%	11,2%	10,9%	10,8%
34 Polygrafie a další	24	25	27	27	27	1,8%	2,1%	2,5%	2,7%	2,8%
36 Stavebnictví, g. a k.	210	189	174	160	196	15,7%	15,6%	16,1%	16,2%	20,2%
37 Doprava a spoje	39	41	40	30	29	2,9%	3,4%	3,7%	3,0%	3,0%
39 Spec. a interd. obory	4	11	58	57	57	0,3%	0,9%	5,4%	5,8%	5,9%
41 Zemědělství a lesn.	204	190	167	161	159	15,3%	15,7%	15,5%	16,3%	16,4%
43 Veterinářství a v. p.	3	4	5	13	15	0,2%	0,3%	0,5%	1,3%	1,5%
53 Zdravotnictví	61	61	58	68	72	4,6%	5,0%	5,4%	6,9%	7,4%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	221	185	165	170	158	16,6%	15,3%	15,3%	17,3%	16,3%
64 Podnikání v ob.	369	230	235	165	136	27,6%	19,0%	21,8%	16,8%	14,0%
65 Gastron., hotel. a tur.	208	205	198	192	182	15,6%	16,9%	18,3%	19,5%	18,7%
66 Obchod	122	127	132	107	100	9,1%	10,5%	12,2%	10,9%	10,3%
68 Právní a veřejn. činn.	34	35	37	51	56	2,5%	2,9%	3,4%	5,2%	5,8%
69 Osobní a prov. sl.	104	100	117	87	86	7,8%	8,2%	10,8%	8,8%	8,9%
72 Public., knihov. a inf.	3	4	8	11	10	0,2%	0,3%	0,7%	1,1%	1,0%
75 Pedag., učitel. a soc. p.	30	46	59	104	104	2,2%	3,8%	5,5%	10,6%	10,7%
78 Obecně odborná př.	251	164	285	232	240	18,8%	13,5%	26,4%	23,6%	24,7%
79 Obecná příprava - Gymnázium	280	278	280	274	272	21,0%	22,9%	25,9%	27,8%	28,0%
82 Umění a užité umění	64	72	79	86	98	4,8%	5,9%	7,3%	8,7%	10,1%
Celkem	**1335**	**1213**	**1080**	**985**	**971**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Tabulka 42: Počet a podíl církevních škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Církevní SŠ									
	Počty					Podíly				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Ekologie a ochr. ŽP	1	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%	2,3%
18 Informatické obory	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21 Hornictví, hutn. a slév.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23 Strojírenství a str. výr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26 Elektr., telekom. a VT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28 Tech. chemie a ch. sil.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 Potravinářství a p. ch.	1	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%	2,3%
31 Text. výr. a oděvnictví	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34 Polygrafie a další	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36 Stavebnictví, g. a k.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37 Doprava a spoje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39 Spec. a interd. obory	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41 Zemědělství a lesn.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2,3%
43 Veterinářství a v. p.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
53 Zdravotnictví	4	4	5	6	7	11,1%	10,8%	13,2%	14,3%	15,9%
61 Filozofie, teologie	3	-	-	-	-	8,3%	-	-	-	-
63 Ekonomika a adm.	1	-	-	-	-	2,8%	-	-	-	-
64 Podnikání v ob.	1	-	-	-	-	2,8%	-	-	-	-
65 Gastron., hotel. a tur.	1	1	1	1	1	2,8%	2,7%	2,6%	2,4%	2,3%
66 Obchod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68 Právní a veřejn. činn.	-	-	-	2	2	-	-	-	4,8%	4,5%
69 Osobní a prov. sl.	4	4	1	-	-	11,1%	10,8%	2,6%	-	-
72 Public., knihov. a inf.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75 Pedag., učitel. a soc. p.	7	7	7	13	12	19,4%	18,9%	18,4%	31,0%	27,3%
78 Obecně odborná př.	8	7	9	14	14	22,2%	18,9%	23,7%	33,3%	31,8%
79 Obecná příprava - Gymnázium	16	18	20	20	20	44,4%	48,6%	52,6%	47,6%	45,5%
82 Umění a užité umění	1	2	2	2	2	2,8%	5,4%	5,3%	4,8%	4,5%
Celkem	**36**	**37**	**38**	**42**	**44**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Poznámka: Nulové hodnoty byly nahrazeny pomlčkou.

Tabulka 43: Počet a podíl soukromých škol vyučujících alespoň jeden obor dané skupiny oborů ve školních rocích 1998/99, 2003/04, 2008/09, 2016/17 a 2019/20

Skupina vzdělání	Soukromé SŠ									
	Počty					Podíly				
	1998	2003	2008	2016	2019	1998	2003	2008	2016	2019
00 Integrovaný první ročník	1	1	0	0	0	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Ekologie a ochr. ŽP	2	1	1	1	1	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
18 Informatické obory	0	0	0	27	26	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	9,1%
21 Hornictví, hutn. a slév.	2	1	0	2	1	0,5%	0,3%	0,0%	0,7%	0,4%
23 Strojírenství a str. výr.	38	23	23	24	31	9,8%	7,4%	6,8%	8,1%	10,9%
26 Elektr., telekom. a VT	22	23	29	17	16	5,7%	7,4%	8,6%	5,7%	5,6%
28 Tech. chemie a ch. sil.	10	5	3	3	3	2,6%	1,6%	0,9%	1,0%	1,1%
29 Potravinářství a p. ch.	16	12	9	10	11	4,1%	3,8%	2,7%	3,4%	3,9%
31 Text. výr. a oděvnictví	16	14	10	5	5	4,1%	4,5%	3,0%	1,7%	1,8%
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	3	2	2	2	2	0,8%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	24	18	14	11	14	6,2%	5,8%	4,2%	3,7%	4,9%
34 Polygrafie a další	3	5	5	7	7	0,8%	1,6%	1,5%	2,4%	2,5%
36 Stavebnictví, g. a k.	21	14	13	16	13	5,4%	4,5%	3,9%	5,4%	4,6%
37 Doprava a spoje	4	3	4	5	5	1,0%	1,0%	1,2%	1,7%	1,8%
39 Spec. a interd. obory	0	0	2	7	4	0,0%	0,0%	0,6%	2,4%	1,4%
41 Zemědělství a lesn.	10	9	11	12	11	2,6%	2,9%	3,3%	4,1%	3,9%
43 Veterinářství a v. p.	0	1	1	1	1	0,0%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
53 Zdravotnictví	5	5	4	8	10	1,3%	1,6%	1,2%	2,7%	3,5%
61 Filozofie, teologie	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
63 Ekonomika a adm.	148	97	91	83	80	38,0%	31,1%	27,1%	28,0%	28,1%
64 Podnikání v ob.	85	72	92	75	61	21,9%	23,1%	27,4%	25,3%	21,4%
65 Gastron., hotel. a tur.	70	66	71	65	60	18,0%	21,2%	21,1%	22,0%	21,1%
66 Obchod	36	28	25	23	24	9,3%	9,0%	7,4%	7,8%	8,4%
68 Právní a veřejn. činn.	25	26	32	39	38	6,4%	8,3%	9,5%	13,2%	13,3%
69 Osobní a prov. sl.	20	28	30	37	34	5,1%	9,0%	8,9%	12,5%	11,9%
72 Public., knihov. a inf.	0	3	3	0	0	0,0%	1,0%	0,9%	0,0%	0,0%
75 Pedag., učitel. a soc. p.	8	10	10	28	27	2,1%	3,2%	3,0%	9,5%	9,5%
78 Obecně odborná př.	32	23	37	33	35	8,2%	7,4%	11,0%	11,1%	12,3%
79 Obecná příprava - Gymnázia	62	52	77	65	63	15,9%	16,7%	22,9%	22,0%	22,1%
82 Umění a užité umění	22	21	29	38	50	5,7%	6,7%	8,6%	12,8%	17,5%
Celkem	**389**	**312**	**336**	**296**	**285**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Tabulka 44: Úplné znění názvů skupin oborů vzdělání

Zkrácený název	Nezkrácený název
00 Integrovaný první ročník	00 Integrovaný první ročník
16 Ekologie a ochr. ŽP	16 Ekologie a ochrana životního prostředí
18 Informatické obory	18 Informatické obory
21 Hornictví, hutn. a slév.	21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
23 Strojírenství a str. výr.	23 Strojírenství a strojírenská výroba
26 Elektr., telekom. a VT	26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
28 Tech. chemie a ch. sil.	28 Technická chemie a chemie silikátů
29 Potravinářství a p. ch.	29 Potravinářství a potravinářská chemie
31 Text. výr. a oděvnictví	31 Textilní výroba a oděvnictví
32 Kožed. a obuv. výr. - plast.	32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
33 Zprac. dřeva a hud. nást.	33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
34 Polygrafie a další	34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
36 Stavebnictví, g. a k.	36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
37 Doprava a spoje	37 Doprava a spoje
39 Spec. a interd. obory	39 Speciální a interdisciplinární obory
41 Zemědělství a lesn.	41 Zemědělství a lesnictví
43 Veterinářství a v. p.	43 Veterinářství a veterinární prevence
53 Zdravotnictví	53 Zdravotnictví
61 Filozofie, teologie	61 Filozofie, teologie
63 Ekonomika a adm.	63 Ekonomika a administrativa
64 Podnikání v ob.	64 Podnikání v oborech, odvětví
65 Gastron., hotel. a tur.	65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
66 Obchod	66 Obchod
68 Právní a veřejn. činn.	68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
69 Osobní a prov. sl.	69 Osobní a provozní služby
72 Public., knihov. a inf.	72 Publicistika, knihovnictví a informatika
75 Pedag., učitel. a soc. p.	75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
78 Obecně odborná př.	78 Obecně odborná příprava
79 Obecná příprava	79 Obecná příprava
82 Umění a užité umění	82 Umění a užité umění

www.infoabsolvent.cz

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

VÝZNAMNÉ MOŽNOSTI SYSTÉMU:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů** (ŠVP),
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky –** obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní pedagogický institut České republiky.

Vydal Národní pedagogický institut České republiky,

Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2021

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky

najdete na www.npi.cz